2024/1351

22.5.2024

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2024/1351

ze dne 14. května 2024

o řízení azylu a migrace, o změně nařízení (EU) 2021/1147 a (EU) 2021/1060 a o zrušení nařízení (EU) č. 604/2013

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 78 odst. 2 písm. e) a čl. 79 odst. 2 písm. a), b) a c) této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru [1],

s ohledem na stanovisko Výboru regionů [2],

v souladu s řádným legislativním postupem [3],

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Vytvořením prostoru svobody, bezpečnosti a práva by Unie měla zajistit, že na vnitřních hranicích neprobíhá kontrola osob, a rozvíjet společnou politiku v oblasti azylu, přistěhovalectví a správu vnějších hranic členských států, která je založena na solidaritě a spravedlivém rozdělení odpovědnosti mezi členskými státy, je spravedlivá vůči státním příslušníkům třetích zemí a osobám bez státní příslušnosti a je v souladu s mezinárodním a unijním právem včetně základních práv.

(2) Za účelem posílení vzájemné důvěry mezi členskými státy je nezbytný komplexní přístup k řízení azylu a migrace propojující vnitřní a vnější složky. Účinnost tohoto přístupu závisí na společném řešení a důsledném a integrovaném provedení všech složek.

(3) Toto nařízení by mělo k tomuto komplexnímu přístupu přispět stanovením společného rámce pro činnost Unie a členských států, každý v rámci svých příslušných pravomocí, v oblasti azylové politiky a příslušných politik v oblasti řízení migrace, a to prosazováním a rozvíjením zásady solidarity a spravedlivého rozdělení odpovědnosti mezi členskými státy, a to i na finanční úrovni, jíž se v souladu s článkem 80 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“) řídí politiky v oblasti azylu a migrace. Zásada solidarity a spravedlivého rozdělení odpovědnosti by měla být předpokladem, na jehož základě členské státy kolektivně sdílejí odpovědnost za řízení migrace, zejména v oblasti, která se řídí společným evropským azylovým systémem.

(4) Členské státy by měly přijmout veškerá nezbytná opatření, mimo jiné s cílem poskytnout osobám v nouzi přístup k mezinárodní ochraně a odpovídajícím podmínkám přijetí, prosazovat legální cesty azylu a migrace, umožnit účinné uplatňování pravidel týkajících se určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu, účinně řídit návrat státních příslušníků třetích zemí, kteří nesplňují nebo již nadále nesplňují podmínky pobytu na území členských států, předcházet neoprávněné migraci a nedovolenému pohybu státních příslušníků třetích zemí a osob bez státní příslušnosti mezi členskými státy, bojovat proti převaděčství migrantů a obchodování s lidmi, včetně snížení zranitelnosti způsobené těmito jevy, a poskytovat podporu jiným členským státům v podobě solidárních příspěvků jakožto jejich příspěvku ke komplexnímu přístupu.

[1] Úř. věst. C 155, 30.4.2021, s. 58.
[2] Úř. věst. C 175, 7.5.2021, s. 32.
[3] Postoj Evropského parlamentu ze dne 10. dubna 2024 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku) a rozhodnutí Rady ze dne 14. května 2024.

(5) Pro posílení spolupráce se třetími zeměmi v oblasti azylu a migrace, včetně zpětného přebírání osob a řešení základních příčin neoprávněné migrace a nuceného vysídlování a faktorů, které je vyvolávají, je nezbytné podporovat a budovat individuálně uzpůsobená a vzájemně přínosná partnerství s těmito zeměmi. Tato partnerství by měla poskytnout rámec pro lepší koordinaci příslušných unijních politik a nástrojů se třetími zeměmi a měla by být založena na lidských právech, právním státu a dodržování společných hodnot Unie. Pokud jde o vnější složky komplexního přístupu, žádné ustanovení tohoto nařízení nemá vliv na již existující rozdělení pravomocí mezi členskými státy a Unií nebo mezi orgány Unie. Tyto pravomoci budou i nadále vykonávány při plném dodržování procesních pravidel Smluv a v souladu s judikaturou Soudního dvora Evropské unie, zejména pokud jde o nezávazné nástroje Unie.

(6) Společný rámec je nezbytný k účinnému řešení rostoucího počtu smíšených příchodů osob, které potřebují mezinárodní ochranu, a osob, které ji nepotřebují, neboť odpovědnost za neoprávněný příchod migrantů a osob usilujících o azyl do Unie by neměla být záležitostí pouze jednotlivých členských států, ale Unie jako celku. Oblast působnosti tohoto nařízení by měla rovněž zahrnovat přijaté osoby.

(7) V zájmu zajištění soudržnosti a účinnosti činností a opatření přijatých Unií a jejími členskými státy, jednajícími v rámci svých pravomocí je nutná integrovaná tvorba politik a komplexní přístup v oblasti řízení azylu a migrace, včetně jejich vnitřních i vnějších složek. Unie a členské státy by měly v rámci svých příslušných pravomocí a v souladu s platným právem Unie a s mezinárodními závazky zajistit soudržnost a provádění politik řízení azylu a migrace.

(8) S cílem zajistit, že budou azylové, přijímací a migrační systémy členských států dobře připraveny a že každá část těchto systémů bude mít dostatečnou kapacitu, měly by mít členské státy nezbytné lidské, materiální a finanční zdroje a infrastrukturu pro účinné provádění politik v oblasti řízení azylu a migrace a měly by svým příslušným orgánům přidělit nezbytné pracovníky pro provádění tohoto nařízení. Členské státy by měly rovněž zajistit vhodnou koordinaci mezi svými příslušnými orgány i s vnitrostátními orgány ostatních členských států.

(9) V souladu se strategickým přístupem by členské státy měly mít vnitrostátní strategie, které by měly zajistit, aby byly členské státy schopny účinně provádět své systémy řízení azylu a migrace v plném souladu se svými závazky podle práva Unie a mezinárodního práva. Tyto strategie by měly zahrnovat preventivní opatření ke snížení rizika migračního tlaku, jakož i informace o pohotovostním plánování, mimo jiné jak je stanoveno ve směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1346 ([4]) , a příslušné informace týkající se zásad integrované tvorby politik a solidarity a spravedlivého rozdělení odpovědnosti podle tohoto nařízení a právních závazků, které z něj vyplývají na vnitrostátní úrovni. Komise a příslušné instituce a jiné subjekty Unie, a zejména Agentura Evropské unie pro azyl (dále jen „agentura pro azyl“), by měly mít možnost členské státy při vytváření jejich vnitrostátních strategií podporovat. Zlepšit a posílit vnitrostátní strategie by mohly případně i konzultace členských států s místními a regionálními orgány v souladu s vnitrostátním právem. Aby bylo zajištěno, že vnitrostátní strategie budou srovnatelné, pokud jde o konkrétní základní prvky, měla by Komise vytvořit společný vzor.

(10) Aby se zajistilo zavedení účinného systému monitorování s cílem zajistit uplatňování acquis Unie v oblasti azylu, měly by být ve vnitrostátních strategiích členských států rovněž zohledněny výsledky monitorování prováděného agenturou pro azyl a Evropskou agenturou pro pohraniční a pobřežní stráž a dalšími příslušnými institucemi a jinými subjekty nebo organizacemi a příslušné části hodnocení prováděného v souladu s nařízením Rady (EU) 2022/922 ([5]), jakož i výsledky monitorování prováděného v souladu s článkem 10 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1356 ([6]) . Členské státy by rovněž mohly zvážit výsledky dalších příslušných monitorovacích mechanismů.

([4]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1346 ze dne 14. května 2024, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (Úř. věst. L, 2024/1351, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1346/oj).

([5]) Nařízení Rady (EU) 2022/922 ze dne 9. června 2022 o vytvoření a fungování hodnotícího a monitorovacího mechanismu k ověření uplatňování schengenského acquis a o zrušení nařízení (EU) č. 1053/2013 (Úř. věst. L 160, 15.6.2022, s. 1).

([6]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1356 ze dne 14. května 2024, kterým se zavádí prověřování státních příslušníků třetích zemí na vnějších hranicích a mění nařízení (ES) č. 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 a (EU) 2019/817 (Úř. věst. L, 2024/1356, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1356/oj).

(11) Komise by měla přijmout dlouhodobou evropskou strategii pro řízení azylu a migrace (dále jen „strategie“), která stanoví strategický přístup k zajištění jednotného provádění vnitrostátních strategií na úrovni Unie v souladu se zásadami stanovenými v tomto nařízení a v primárním právu Unie a použitelném mezinárodním právu.

(12) Vzhledem k tomu, že je důležité zajistit, aby byla Unie připravena a schopna přizpůsobit se vývoji a rozvoji situace v oblasti řízení azylu a migrace, měla by Komise každoročně přijmout roční zprávu o řízení azylu a migrace v Evropě (dále jen „zpráva“). Ve zprávě by měla být vyhodnocena situace v oblasti azylu, přijímání a migrace za předchozí dvanáctiměsíční období na všech migračních trasách do všech členských států a ve všech členských státech a měla by sloužit jako nástroj včasného varování a informovanosti Unie v oblasti migrace a azylu a poskytnout strategický situační obraz a prognózy pro nadcházející rok. Zpráva by měla mimo jiné uvádět, jak jsou Unie a členské státy připravené reagovat na vývoj situace v oblasti migrace a přizpůsobit se mu, a výsledky monitorování ze strany příslušných institucí a jiných subjektů Unie. Údaje, informace a posouzení obsažené ve zprávě by měly být zohledněny v rozhodovacích postupech týkajících se mechanismu solidarity stanovených v části IV tohoto nařízení.

(13) Zpráva by měla být vypracována po konzultaci s členskými státy a příslušnými institucemi a jinými subjekty Unie. Pro účely zprávy by Komise měla využívat stávající mechanismy podávání zpráv, zejména integrované situační povědomí a analýzu, budou-li aktivována integrovaná opatření pro politickou reakci na krize, a mechanismus EU pro připravenost a řešení krizí v souvislosti s migrací, který byl zaveden doporučením Komise (EU) 2020/1366 ([7]). Pro zajištění připravenosti a schopnosti Unie přizpůsobit se vývoji a rozvoji situace v oblasti řízení azylu a migrace, a tedy pro úspěšné fungování ročního azylového a migračního cyklu a mechanismu solidarity, je nanejvýš důležité, aby členské státy, Rada, Komise, Evropská služba pro vnější činnost a příslušné instituce a jiné subjekty Unie přispívaly k těmto stávajícím mechanismům podávání zpráv a zajistily odpovídající a včasnou výměnu informací a údajů. Zohledněny by měly být také informace poskytované z jiných relevantních zdrojů, mimo jiné Evropské migrační sítě, vysokého komisaře OSN pro uprchlíky a Mezinárodní organizace pro migraci. Od členských států by Komise měla požadovat dodatečné informace pouze v případě, že tyto informace nejsou k dispozici prostřednictvím uvedených mechanismů podávání zpráv a příslušných institucí a jiných subjektů Unie, aby nedocházelo ke zdvojování úsilí.

(14) Aby se zajistilo zavedení nezbytných nástrojů na pomoc členským státům při řešení problémů, které mohou vzniknout v důsledku toho, že jsou na jejich území přítomni státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, bez ohledu na to, jak překročili vnější hranice členských států, by ke zprávě mělo být připojeno rozhodnutí, v němž se stanoví, které členské státy jsou vystaveny migračnímu tlaku, kterým členským státům hrozí migrační tlak v nadcházejícím roce a které členské státy se potýkají s významnou situací v oblasti migrace (dále jen „rozhodnutí“). Členské státy, které jsou vystaveny migračnímu tlaku, by měly mít možnost využívat solidárních příspěvků z ročního rezervoáru solidarity.

(15) V zájmu zajištění předvídatelnosti pro členské státy, které jsou vystaveny migračnímu tlaku, a pro přispívající členské státy by ke zprávě a rozhodnutí měl být připojen návrh Komise, který stanoví konkrétní roční solidární opatření, včetně relokací, finančních příspěvků a případně alternativních solidárních opatření, a jejich číselné hodnoty, jichž bude pravděpodobně zapotřebí na úrovni Unie pro nadcházející rok, přičemž se uznává, že různé druhy solidarity jsou rovnocenné. Druhy a číselné vyjádření opatření určených v návrhu Komise by měly odpovídat přinejmenším minimálním ročním prahovým hodnotám pro relokace a pro finanční příspěvky. Tyto prahové hodnoty by měly být stanoveny v tomto nařízení, aby se zajistilo předvídatelné plánování ze strany přispívajících členských států a aby byly poskytnuty minimální záruky pro členské státy, které využívají pomoci. Pokud je to považováno za nezbytné, mohla by Komise ve svém návrhu určit vyšší roční číselné hodnoty týkající se relokací nebo finanční příspěvky. V zájmu zachování rovnocennosti solidárních opatření by měl být zachován poměr stanovený mezi ročními číselnými hodnotami určenými v tomto nařízení. Ve stejném duchu by měl návrh Komise při určování ročních číselných hodnot zohlednit výjimečné situace, kdy by pro nadcházející rok neexistovala předpokládaná potřeba solidarity.

(16) V zájmu zajištění lepší koordinace na úrovni Unie a s ohledem na zvláštní rysy systému solidarity stanoveného tímto nařízením, který je založen na závazcích přijatých každým členským státem, jež rozhodují o druhu solidárních opatření ve Fóru solidarity EU na vysoké úrovni (dále jen „fórum na vysoké úrovni“) plně na základě vlastního uvážení, by měla být prováděcí pravomoc k vytvoření ročního rezervoáru solidarity svěřena Radě, jež by měla jednat na návrh Komise. Prováděcí akt Rady, kterým se zřizuje roční rezervoár solidarity, by měl určit konkrétní roční solidární opatření, včetně relokací, finančních příspěvků a případně alternativních solidárních opatření, jakož i jejich

([7]) Doporučení Komise (EU) 2020/1366 ze dne 23. září 2020 o mechanismu EU pro připravenost a řešení krizí v souvislosti s migrací (plán pro připravenost na migraci a pro migrační krize) (Úř. věst. L 317, 1.10.2020, s. 26).

číselné hodnoty, jichž bude pravděpodobně zapotřebí na úrovni Unie pro nadcházející rok, přičemž se uznává, že různé druhy solidarity jsou rovnocenné. Prováděcí akt Rady, kterým se zřizuje roční rezervoár solidarity, by měl rovněž obsahovat konkrétní závazky, které každý členský stát přijal.

(17) Členské státy, které využívají pomoci, by měly mít možnost provádět činnosti ve třetích zemích nebo ve vztahu k nim v souladu s oblastí působnosti a účely tohoto nařízení a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1147 ([8]).

(18) Při provádění činností financovaných z finančních příspěvků by měly členské státy a Komise zajistit dodržování základních práv a soulad s Listinou základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“). Na programy členských států podporované z finančních příspěvků by se měly vztahovat základní podmínky stanovené v článku 15 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060 ([9]), včetně horizontální základní podmínky týkající se „účinného uplatňování a provádění Listiny základních práv“. Při výběru činností podporovaných z finančních příspěvků by členské státy měly uplatňovat ustanovení článku 73 nařízení (EU) 2021/1060, včetně zohlednění Listiny. U činností financovaných z finančních příspěvků by členské státy měly uplatňovat systémy řízení a kontroly, které pro své programy zavedly v souladu s nařízením (EU) 2021/1060. Členské státy by měly chránit rozpočet Unie a měly by uplatňovat finanční opravy zrušením celé podpory z finančních příspěvků nebo její části, pokud jsou výdaje vykázané Komisi shledány nesprávnými, v souladu s nařízením (EU) 2021/1060. Komise může přerušit lhůtu pro platby, pozastavit všechny platby nebo jejich část a uplatnit finanční opravy v souladu s ustanoveními nařízení (EU) 2021/1060.

(19) Během praktického uplatňování ročního rezervoáru solidarity by měly mít přispívající členské státy možnost na žádost členského státu, který využívá pomoci, poskytovat alternativní solidární příspěvky. Alternativní solidární příspěvky by měly mít praktickou a operační hodnotu. Pokud se Komise po konzultaci s dotčeným členským státem domnívá, že jsou opatření uvedená dotčeným členským státem nezbytná, měly by být tyto příspěvky určeny v návrhu prováděcího aktu Rady, kterým se zřizuje roční rezervoár solidarity, předloženém Komisí. Přispívající členské státy by měly mít možnost takové příspěvky přislíbit, i když nejsou určeny v návrhu prováděcího aktu Rady, kterým se zřizuje roční rezervoár solidarity, předloženém Komisí, přičemž by se měly považovat za finanční solidaritu a jejich finanční hodnota by měla být posuzována a uplatňována realisticky. Jestliže členský stát, který využívá pomoci, o tyto příspěvky v daném roce nepožádá, měly by být na konci roku přeměněny na finanční příspěvky.

(20) V zájmu usnadnění rozhodovacího procesu by měl být návrh prováděcího aktu Rady, kterým se zřizuje roční rezervoár solidarity, předložený Komisí zveřejněn až po jeho přijetí Radou.

(21) K účinnému provádění společného rámce a zjišťování nedostatků, řešení problémů a předcházení vzniku tlaku na azylové, přijímací a migrační systémy by Komise měla monitorovat situaci v oblasti migrace a poskytovat o ní informace prostřednictvím pravidelných zpráv.

(22) Aby se zajistilo spravedlivé rozdělení odpovědnosti a solidarity mezi členskými státy podle článku 80 Smlouvy o fungování EU a vyváženost jejich úsilí, měl by být vytvořen povinný mechanismus solidarity, který poskytne účinnou podporu členským státům vystaveným migračnímu tlaku a zajistí rychlý přístup ke spravedlivému a účinnému řízení o přiznání mezinárodní ochrany. Tento mechanismus by měl stanovit různé druhy rovnocenných solidárních opatření a měl by být pružný a schopný rychle se přizpůsobit vyvíjející se povaze migračních výzev. Solidární reakce by měla být koncipována případ od případu, aby byla přizpůsobena potřebám daného členského státu.

(23) V zájmu zajištění hladkého provádění mechanismu solidarity by Komise měla jmenovat koordinátora EU pro solidaritu. Koordinátor EU pro solidaritu by měl monitorovat a koordinovat provozní aspekty mechanismu solidarity a měl by působit jako ústřední kontaktní místo. Koordinátor EU pro solidaritu by měl zprostředkovávat komunikaci mezi členskými státy při provádění tohoto nařízení. Koordinátor EU pro solidaritu by měl ve spolupráci s agenturou pro azyl prosazovat soudržné pracovní metody pro identifikaci osob způsobilých k relokaci a jejich

([8]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1147 ze dne 7. července 2021, kterým se zřizuje Azylový, migrační a integrační fond (Úř. věst. L 251, 15.7.2021, s. 1).

([9]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060 ze dne 24. června 2021 o společných ustanoveních pro Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond plus, Fond soudržnosti, Fond pro spravedlivou transformaci a Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond a o finančních pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový, migrační a integrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky (Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 159).

přiřazení do členských států relokace, zejména s cílem zajistit, aby byly zohledněny důležité vazby. Pro účinné plnění úlohy koordinátora EU pro solidaritu by měl být úřadu koordinátora EU pro solidaritu poskytnut dostatečný počet zaměstnanců a zdrojů a koordinátor EU pro solidaritu by měl mít možnost účastnit se zasedání fóra na vysoké úrovni.

(24) S cílem zajistit účinné provádění mechanismu solidarity zavedeného tímto nařízením, měli by se zástupci členských států na ministerské nebo jiné vyšší politické úrovni scházet v rámci fóra na vysoké úrovni, které by mělo posuzovat zprávu, rozhodnutí a návrh prováděcího aktu Rady, kterým se zřizuje roční rezervoár solidarity, předloženého Komisí a zhodnotit celkovou situaci a dospět k závěru ohledně solidárních opatření a jejich úrovní potřebných pro vytvoření ročního rezervoáru solidarity a v případě potřeby i ohledně dalších opatření týkajících se reakce na situaci v oblasti migrace. V zájmu zajištění hladkého fungování a praktického uplatňování ročního rezervoáru solidarity by měl koordinátor EU pro solidaritu svolávat jménem Komise fórum solidarity EU na technické úrovni (dále jen „fórum na technické úrovni"), jež by bylo tvořeno zástupci na vysoké úrovni, jako jsou vysocí úředníci příslušných orgánů členských států, a kterému by měl koordinátor EU pro solidaritu rovněž předsedat. Fóra na technické úrovni by se měla účastnit agentura pro azyl a případně, na pozvání koordinátora EU pro solidaritu, také Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž a Agentura Evropské unie pro základní práva.

(25) Vzhledem k tomu, že pátrání a záchrana vyplývají z mezinárodních závazků, mohou být mezi členskými státy, které využívají solidárních opatření, členské státy, jež jsou konfrontovány s opakovaným vyloděním v souvislosti s pátracími a záchrannými operacemi. Mělo by být možné určit orientační procentní podíl solidárních opatření, která mohou být pro dotčené členské státy vyžadována. Kromě toho by členské státy měly zohlednit zranitelnost osob přicházejících z takového vylodění.

(26) Aby bylo možné včas reagovat na situaci migračního tlaku, měl by koordinátor EU pro solidaritu podporovat rychlé relokace žadatelů o mezinárodní ochranu a osob požívajících mezinárodní ochrany, které jsou způsobilé k relokaci. Členský stát, který využívá pomoci, by měl vypracovat seznam způsobilých osob, které mají být relokovány, a to s pomocí agentury pro azyl, pokud o to členský stát požádá, a měl by mít možnost využít nástroje vytvořené koordinátorem EU pro solidaritu. Osoby, které mají být relokovány by měly mít možnost poskytnout informace o existenci důležitých vazeb v konkrétních členských státech, ale neměli by mít právo zvolit si konkrétní členský stát relokace.

(27) V zájmu zajištění odpovídající solidární reakce a v případech, kdy jsou příspěvky členských států ve vztahu ke zjištěným potřebám nedostatečné, by Rada měla mít možnost znovu svolat fórum na vysoké úrovni s cílem umožnit členským státům zavázat se k dalším solidárním příspěvkům.

(28) Při posuzování toho, zda je členský stát vystaven migračnímu tlaku, riziku migračního tlaku nebo zda se potýká s významnou situací v oblasti migrace, by Komise měla na základě širokého kvantitativního a kvalitativního posouzení zohlednit širokou škálu faktorů, včetně příslušných doporučení poskytnutých agenturou pro azyl a informací získaných v mechanismu EU pro připravenost a řešení krizí v souvislosti s migrací. Mezi tyto faktory by mělo patřit: počet žádostí o mezinárodní ochranu, neoprávněných překročení hranic, nedovolený pohyb státních příslušníků třetích zemí a osob bez státní příslušnosti mezi členskými státy, vydaná a vykonávaná rozhodnutí o návratu, vydaná a provedená rozhodnutí o přemístění, počet příchodů po moři, a to i prostřednictvím vylodění po pátracích a záchranných operacích, zranitelnost žadatelů o azyl, kapacita členského státu zvládat zátěž v oblasti azylu a přijímání osob, specifika vyplývajících ze zeměpisné polohy členských států a vztahy s příslušnými třetími zeměmi a možné situace účelového využívání migrantů.

(29) Pro účely využití ročního rezervoáru solidarity by měl být stanoven mechanismus pro členské státy, které jsou v rozhodnutí označeny za státy, jež jsou vystaveny migračnímu tlaku, nebo státy, které se samy považují za státy vystavené migračnímu tlaku. Členské státy, které byly v rozhodnutí označeny jako státy vystavené tlaku, by měly mít možnost využít roční rezervoár solidarity jednoduchým způsobem pouze tím, že Komisi a Radu informují o svém záměru jej využít, načež by měl koordinátor EU pro solidaritu jménem Komise svolat fórum na technické úrovni. Členské státy, které se samy považují za státy vystavené migračnímu tlaku, by za účelem využití rezervoáru solidarity měly v oznámení řádně odůvodnit existenci a rozsah migračního tlaku a poskytnout další relevantní informace, jež by Komise měla urychleně posoudit. Členské státy, které využívají pomoci, by měly využívat roční rezervoár solidarity rozumným a přiměřeným způsobem s přihlédnutím k potřebám solidarity ostatních členských států, jež

jsou vystaveny migračnímu tlaku. Koordinátor EU pro solidaritu by měl zajistit vyvážené rozdělení dostupných solidárních příspěvků mezi členské státy, které využívají pomoci. Pokud se členský stát domnívá, že se nachází v krizové situaci, měl by se použít postup stanovený v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1359 ([10]).

(30) Pokud členské státy samy využívají pomoci, neměly by být povinny poskytovat příspěvky do ročního rezervoáru solidarity, které přislíbily. Zároveň by členský stát, který se potýká s migračním tlakem nebo významnou situací v oblasti migrace nebo se sám považuje za stát, který se potýká s migračním tlakem nebo s významnou situací v oblasti migrace, jež mu mohou bránit v poskytnutí přislíbených příspěvků z důvodu výzev, které musí řešit, měl mít tento členský stát možnost požádat o úplné nebo částečné snížení příspěvku, který přislíbil.

(31) Při uplatňování mechanismu solidarity by v souladu se zásadou povinného spravedlivého rozdělení měl být použit referenční klíč založený na počtu obyvatel a HDP členských států, který umožní určit celkový příspěvek každého členského státu. Členský stát by mohl dobrovolně poskytnout celkový příspěvek nad rámec svého povinného spravedlivého podílu na pomoci členským státům, které jsou vystaveny migračnímu tlaku. Při praktickém uplatňování ročního rezervoáru solidarity by přispívající členské státy měly své přísliby provádět úměrně ke svému celkovému příslibu, aby pokaždé, když je z rezervoáru čerpána solidarita, tyto členské státy přispěly spravedlivým dílem. V zájmu zajištění fungování tohoto nařízení by přispívající členské státy neměly být povinny plnit své přísliby solidarity vůči členskému státu, který využívá pomoci, jestliže Komise v dotčeném členském státě, který využívá pomoci, zjistila systémové nedostatky, pokud jde o pravidla stanovená v části III tohoto nařízení, jež by mohly mít závažné negativní důsledky pro fungování tohoto nařízení.

(32) Kromě ročního rezervoáru solidarity mají členské státy, zejména pokud jsou vystaveny migračnímu tlaku nebo se potýkají s významnou situací v oblasti migrace, a stejně tak i Unie, k dispozici stálý soubor nástrojů podpory EU v oblasti migrace (dále jen „soubor nástrojů“), který obsahuje opatření, jež mohou pomoci reagovat na potřeby členských států a zmírňovat tlak na ně a jež jsou stanovena v acquis nebo v nástrojích politiky Unie. V zájmu zajištění účinného využívání všech příslušných nástrojů k reakci na konkrétní výzvy v oblasti migrace by Komise měla mít možnost určit nezbytná opatření ze souboru nástrojů, aniž by případně bylo dotčeno právo Unie. Členské státy by měly usilovat o využívání složek souboru nástrojů ve spojení s každoročním rezervoárem solidarity. Využití opatření obsažených v souboru nástrojů by však nemělo být podmínkou pro využití solidárních opatření.

(33) Jako sekundární solidární opatření by měly být zavedeny kompenzace v oblasti příslušnosti, kdy se příslušnost k posouzení žádosti převádí na přispívající členský stát v závislosti na tom, zda přísliby relokací dosáhnou určitých prahových hodnot stanovených v tomto nařízení, či nikoli. Za určitých okolností se uplatňování kompenzací v oblasti příslušnosti stává povinným, aby se zajistila dostatečná předvídatelnost pro členské státy, které využívají pomoci. Příspěvky na solidaritu prostřednictvím kompenzací v oblasti příslušnosti by měly být započítány jako součást povinného spravedlivého podílu přispívajícího členského státu. Měl by být zaveden systém záruk, který co nejvíce omezí faktory motivující k neoprávněné migraci do Unie a k nedovolenému pohybu státních příslušníků třetích zemí a osob bez státní příslušnosti mezi členskými státy a podpoří hladké fungování pravidel pro určování příslušnosti k posuzování žádostí o mezinárodní ochranu. Pokud se uplatnění kompenzace v oblasti příslušnosti stane povinným, je přispívající členský stát, který přislíbil relokace a nemá žádné žádosti o mezinárodní ochranu, pro něž byl členský stát, který využívá pomoci, určen jako příslušný ke kompenzaci, i nadále povinen plnit svůj příslib relokací.

(34) Přestože by se relokace měli vztahovat především na žadatele o mezinárodní ochranu, přičemž v první řadě by měly být brán ohled na zranitelné osoby, využívání relokací by mělo zůstat flexibilní. Vzhledem k dobrovolné povaze relokací by přispívající členské státy a členské státy, které využívají pomoci, měly mít možnost vyjádřit své preference ohledně osob, jejichž relokace budou zvažovány. Tyto preference by měly být přiměřené, pokud jde o zjištěné potřeby a profily dostupné v členském státě, který využívá pomoci, aby se zajistilo, že přislíbené relokace bude možné skutečně provést.

(35) Instituce a jiné subjekty Unie v oblasti azylu, správy hranic a řízení migrace by měly být schopny poskytovat členským státům a Komisi na jejich žádost podporu při provádění tohoto nařízení, konkrétně odborné znalosti a provozní podporu, jak je stanoveno v jejich příslušných mandátech.

([10]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1359 ze dne 14. května 2024 o řešení krizových situací a zásahů vyšší moci v oblasti migrace a azylu a změně nařízení (EU) 2021/1147 (Úř. věst. L, 2024/1359, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1359/oj).

(36) Společný evropský azylový systém je postupně budován jako společný prostor ochrany založený na úplném a inkluzivním uplatňování Ženevské úmluvy o právním postavení uprchlíků ze dne 28. července 1951 ve znění Newyorského protokolu ze dne 31. ledna 1967 (dále jen „Ženevská úmluva“), tak aby žádná osoba nebyla vrácena zpět tam, kde by byla vystavena pronásledování v souladu se zásadou nenavracení. V tomto ohledu, a aniž jsou dotčena kritéria příslušnosti stanovená v tomto nařízení, jsou členské státy, které všechny respektují zásadu nenavracení, pokládány za bezpečné země pro státní příslušníky třetích zemí.

(37) Je vhodné, aby do společného evropského azylového systému, jak jej stanovila Evropská rada na svém zvláštním zasedání v Tampere ve dnech 15. a 16. října 1999, byla začleněna jasná a proveditelná metoda pro určení členského státu příslušného k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu. Uvedená metoda by měla být založena na objektivních a spravedlivých kritériích jak pro členské státy, tak pro dotčené osoby. Mělo by být zejména možné urychleně určit příslušný členský stát tak, aby byl zaručen rychlý a účinný přístup ke spravedlivému a účinnému řízení o poskytnutí mezinárodní ochrany a aby nebyl ohrožen cíl urychleného vyřízení žádostí o mezinárodní ochranu.

(38) Aby se výrazně zlepšilo porozumění použitelným postupům, měly by členské státy co nejdříve poskytnout osobám, na něž se vztahuje toto nařízení, v jazyce, kterému rozumí nebo o němž lze důvodně předpokládat, že mu rozumí, veškeré relevantní informace týkající se uplatňování tohoto nařízení, zejména informace týkající se kritérií pro určení příslušného členského státu, příslušných postupů, jakož i informace o jejich právech a povinnostech podle tohoto nařízení, včetně důsledků nedodržení tohoto nařízení. S cílem zajistit, aby byl zachován nejlepší zájem dítěte a aby bylo zaručeno zapojení nezletilých osob do řízení stanovených v tomto nařízení, by členské státy měly nezletilým osobám poskytovat informace způsobem vstřícným k dětem, s přihlédnutím k jejich věku a vyspělosti. Agentura pro azyl by v tomto ohledu měla v úzké spolupráci s vnitrostátními orgány vypracovat společné informační materiály, jakož i konkrétní informace pro nezletilé osoby bez doprovodu a zranitelné žadatele.

(39) Poskytování kvalitních informací a právní podpory ohledně postupu pro určení příslušného členského státu, jakož i práv a povinností žadatelů v tomto řízení je v zájmu členských států i žadatelů. Aby se zvýšila účinnost řízení o určení příslušného členského státu a aby bylo zajištěno náležité uplatňování kritérií příslušnosti stanovených v tomto nařízení, mělo by být jako nedílná součást systému určení příslušného členského státu zavedeno poskytování právních informací. Za tímto účelem by mělo být žadatelům na požádání k dispozici poskytování právních informací, jež by jim poskytovalo vedení a pomoc v oblasti uplatňování kritérií a postupů pro určení příslušného členského státu.

(40) Toto nařízení by mělo vycházet ze zásad stanovených v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ([11]), a současně by mělo řešit zjištěné výzvy a rozvíjet zásadu solidarity a spravedlivého rozdělení odpovědnosti jako součást společného rámce, v souladu s článkem 80 Smlouvy o fungování EU. Nový, povinný mechanismus solidarity by proto měl umožnit posílení připravenosti členských států na řízení migrace, řešení situací, kdy členské státy čelí migračnímu tlaku, a usnadnění pravidelné solidární podpory mezi členskými státy. Účinné provádění tohoto mechanismu solidarity je spolu s účinným systémem určování příslušného členského státu klíčovým předpokladem pro fungování společného evropského azylového systému jako celku.

(41) Toto nařízení by se mělo vztahovat na žadatele o doplňkovou ochranu a na osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, aby bylo zajištěno rovné zacházení se všemi žadateli a osobami požívajícími mezinárodní ochrany a soulad se stávajícím acquis Unie v oblasti azylu, zejména s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1347 ([12]).

([11]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (Úř. věst. L 180, 29.6.2013, s. 31).

([12]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1347 ze dne 14. května 2024 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu udělené ochrany, kterým se mění směrnice 2003/109/ES a zrušuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU (Úř. věst. L, 2024/1347, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1347/oj).

(42) Aby se zajistilo, že státní příslušníci třetích zemí a osoby bez státní příslušnosti, kteří jsou znovuusídleni nebo přijati v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1350 ([13]) nebo kterým byla přiznána mezinárodní ochrana nebo humanitární status v rámci vnitrostátních programů pro přesídlování, budou přijati zpět do členského státu, který je přijal nebo znovuusídlil, mělo by se toto nařízení vztahovat i na přijaté osoby, jež se bez povolení nacházejí na území jiného členského státu.

(43) V zájmu účinnosti a právní jistoty je nezbytné, aby nařízení vycházelo ze zásady, že příslušnost je určena pouze jednou, ledaže nastane některý z důvodů pro její zánik uvedený v tomto nařízení.

(44) Směrnice (EU) 2024/1346 by se měla použít na všechna řízení týkající se žadatelů podle tohoto nařízení, s výhradou omezení týkajících se uplatňování uvedené směrnice.

(45) Dále by se mělo použít nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1348 ([14]) , aniž by byla dotčena ustanovení týkající se procesních záruk upravených tímto nařízením, s výhradou omezení týkajících se uplatňování uvedeného nařízení.

(46) V souladu s Úmluvou OSN o právech dítěte z roku 1989 a s Listinou by členské státy měly mít při uplatňování tohoto nařízení na mysli především nejlepší zájem dítěte. Při posuzování toho, co je v nejlepším zájmu dítěte, by členské státy měly zejména náležitě zohledňovat blaho a sociální vývoj nezletilé osoby v krátkodobém, ve střednědobém a v dlouhodobém výhledu, její bezpečnost a ochranu, názory úměrně jejímu věku a vyspělosti, jakož i její původní prostředí. Dále by měly být stanoveny určité procesní záruky pro nezletilé osoby bez doprovodu vzhledem k jejich mimořádné zranitelnosti, včetně určení jejich zástupce.

(47) V zájmu zajištění účinného uplatňování záruk pro nezletilé osoby stanovených v tomto nařízení by členské státy měly zajistit, aby pracovníci příslušných orgánů, kteří se zabývají žádostmi týkajícími se nezletilých osob bez doprovodu, absolvovali vhodnou odbornou přípravu, například v souladu s příslušnými pokyny agentury pro azyl, v oblastech, jako jsou práva a individuální potřeby nezletilé osoby, včasná identifikace obětí obchodování s lidmi nebo zneužívání, jakož i osvědčené postupy pro předcházení zmizení nezletilé osoby.

(48) V souladu s Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod a s Listinou by členské státy měly mít při uplatňování tohoto nařízení na mysli především respektování soukromého a rodinného života.

(49) Aniž je dotčena pravomoc členských států v oblasti nabývání státní příslušnosti a skutečnost, že podle mezinárodního práva je na každém členském státě, aby s náležitým ohledem na právo Unie stanovil podmínky pro nabývání a ztrátu státní příslušnosti, měly by členské státy při uplatňování tohoto nařízení dodržovat své mezinárodní závazky vůči osobám bez státní příslušnosti v souladu s mezinárodními právními nástroji v oblasti lidských práv, případně včetně Úmluvy o právním postavení osob bez státní příslušnosti přijaté dne 28. září 1954 v New Yorku. Členské státy by v relevantních případech měly usilovat o identifikaci osob bez státní příslušnosti a posílit jejich ochranu a umožnit tak osobám bez státní příslušnosti požívat základních práv a snížit riziko diskriminace nebo nerovného zacházení.

(50) Aby se zabránilo přesunu osob, které představují bezpečnostní riziko, mezi členskými státy, je nezbytné zajistit, aby členský stát, v němž je žádost poprvé registrována, nepoužil kritéria příslušnosti nebo aby členský stát, který pomoc využívá, neuplatnil řízení o relokaci, existují-li oprávněné důvody považovat dotyčnou osobu za hrozbu pro vnitřní bezpečnost.

(51) S cílem zajistit, aby žádosti o mezinárodní ochranu členů jedné rodiny byly důkladně posouzeny jediným členským státem, aby byla ve vztahu k těmto členům přijata vzájemně si odpovídající rozhodnutí a aby nedocházelo k rozdělení členů jedné rodiny, by mělo být možné vést řízení o určení členského státu příslušného k posouzení těchto žádostí společně.

([13]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1350 ze dne 14. května 2024, kterým se zřizuje rámec Unie pro znovuusídlování a humanitární přijímaní a mění nařízení (EU) 2021/1147 (Úř. věst. L, 2024/1350, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1350/oj).

([14]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1348 ze dne 14. května 2024 o zavedení společného postupu pro mezinárodní ochranu v Unii a o zrušení směrnice 2013/32/EU (Úř. věst. L, 2024/1348, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj).

(52) Definice člena rodiny by měl odrážet realitu současných migračních trendů, kdy žadatelé často přijedou na území členských států po delší době strávené tranzitem. Tato definice by proto měla zahrnovat rodiny vzniklé mimo zemi původu, ale dříve, než přišly na území daného členského státu.

(53) Za účelem zajištění úplného dodržování zásady zachování celistvosti rodiny a zásady respektování nejlepšího zájmu dítěte by měla být závazným kritériem pro určení příslušnosti existence vztahu závislosti mezi žadatelem a jeho nebo jejím dítětem, sourozencem nebo rodičem, z důvodu těhotenství nebo mateřství žadatelky, z důvodu zdravotního stavu nebo vysokého věku. Pokud je žadatelem nezletilá osoba bez doprovodu, závazným kritériem příslušnosti by se měla stát také přítomnost rodinného příslušníka, sourozence nebo příbuzného, který se o něj může postarat na území jiného členského státu. V zájmu odrazování od nedovoleného pohybu nezletilých osob bez doprovodu, který není v jejich nejlepším zájmu, není-li přítomen žádný rodinný příslušník, sourozenec nebo příbuzný, měl by být příslušným členským státem ten, kde byla žádost o mezinárodní ochranu nezletilé osoby bez doprovodu poprvé registrována, pokud je to v nejlepším zájmu dítěte. Pokud nezletilá osoba bez doprovodu požádala o mezinárodní ochranu v několika členských státech a některý členský stát se na základě individuálního posouzení domnívá, že není v nejlepším zájmu dítěte přemístit tuto nezletilou osobu do příslušného členského státu, měl by se tento členský stát příslušným k posouzení nové žádosti.

(54) Pravidla týkající se dokazování by měla umožnit rychlejší slučování rodin než podle nařízení (EU) č. 604/2013. Je proto nezbytné vyjasnit, že formální důkazy, jako jsou originály písemných dokladů a testování DNA, by neměly být nezbytné tam, kde jsou nepřímé důkazy ucelené, ověřitelné a dostatečně podrobné pro určení příslušnosti k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu. Orgány členských států by měly vzít v úvahu všechny dostupné informace, jako jsou fotografie, důkazy o kontaktu a svědecké výpovědi, aby mohly vztah spravedlivě posoudit. Aby byla usnadněna včasná identifikace možných případů, které se týkají rodinných příslušníků, měl by žadatel obdržet formulář vypracovaný agenturou pro azyl. Je-li to možné, měl by žadatel vyplnit formulář před osobním pohovorem. Vzhledem k významu rodinných vazeb v rámci hierarchie kritérií příslušnosti by měly mít v rámci příslušných postupů stanovených v tomto nařízení všechny případy, které se týkají rodinných příslušníků, prioritu.

(55) Pokud jsou žadatelé držiteli diplomu nebo jiné kvalifikace, měl by být k posouzení jejich žádosti příslušný členský stát, v němž byl diplom vydán, byla-li žádost zaregistrována méně než šest let po udělení diplomu nebo dosažení kvalifikace, což by zajistilo rychlé posouzení žádosti v členském státě, s nímž má žadatel na základě takového diplomu důležité vazby.

(56) Vzhledem k tomu, že členský stát by měl zůstat příslušný pro osobu, která neoprávněně vstoupila na jeho území, je rovněž nezbytné upravit situaci, kdy tato osoba vstoupí na území po pátrací a záchranné operaci. Měla by být stanovena výjimka z kritéria příslušnosti pro situaci, kdy členský stát relokoval osoby, které překročily vnější hranici jiného členského státu neoprávněným způsobem nebo po pátrací a záchranné operaci. V takové situaci by měl být příslušný členský stát relokace, pokud dotyčná osoba požádá o mezinárodní ochranu.

(57) Členský stát by měl mít možnost odchýlit se od kritérií příslušnosti na základě vlastního uvážení, zejména z humanitárních, sociálních nebo kulturních důvodů a z důvodu soucitu, aby bylo možné sloučit dohromady rodinné příslušníky, příbuzné nebo jiné členy rodiny a posoudit žádost o mezinárodní ochranu, která byla registrována v tomto nebo jiném členském státě, i když pro toto posouzení není příslušný podle závazných kritérií stanovených tímto nařízením.

(58) S cílem zajistit respektování tohoto nařízení a odstranit překážky pro jeho účinné uplatňování, zejména aby se zabránilo útěku státních příslušníků třetích zemí a osob bez státní příslušnosti nebo jejich nedovolenému pohybu mezi členskými státy, je nutné stanovit jasné povinnosti, které musí žadatelé v rámci řízení splňovat, a řádně a včas je o nich informovat. Nedodržení těchto právních závazků by mělo mít pro žadatele a pro podmínky jeho přijetí odpovídající a přiměřené procesní důsledky. Členské státy by měly zohlednit individuální situaci žadatele při posuzování plnění povinností žadatele a jeho nebo její spolupráce s příslušnými orgány v souladu s pravidly stanovenými v tomto nařízení. V souladu s Listinou by měl členský stát, v němž se tento žadatel nachází, v každém případě zajistit, aby byly uspokojeny bezprostřední materiální potřeby tohoto žadatele.

(59) Aby se omezila možnost, že by chování žadatelů mohlo vést k zániku nebo přenesení příslušnosti na jiný členský stát, měly by se prodloužit lhůty vedoucí k zániku nebo přenesení příslušnosti v případě, že během posuzování žádosti dotčená osoba opustí území členských států nebo je na útěku, aby se vyhnula přemístění do příslušného členského státu. Kromě toho by mělo být zrušeno přenesení příslušnosti v případě, že oznamující členský stát

nedodržel lhůtu pro zaslání oznámení o přijetí zpět, aby se zabránilo obcházení pravidel a ztěžování řízení. Aby byly osoby dále pobízeny k dodržování pravidel a žádaly v prvním členském státě vstupu, a tím se omezil nedovolený pohyb státních příslušníků třetích zemí a osob bez státní příslušnosti mezi členskými státy a zvýšila celková účinnost společného evropského azylového systému, měla by být prodloužena lhůta, po níž příslušnost prvního členského státu končí v situacích, kdy osoba vstoupila do členského státu neoprávněně, aniž by požádala o azyl a následně podala žádost v jiném členském stát, který by se stal příslušným.

(60) S žadatelem by měl být veden osobní pohovor, aby mohl být snadněji určen členský stát příslušný k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu s výjimkou případů, kdy je žadatel na útěku, kdy se bez oprávněných důvodů nedostavil k pohovoru, nebo kdy poskytl informace, které jsou dostačující pro určení příslušného členského státu. Aby se zajistilo, že od žadatele budou získány všechny relevantní informace pro správné určení příslušného členského státu, měl by členský stát, který pohovor neprovedl, poskytnout žadateli možnost předložit veškeré další informace, včetně náležitě podloženého zdůvodnění, proč by měl orgán zvážit nutnost osobního pohovoru. Jakmile je žádost o mezinárodní ochranu zaregistrována, měl by být žadatel informován zejména o uplatňování tohoto nařízení, o skutečnosti, že rozhodnutí o členském státě příslušném k posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu je založeno na objektivních kritériích, o jeho právech a o povinnostech podle tohoto nařízení a o důsledcích nedodržení povinností.

(61) Aby bylo zajištěno, že osobní pohovor co nejvíce usnadní rychlé a účinné určení příslušného členského státu, měli by být zaměstnanci, kteří vedou pohovory s žadateli, dostatečně proškoleni, včetně obecných znalostí o problémech, které by mohly nepříznivě ovlivnit vyslechnutí žadatele, jako jsou ukazatele, že žadatel mohl být obětí mučení nebo obchodování s lidmi.

(62) Za účelem zajištění účinné ochrany základních práv žadatelů na respektování soukromého a rodinného života, práv dítěte a ochrany před nelidským a ponižujícím zacházením z důvodu přemístění by žadatelé měli mít právo na účinnou právní ochranu, omezenou na tato práva, zejména v souladu s článkem 47 Listiny a příslušnou judikaturou Soudního dvora Evropské unie.

(63) Za účelem usnadnit hladké uplatňování tohoto nařízení by členské státy měly ve všech případech určit příslušný členský stát v systému Eurodac poté, co ukončily řízení o určení příslušného členského státu, a to i v případech, kdy příslušnost vyplývá z nedodržení lhůt pro zaslání žádostí o převzetí nebo pro odpověď na žádosti o převzetí, provedení přemístění, jakož i v případech, kdy se členský stát první žádosti, stane příslušným nebo kdy není možné provést přemístění do primárního příslušného členského státu z důvodu reálného rizika, že žadatel bude v důsledku přemístění do tohoto členského státu vystaven nelidskému nebo ponižujícímu zacházení ve smyslu článku 4 Listiny, a kdy je následně určen jiný příslušný členský stát.

(64) Aby se zajistilo rychlé určení příslušného členského státu, měly by být lhůty pro podání žádosti o převzetí a odpověď na ní, pro oznámení o přijetí zpět, jakož i pro podávání odvolání a rozhodování o nich zjednodušeny a zkráceny, aniž by byla dotčena základní práva žadatelů.

(65) K zajištění žadatelů by mělo docházet v souladu se zásadou, že osoba by neměla být zajištěna pouze proto, že usiluje o mezinárodní ochranu. Zajištění by mělo být co nejkratší a mělo by se řídit zásadami nezbytnosti a proporcionality, a proto by mělo být povoleno pouze jako krajní opatření. Zajištění žadatelů musí být v souladu zejména s článkem 31 Ženevské úmluvy. Řízení podle tohoto nařízení týkající se zajištěné osoby by měla probíhat přednostně a v co nejkratších lhůtách. Pokud jde o obecné záruky ve vztahu k zajištění, jakož i případně podmínky zajištění, měly by členské státy uplatňovat ustanovení směrnice (EU) 2024/1346 rovněž na osoby zadržované na základě tohoto nařízení. Nezletilé osoby by zpravidla zajištěny být neměly a mělo by se usilovat o jejich umístění do ubytovacího zařízení, které je pro nezletilé zvláště upraveno. Za výjimečných okolností, v krajním případě, je-li potvrzeno, že nelze účinně uplatnit jiná mírnější donucovací opatření, a poté, co bylo zajištění vyhodnoceno jako opatření v nejlepším zájmu dítěte, mohou být nezletilé osoby zajištěny za okolností stanovených ve směrnici (EU) 2024/1346.

(66) Nedostatky nebo zhroucení azylových systémů, jež jsou často zhoršovány mimořádnými tlaky, které jsou na ně vyvíjeny, nebo k nimž tyto tlaky přispívají, by mohly narušit řádné fungování systému zavedeného tímto nařízením, což by mohlo vést ke vzniku rizika porušování práv žadatelů stanovených v acquis Unie v oblasti azylu a Listině, jiných mezinárodních lidských práv a práv uprchlíků.

(67) Pro řádné fungování společného evropského azylového systému má zásadní význam upřímná spolupráce mezi členskými státy. Tato spolupráce zahrnuje mimo jiné řádné uplatňování procesních pravidel stanovených v tomto nařízení, včetně toho, aby byla zavedena a prováděna veškerá vhodná praktická opatření, která zajistí, aby byly přesuny skutečně prováděny.

(68) V souladu s nařízením Komise (ES) č. 1560/2003 ([15]) je možné provést dobrovolné přemístění do příslušného členského státu za účelem posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, a to prostřednictvím kontrolovaného vycestování nebo s doprovodem. Členské státy by měly poskytováním vhodných informací dotyčné osobě dobrovolná přemístění podporovat a měly by zajistit, aby se kontrolované vycestování nebo přemístění s doprovodem provádělo humánně, v souladu se základními právy, při respektování lidské důstojnosti, jakož i v nejlepším zájmu dítěte a s ohledem na vývoj příslušné judikatury týkající se zejména přemístění z humanitárních důvodů.

(69) Pokud je to nezbytné pro posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, měly by mít členské státy možnost sdílet konkrétní informace relevantní pro tento účel bez souhlasu žadatele, jsou-li tyto informace nezbytné k tomu, aby mohly příslušné orgány příslušného členského státu plnit své povinnosti, zejména povinnosti vyplývající z nařízení (EU) 2024/1348.

(70) K zajištění jasného a účinného řízení o relokaci by měla být stanovena zvláštní pravidla pro členské státy, které využívají pomoci, a pro přispívající členské státy. Pokud není příslušnost stanovena před relokací, měl by být příslušným členský stát relokace s výjimkou případů, kdy se použijí kritéria rodinné vazby. Pravidla a záruky týkající se přemísťování stanovené v tomto nařízení by se měly případně vztahovat i na přemisťování za účelem relokace. Tato pravidla by měla zajistit, aby byla zachována celistvost rodiny a aby nebyly relokovány osoby, které by mohly představovat hrozbu pro vnitřní bezpečnost.

(71) Pokud členské státy provádějí relokace jako solidární příspěvek, měla by jim být poskytnuta vhodná a přiměřená finanční podpory z rozpočtu Unie. K motivování členských států, aby upřednostnily relokace nezletilých osob bez doprovodu, by měl být poskytován vyšší motivační příspěvek na nezletilé osoby bez doprovodu.

(72) Mělo by být možné mobilizovat zdroje Azylového, migračního a integračního fondu zřízeného nařízením (EU) 2021/1147 a další příslušné fondy Unie (dále jen „fondy“), aby poskytly podporu úsilí členských států při uplatňování tohoto nařízení, v souladu s pravidly, kterými se řídí využívání fondů, a aniž by byly dotčeny další priority, jež jsou z těchto fondů podporovány. V této souvislosti by mělo být členským státům umožněno využít příděly v rámci svých příslušných programů, včetně částek, které budou poskytnuty v návaznosti na přezkum v polovině období. Mělo by být možné poskytnout dodatečnou podporu v rámci tematických nástrojů, a to zejména těm členským státům, které by mohly potřebovat zvýšit své kapacity na vnějších hranicích nebo které čelí zvláštním tlakům nebo mají zvláštní potřeby týkající se jejich azylových a přijímacích systémů a vnějších hranic.

(73) Nařízení (EU) 2021/1147 by mělo být změněno tak, aby byl zaručen plný příspěvek z rozpočtu Unie na celkové způsobilé výdaje na solidární akce a aby byly v souvislosti s těmito akcemi zavedeny zvláštní požadavky na podávání zpráv, které by byly součástí stávajících povinností ohledně podávání zpráv o provádění fondů.

(74) Při vymezování období pro způsobilost výdajů na solidární akce by měla být zvážena potřeba provádět solidární akce včas. Vzhledem k solidární povaze finančních převodů podle tohoto nařízení by navíc tyto převody měly být plně využity k financování solidárních akcí.

([15]) Nařízení Komise (ES) č. 1560/2003 ze dne 2. září 2003, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 343/2003, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení státu příslušného k posuzování žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států (Úř. věst. L 222, 5.9.2003, s. 3).

(75) Uplatňování tohoto nařízení může být usnadněno a jeho účinnost může být zvýšena dvoustrannými dohodami mezi členskými státy za účelem zdokonalení komunikace mezi příslušnými útvary, zkrácením lhůt pro řízení nebo zjednodušením postupů týkajících se žádostí o převzetí nebo oznámení o přijetí zpět nebo zavedením postupů pro provádění přemístění a za účelem jejich účinnějšího uplatňování.

(76) Měla by být zajištěna návaznost mezi systémem určení členského státu příslušného k posuzování žádosti podle nařízení (EU) č. 604/2013 a systémem podle tohoto nařízení. Podobně by měl být zajištěn soulad mezi tímto nařízením a nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1358 ([16]).

(77) Měla by být zřízena jedna nebo více sítí příslušných orgánů členských států, jejíž činnost podpoří agentura pro azyl, tak aby se zlepšila praktická spolupráce a sdílení informací o všech záležitostech souvisejících s uplatňováním tohoto nařízení, včetně vytváření praktických nástrojů a pokynů. V rámci těchto sítí by mělo pokud možno docházet k pravidelnému setkávání s cílem posílit budování důvěry a společné porozumění veškerým problémům spojeným s prováděním tohoto nařízení v členských státech.

(78) Fungování systému Eurodac zřízeného nařízením (EU) č. 2024/1358 by mělo usnadnit uplatňování tohoto nařízení.

(79) Fungování Vízového informačního systému (systém VIS) zřízeného nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 767/2008 ([17]), a zejména uplatňování článků 21 a 22 uvedeného nařízení, by mělo usnadnit uplatňování tohoto nařízení.

(80) Pokud jde o zacházení s osobami, na něž se vztahuje toto nařízení, jsou členské státy vázány svými povinnostmi podle nástrojů mezinárodního práva, včetně příslušné judikatury Evropského soudu pro lidská práva.

(81) Na zpracovávání osobních údajů členskými státy podle tohoto nařízení se vztahuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ([18]). Členské státy by měly provést vhodná technická a organizační opatření, aby zajistily a mohly prokázat, že zpracování údajů probíhá v souladu s uvedeným nařízením a s ustanoveními vymezujícími příslušné požadavky v tomto nařízení. Tato opatření by měla zejména zajistit ochranu osobních údajů zpracovávaných podle tohoto nařízení, a zejména zabránit protiprávnímu či nedovolenému přístupu ke zpracovávaným osobním údajům nebo jejich zveřejnění, pozměnění či ztrátě. Příslušný orgán nebo orgány dozoru každého členského státu by měly sledovat zákonnost zpracování osobních údajů dotčenými orgány, včetně jejich předávání orgánům příslušným pro provádění bezpečnostních kontrol. Subjekty údajů by měly být bez zbytečného odkladu informovány zejména v případě, kdy porušení ochrany osobních údajů může mít za následek vysoké riziko pro jejich práva a svobody podle nařízení (EU) 2016/679.

(82) Členské státy i instituce a jiné subjekty Unie by měly při provádění tohoto nařízení přijmout veškerá přiměřená a nezbytná opatření, aby zajistily bezpečné uchovávání osobních údajů.

(83) Za účelem zajištění jednotných podmínek k uplatňování tohoto nařízení by měly být Komisi svěřeny určité prováděcí pravomoci. Tyto pravomoci by měly být vykonávány v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ([19]), s výjimkou prováděcích rozhodnutí Komise, kterými se určuje, zda je členský stát

([16]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1358 ze dne 14. května 2024 o zřízení systému Eurodac pro porovnávání biometrických údajů za účelem účinného uplatňování nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1351a (EU) 2024/1350 a směrnice Rady 2001/55/ES a identifikovat neoprávněně pobývajícího státního příslušníka třetí země a osoby bez státní příslušnosti a o žádostech orgánů pro vymáhání práva členských států a Europolu o porovnání údajů s údaji systému Eurodac pro účely vymáhání práva, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1240 a (EU) 2019/818 a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 603/2013 (Úř. věst. L, 2024/1358, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1358/oj).

([17]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 767/2008 ze dne 9. července 2008 o Vízovém informačním systému (VIS) a o výměně údajů o krátkodobých vízech mezi členskými státy (nařízení o VIS) (Úř. věst. L 218, 13.8.2008, s. 60).

([18]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) (Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1).

([19]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí (Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13).

vystaven migračnímu tlaku, zda je vystaven riziku migračního tlaku nebo zda se potýká s významnou situací v oblasti migrace.

(84) Za účelem stanovení doplňkových pravidel by měla být na Komisi přenesena pravomoc přijímat akty v souladu s článkem 290 Smlouvy o fungování EU, pokud jde o identifikaci rodinných příslušníků, sourozenců nebo příbuzných nezletilé osoby bez doprovodu; o kritéria, na jejichž základě se stanoví, zda existují prokázané rodinné vazby, pokud jde o nezletilou osobu bez doprovodu; o kritéria, na jejichž základě se posoudí schopnost příbuzného postarat se o nezletilou osobu bez doprovodu, včetně případů, kdy se rodinní příslušníci, sourozenci či příbuzní nezletilé osoby bez doprovodu zdržují ve více než jednom členském státě; o prvky, na jejichž základě se posoudí vztah závislosti; o kritéria, na jejichž základě se stanoví, zda existují prokázané rodinné vazby, pokud jde o závislou osobu; o kritéria, na jejichž základě se posoudí schopnost dotčené osoby postarat se o závislou osobu a o prvky, jež je třeba zohlednit za účelem posouzení dlouhodobé neschopnosti vycestovat, přičemž bude plně respektovat nejlepší zájem dítěte, jak je stanoveno v tomto nařízení. Je obzvláště důležité, aby Komise vedla v rámci přípravné činnosti odpovídající konzultace, a to i na odborné úrovni, a aby tyto konzultace probíhaly v souladu se zásadami stanovenými v interinstitucionální dohodě ze dne 13. dubna 2016 o zdokonalení tvorby právních předpisů ([20]). V zájmu zajištění rovné účasti na vypracovávání aktů v přenesené pravomoci obdrží Evropský parlament a Rada veškeré dokumenty současně s odborníky z členských států a jejich odborníci mají automaticky přístup na setkání skupin odborníků Komise, jež se věnují přípravě aktů v přenesené pravomoci.

(85) V nařízení (EU) č. 604/2013 je třeba provést řadu podstatných změn. V zájmu jasnosti by uvedené nařízení mělo být zrušeno.

(86) Účinné monitorování uplatňování tohoto nařízení vyžaduje jeho pravidelné hodnocení.

(87) Toto nařízení dodržuje základní práva a ctí zásady, které jsou zaručeny v právu Unie a v mezinárodním právu, včetně Listiny. Tímto nařízením by zejména mělo být zajištěno plné dodržování práva na azyl, jak je zaručeno v článku 18 Listiny, a práv uznaných v článcích 1, 4, 7, 24 a 47 Listiny. Členské státy by proto měly toto nařízení uplatňovat odpovídajícím způsobem a při plném dodržování těchto základních práv.

(88) Jelikož cílů tohoto nařízení, totiž stanovení kritérií a postupů pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu státního příslušníka třetí země nebo osoby bez státní příslušnosti zaregistrované v některém z členských států a vytvoření mechanismu solidarity na podporu členských států při řešení situací migračního tlaku, nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy, ale spíše jich z důvodu rozsahu a účinků může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o EU. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje toto nařízení rámec toho, co je nezbytné pro dosažení těchto cílů.

(89) V zájmu zajištění důsledného provádění tohoto nařízení ke dni jeho použitelnosti by měly být vypracovány a prováděny prováděcí plány na úrovni Unie a na vnitrostátní úrovni, které určí nedostatky a operativní kroky pro každý členský stát.

(90) V souladu s články 1 a 2 Protokolu (č. 22) o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o EU a ke Smlouvě o fungování EU, se Dánsko neúčastní přijímání tohoto nařízení a toto nařízení pro ně není závazné ani použitelné. Vzhledem k tomu, že části III, V a VII tohoto nařízení představují změny ve smyslu článku 3 Dohody mezi Evropským společenstvím a Dánským královstvím o kritériích a postupech určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o azyl podané v Dánsku nebo jiném členském státě Evropské unie a o zřízení systému „Eurodac“ pro porovnávání otisků prstů za účelem účinného uplatňování Dublinské úmluvy ([21]), musí Dánsko Komisi oznámit své rozhodnutí o tom, zda obsah těchto změn provede, či nikoli, v době přijímání změn nebo do 30 dní po jejich přijetí.

(91) V souladu s články 1 a 2 a čl. 4a odst. 1 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, a aniž je dotčen článek 4 uvedeného protokolu, se Irsko neúčastní přijímání tohoto nařízení a toto nařízení pro ně není závazné ani použitelné.

([20]) Úř. věst. L 123, 12.5.2016, s. 1.
([21]) Úř. věst. L 66, 8.3.2006, s. 38.

(92) Pokud jde o Island a Norsko, části III, V a VII tohoto nařízení představují nové právní předpisy v oblasti, na kterou se vztahuje předmět přílohy Dohody mezi Evropským společenstvím a Islandskou republikou a Norským královstvím o kritériích a mechanismech určení státu příslušného pro posuzování žádosti o azyl podané v některém z členských států nebo na Islandu nebo v Norsku ([22]).

(93) Pokud jde o Švýcarsko, části III, V a VII tohoto nařízení představují akty nebo opatření, kterými se mění nebo rozvíjí ustanovení článku 1 Dohody mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o kritériích a mechanismech určení státu příslušného pro posuzování žádosti o azyl podané v některém z členských států nebo ve Švýcarsku ([23]).

(94) Pokud jde o Lichtenštejnsko, části III, V a VII tohoto nařízení představují akty nebo opatření, kterými se mění nebo rozvíjí ustanovení článku 1 Dohody mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o kritériích a mechanismech určení státu příslušného pro posuzování žádosti o azyl podané v některém z členských států nebo ve Švýcarsku, na něž odkazuje článek 3 Protokolu mezi Evropským společenstvím, Švýcarskou konfederací a Lichtenštejnským knížectvím o přistoupení Lichtenštejnského knížectví k Dohodě mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o kritériích a mechanismech určení státu příslušného pro posuzování žádosti o azyl podané v některém z členských států nebo ve Švýcarsku ([24]).

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

ČÁST I

PŘEDMĚT A DEFINICE

Článek 1

Předmět

V souladu se zásadou solidarity a spravedlivého rozdělení odpovědnosti, jak je zakotvena v článku 80 Smlouvy o fungování EU, a s cílem posílit vzájemnou důvěru toto nařízení:

a) stanoví společný rámec pro řízení azylu a migrace v Unii a pro fungování společného evropského azylového systému;

b) zavádí mechanismus pro solidaritu;

c) stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu.

Článek 2

Definice

Pro účely tohoto nařízení se rozumí:

1) „státním příslušníkem třetí země“ osoba, která není občanem Unie ve smyslu čl. 20 odst. 1 Smlouvy o fungování EU a která není osobou požívající práva na volný pohyb podle práva Unie ve smyslu čl. 2 bodu 5 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399 ([25]);

2) „osobou bez státní příslušnosti“ osoba, kterou žádný stát podle svého práva nepovažuje za svého občana;

3) „žádostí o mezinárodní ochranu“ nebo „žádostí“ žádost o ochranu členským státem učiněná státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti, lze-li jejich jednání vykládat tak, že usilují o získání postavení uprchlíka nebo statusu doplňkové ochrany;

([22]) Úř. věst. L 93, 3.4.2001, s. 40.
([23]) Úř. věst. L 53, 27.2.2008, s. 5.
([24]) Úř. věst. L 160, 18.6.2011, s. 39.
([25]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399 ze dne 9. března 2016, kterým se stanoví kodex Unie o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex) (Úř. věst. L 77, 23.3.2016, s. 1).

4) „žadatelem“ státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, kteří učinili žádost o mezinárodní ochranu, o níž dosud nepadlo konečné rozhodnutí;

5) „posouzením žádosti o mezinárodní ochranu“ posouzení přípustnosti nebo podstaty žádosti o mezinárodní ochranu v souladu s nařízením (EU) 2024/1348 a (EU) 2024/1347 s výjimkou řízení o určení členského státu příslušného podle tohoto nařízení;

6) „zpětvzetím žádosti o mezinárodní ochranu“ výslovné nebo konkludentní zpětvzetí žádosti o mezinárodní ochranu v souladu s nařízením (EU) 2024/1347;

7) „osobou požívající mezinárodní ochrany“ státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, jimž byla poskytnuta mezinárodní ochrana ve smyslu čl. 3 bodu 4 nařízení (EU) 2024/1347;

8) „rodinným příslušníkem“ následující členové rodiny žadatele nacházející se na území některého členského státu, pokud daná rodina existovala již před tím, než žadatel nebo daný rodinný příslušník přišel na území členských států:

   a) manžel či manželka žadatele nebo jeho nesezdaný partner či partnerka, se kterým/kterou žije v trvalém vztahu, pokud se na nesezdané páry podle práva nebo praxe dotčeného členského státu hledí podle jeho práva o státních příslušnících třetí země jako na páry sezdané;

   b) nezletilé dítě párů uvedených v písmenu a) nebo žadatele, pokud je nesezdané, a bez ohledu na to, zda se jedná o dítě manželské, nemanželské nebo osvojené ve smyslu vnitrostátního práva;

   c) je-li žadatelem nesezdaná nezletilá osoba, její otec, matka nebo jiná dospělá osoba, která je za ni zodpovědná podle práva nebo praxe členského státu, na jehož území se dospělá osoba nachází;

   d) je-li osoba požívající mezinárodní ochrany nezletilá a nesezdaná, otec, matka nebo jiná dospělá osoba, která je za ni zodpovědná podle práva nebo praxe členského státu, na jehož území se osoba požívající mezinárodní ochrany nachází;

9) „příbuzným“ žadatelova dospělá teta nebo žadatelův dospělý strýc nebo prarodič, pokud se nachází na území některého členského státu, bez ohledu na to, zda se žadatel narodil jako manželské, nebo nemanželské dítě či zda byl žadatel osvojen ve smyslu vnitrostátního práva;

10) „nezletilou osobou“ státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti mladší osmnácti let;

11) „nezletilou osobou bez doprovodu“ nezletilá osoba, jež přichází na území některého členského státu bez doprovodu dospělé osoby, která je za ni podle práva nebo podle praxe dotčeného členského státu zodpovědná, a to po dobu, po kterou se tato nezletilá osoba skutečně nenachází v péči této dospělé osoby, rozumí se jí též nezletilá osoba, která je po vstupu na území některého členského státu ponechána bez doprovodu;

12) „zástupcem“ osoba nebo organizace jmenovaná příslušnými orgány, aby pomáhala nezletilé osobě bez doprovodu a zastupovala ji v řízeních stanovených tímto nařízením, tak aby byl zajištěn nejlepší zájem dítěte a aby mohla v případě potřeby za nezletilou osobu bez doprovodu činit právní úkony;

13) „doklad o oprávnění k pobytu“ povolení vydané orgány členského státu, které státního příslušníka třetí země nebo osobu bez státní příslušnosti opravňuje k pobytu na jeho území, včetně dokumentů, které dokládají oprávnění setrvat na území v rámci dočasné ochrany nebo dokud nepominou okolnosti bránící výkonu rozhodnutí o vyhoštění, s výjimkou víz a oprávění k pobytu, která byla vystavena v době nutné k určení příslušného členského státu podle tohoto nařízení nebo během posuzování žádosti o mezinárodní ochranu či žádosti o povolení k pobytu;

14) „vízem“ povolení nebo rozhodnutí členského státu požadované pro tranzit nebo vstup za účelem zamýšleného pobytu v daném členském státě nebo ve více členských státech, včetně:

   a) povolení nebo rozhodnutí vydaného v souladu s právem Unie nebo vnitrostátním právem a požadovaného pro vstup za účelem zamýšleného pobytu v tomto členském státě delšího než 90 dnů;

b) povolení nebo rozhodnutí vydaného v souladu s právem Unie nebo vnitrostátním právem a požadovaného pro vstup za účelem průjezdu přes tento členský stát nebo zamýšleného pobytu v tomto členském státě nepřesahujícího 90 dnů během jakéhokoli období 180 dnů;

c) povolení nebo rozhodnutí platného pro průjezd přes mezinárodní tranzitní prostory jednoho nebo více letišť členských států;

15) „diplomem nebo kvalifikací“ diplom nebo kvalifikace, které jsou získány a osvědčeny v členském státě po nejméně jednom akademickém roce studia na území tohoto členského státu v uznaném státním nebo regionálním programu vzdělávání nebo odborné přípravy, který je přinejmenším rovnocenný úrovni 2 Mezinárodní standardní klasifikace vzdělání a je provozován vzdělávací institucí v souladu s právními a správními předpisy tohoto členského státu, s výjimkou vzdělávání na internetu a jiných forem distančního vzdělávání;

16) „vzdělávací institucí“ veřejná nebo soukromá vzdělávací instituce nebo instituce odborného vzdělávání, která je usazená v členském státě a uznaná tímto členským státem v souladu s jeho vnitrostátním právem nebo správní praxí na základě transparentních kritérií;

17) „útěk“ jednání, kterým dotyčná osoba nezůstává k dispozici příslušným správním nebo soudním orgánům, například tím, že:

a) opustí území členského státu bez povolení příslušných orgánů z důvodů, které tato osoba může ovlivnit;

b) neoznámí nepřítomnost v určitém pobytovém středisku nebo v určeném místě bydliště, pokud to vyžaduje členský stát, nebo

c) se nedostaví k příslušným orgánům, pokud to tyto orgány vyžadují;

18) „rizikem útěku“ existence konkrétních důvodů a okolností, které se zakládají na objektivních kritériích vymezených vnitrostátním právem, pro které je možné se v individuálním případě domnívat, že dotčená osoba, na kterou se vztahují postupy stanovené v tomto nařízení, by mohla utéct;

19) „členským státem, který využívá pomoci,“ členský stát využívající solidární příspěvky, jak je stanoveno v části IV tohoto nařízení;

20) „přispívajícím členským státem“ členský stát, který poskytuje nebo je povinen poskytovat solidární příspěvky členskému státu, který využívá pomoci, jak je stanoveno v části IV tohoto nařízení;

21) „přemístěním“ výkon rozhodnutí přijatého podle článku 42;

22) „relokací“ přemístění žadatele nebo osoby požívající mezinárodní ochrany z území členského státu, který využívá pomoci, na území přispívajícího členského státu;

23) „pátracími a záchrannými operacemi“ pátrací a záchranné operace uvedené v Mezinárodní úmluvě o pátrání a záchraně na moři z roku 1979 přijaté v Hamburku dne 27. dubna 1979;

24) „migračním tlakem“ situace způsobená příchody státních příslušníků třetích zemí nebo osob bez státní příslušnosti pozemní, námořní nebo vzdušnou cestou nebo jejich žádostmi, které jsou takového rozsahu, že zakládají nepřiměřené povinnosti pro členský stát s ohledem na celkovou situaci v Unii, a to i mají-li dobře připravený azylový, přijímací a migrační systém, a která vyžaduje okamžitá opatření, zejména solidární příspěvky podle části IV tohoto nařízení; s přihlédnutím ke specifikům daným zeměpisnou polohou členského státu „migrační tlak“ zahrnuje situace, kdy přichází vysoký počet státních příslušníků třetích zemí nebo osob bez státní příslušnosti nebo existuje riziko jejich příchodu, včetně případů, kdy tyto příchody vyplývají z opakovaného vyloďování po pátracích a záchranných operacích nebo z nedovoleného pohybu státních příslušníků třetích zemí nebo osob bez státní příslušnosti mezi členskými státy;

25) „významnou situací v oblasti migrace“ situace odlišná od migračního tlaku, kdy kumulativní účinek současných a předchozích příchodů státních příslušníků třetích zemí nebo osob bez státní příslušnosti za rok vede k tomu, že dobře připravený azylový, přijímací a migrační systém dosáhne svých kapacitních limitů;

26) „podmínkami přijetí“ podmínky přijetí vymezené v čl. 2 bodě 6 směrnice (EU) 2024/1346;

27) „přijatou osobou“ osoba, kterou členský stát přijal podle nařízení (EU) 2024/1350 nebo v rámci vnitrostátního programu pro přesídlování mimo rámec uvedeného nařízení;

28) „koordinátorem EU pro solidaritu“ osoba jmenovaná Komisí podle článku 15 tohoto nařízení a s mandátem v uvedeném článku vymezeným;

ČÁST II

SPOLEČNÝ RÁMEC PRO ŘÍZENÍ AZYLU A MIGRACE

KAPITOLA I

Komplexní přístup

Článek 3

Komplexní přístup k řízení azylu a migrace

1. Společná opatření přijatá Unií a členskými státy v oblasti řízení azylu a migrace v rámci jejich příslušných pravomocí jsou založena na zásadě solidarity a spravedlivého rozdělení odpovědnosti zakotvené v článku 80 Smlouvy o fungování EU na základě komplexního přístupu a řídí se zásadou integrované tvorby politik v souladu s mezinárodním právem a právem Unie, včetně základních práv.

S celkovým cílem účinně řídit azyl a migraci v rámci platného práva Unie mají tato opatření tyto cíle:

a) zajistit soulad mezi politikami řízení azylu a migrace při řízení migračních toků do Unie;

b) řešit příslušné migrační trasy a nedovolený pohyb mezi členskými státy.

2. Komise, Rada a členské státy na základě konzultací s orgány a institucemi a jinými subjekty odpovědnými za vnější politiku zajistí jednotné provádění politik v oblasti řízení azylu a migrace, včetně vnitřních i vnějších složek těchto politik.

Článek 4

Vnitřní složky komplexního přístupu

V zájmu dosažení cílů, které jsou stanoveny v článku 3 tohoto nařízení, se vnitřní složky komplexního přístupu skládají z těchto prvků:

a) úzká spolupráce a vzájemné partnerství mezi orgány, institucemi a jinými subjekty Unie, členskými státy a mezinárodními organizacemi;

b) účinná správa vnějších hranic členských států na základě evropské integrované správy hranic, jak je stanovena v článku 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1896 ([26]);

c) plné dodržování povinností stanovených mezinárodním a unijním právem, pokud jde o osoby zachráněné na moři;

([26]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1896 ze dne 13. listopadu 2019 o Evropské pohraniční a pobřežní stráži a o zrušení nařízení (EU) č. 1052/2013 a (EU) 2016/1624 (Úř. věst. L 295, 14.11.2019, s. 1).

d) rychlý a účinný přístup ke spravedlivému a efektivnímu řízení o mezinárodní ochraně na území členských států, včetně vnějších hranic členských států, teritoriálních vod nebo tranzitního prostoru členských států, a přiznávání státním příslušníkům třetích zemí nebo osobám bez státní příslušnosti právního postavení uprchlíků nebo osob požívajících doplňkové ochrany v souladu s nařízením (EU) 2024/1348 a nařízením (EU) 2024/1347;

e) určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu;

f) účinná opatření k omezení faktorů motivujících k nedovolenému pohybu státních příslušníků třetích zemí a osob bez státní příslušnosti mezi členskými státy a opatření, která mají tomuto pohybu zabránit;

g) přístup žadatelů k odpovídajícím podmínkám přijetí v souladu se směrnicí (EU) 2024/1346;

h) účinné řízení návratu neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ([27]);

i) účinná opatření k zajištění pobídek a podpory integrace osob požívajících mezinárodní ochrany v členských státech;

j) opatření zaměřená na boj proti vykořisťování a na omezení nelegálního zaměstnávání v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2009/52/ES ([28]);

k) případně nasazení a využívání operačních nástrojů zřízených na úrovni Unie, včetně Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž a Agentury Evropské unie pro azyl (dále jen „Agentura pro azyl“), a informačních systémů Unie provozovaných Agenturou Evropské unie pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva (eu-LISA).

Článek 5

Vnější složky komplexního přístupu

V zájmu dosažení cílů stanovených v článku 3 Unie a členské státy v rámci svých příslušných pravomocí podporují a budují individuálně uzpůsobená a vzájemně přínosná partnerství, za plného dodržování mezinárodního práva, práva Unie a lidských práv a podporují úzkou spolupráci s příslušnými třetími zeměmi na dvoustranné, regionální, mnohostranné a mezinárodní úrovni, mimo jiné s cílem:

a) podporovat legální migraci a legální cesty pro státní příslušníky třetích zemí, kteří potřebují mezinárodní ochranu, a pro osoby jinak přijaté k legálnímu pobytu v členských státech;

b) podporovat partnery, kteří poskytují útočiště velkému počtu migrantů a uprchlíků, kteří potřebují ochranu, a budovat operační kapacity těchto partnerů, pokud jde o migraci, azyl a správu hranic, a plně přitom dodržovat lidská práva;

c) předcházet neoprávněné migraci a bojovat proti převaděčství migrantů a obchodování s lidmi a zároveň snížit zranitelnost, kterou tyto činy způsobují, a zajistit právo požádat o mezinárodní ochranu;

d) řešit hlavní příčiny neoprávněné migrace a nuceného vysídlování;

e) posílit účinné návraty, zpětné přebírání a opětovné začlenění;

f) zajistit plné provádění společné vízové politiky.

([27]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (Úř. věst. L 348, 24.12.2008, s. 98).

([28]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/52/ES ze dne 18. června 2009 o minimálních normách pro sankce a opatření vůči zaměstnavatelům neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (Úř. věst. L 168, 30.6.2009, s. 24).

Článek 6

Zásada solidarity a spravedlivého rozdělení odpovědnosti

1. Při plnění svých povinností podle tohoto nařízení dodržují Unie a členské státy zásadu solidarity a spravedlivého rozdělení odpovědnosti, jak je zakotvena v článku 80 Smlouvy o fungování EU, a zohledňují společný zájem na účinném fungování politik Unie v oblasti řízení azylu a migrace.

2. Při plnění svých povinností podle tohoto nařízení členské státy úzce spolupracují a:

a) vytvoří a udržují vnitrostátní systémy řízení azylu a migrace, které poskytují účinný přístup k řízením o mezinárodní ochraně, poskytují mezinárodní ochranu žadatelům, kteří ji potřebují, a zajišťují účinný a důstojný návrat neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí v souladu se směrnicí 2008/115/ES a zajišťují přiměřené přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu v souladu se směrnicí (EU) 2024/1346 a investují do něj;

b) zajistí, aby byly na provádění tohoto nařízení přiděleny nezbytné zdroje a dostatečný počet způsobilých zaměstnanců, a pokud to členské státy považují za nezbytné nebo v příslušných případech, za tímto účelem požádají o podporu příslušné instituce nebo jiné subjekty Unie;

c) v plném souladu se základními právy přijímají veškerá nezbytná a přiměřená opatření k předcházení neoprávněné migraci na území členských států a k jejímu omezení, včetně toho, že brání převaděčství migrantů a obchodování s lidmi a bojují proti tomu a zároveň chrání práva převáděných migrantů a obětí obchodování s lidmi;

d) správně a rychle uplatňují pravidla pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu a v případě potřeby provádějí přemístění do příslušného členského státu podle části III kapitol I až VI a části IV kapitoly I;

e) poskytují účinnou podporu jiným členským státům ve formě solidárních příspěvků na základě potřeb stanovených v části II nebo části IV;

f) přijímají účinná opatření k snížení podnětů motivujících k nedovolenému pohybu státních příslušníků třetích zemí a osob bez státní příslušnosti mezi členskými státy a k tomu, aby mu zabránily.

3. Na podporu členských států při plnění jejich povinností zahrnuje stálý soubor nástrojů podpory EU v oblasti migrace alespoň:

a) provozní a technickou pomoc poskytovanou příslušnými institucemi a jinými subjekty Unie v souladu s jejich mandáty, zejména agenturou pro azyl v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2303 ([29]), Evropskou agenturou pro pohraniční a pobřežní stráž v souladu s nařízením (EU) 2019/1896 a Agenturou Evropské unie pro spolupráci v oblasti prosazování práva (Europol) v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/794 ([30]).

b) podporu poskytovanou z fondů Unie na provádění společného rámce stanoveného v této části v souladu s nařízením (EU) 2021/1147 a případně nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1148 ([31]);

c) odchylky od acquis Unie, které poskytují členským státům nezbytné nástroje, aby mohly reagovat na konkrétní migrační výzvy, podle nařízení (EU) 2024/1359 a (EU) 2024/1348 a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1349 ([32]);

([29]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2303 ze dne 15. prosince 2021 o zřízení Agentury Evropské unie pro otázky azylu a o zrušení nařízení (EU) č. 439/2010 (Úř. věst. L 468, 30.12.2021, s. 1).

([30]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/794 ze dne 11. května 2016 o Agentuře Evropské unie pro spolupráci v oblasti prosazování práva (Europol) a o zrušení a nahrazení rozhodnutí 2009/371/SVV, 2009/934/SVV, 2009/935/SVV, 2009/936/SVV a 2009/968/SVV (Úř. věst. L 135, 24.5.2016, s. 53).

([31]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1148 ze dne 7. července 2021, kterým se jako součást Fondu pro integrovanou správu hranic zřizuje Nástroj pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky (Úř. věst. L 251, 15.7.2021, s. 48).

([32]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1349 ze dne 14. května 2024, kterým se zavádí řízení o navrácení na hranicích a kterým se mění nařízení (EU) 2021/1148 (Úř. věst. L, 2024/1349, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1349/oj).

d) aktivaci mechanismu civilní ochrany Unie v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/836 ([33]);

e) opatření k usnadnění činnosti v oblasti návratů a opětovného začlenění, mimo jiné prostřednictvím spolupráce se třetími zeměmi a v plném souladu se základními právy;

f) posílená opatření a meziodvětvovou činnost v rámci vnějšího rozměru migrace;

g) posílenou diplomatickou a politickou činnost;

h) koordinované komunikační strategie;

i) podporu účinné migrační politiky ve třetích zemích, která je založena na lidských právech;

j) podporu legální migrace a dobře řízené mobility, včetně posílení dvoustranných, regionálních a mezinárodních partnerství v oblasti migrace, nuceného vysídlování, legálních cest a mobility.

Článek 7

Strategický přístup k řízení azylu a migrace na vnitrostátní úrovni

1. Členské státy mají vnitrostátní strategie, které stanoví strategický přístup s cílem zajistit, aby byly schopny účinně provádět svůj systém řízení azylu a migrace v plném souladu se svými povinnostmi podle práva Unie a mezinárodního práva, s přihlédnutím ke své konkrétní situaci, zejména k zeměpisné poloze.

Při vypracovávání svých vnitrostátních strategií mohou členské státy podle potřeby a v souladu s vnitrostátním právem konzultovat Komisi a příslušné instituce a jiné subjekty Unie, zejména agenturu pro azyl, jakož i místní a regionální orgány. Tyto strategie zahrnují alespoň:

a) preventivní opatření ke snížení rizika migračního tlaku a pohotovostní plánování s přihlédnutím k pohotovostnímu plánování podle nařízení (EU) 2019/1896 a nařízení (EU) 2021/2303 a směrnice (EU) 2024/1346 a ke zprávám Komise vydaným dle doporučení (EU) 2020/1366;

b) informace o tom, jak členské státy provádějí zásady stanovené v této části a jak jsou na vnitrostátní úrovni plněny právní závazky, které z nich vyplývají;

c) informace o tom, jak byly zohledněny výsledky monitorování prováděného agenturou pro azyl a Evropskou agenturou pro pohraniční a pobřežní stráž a hodnocení prováděného v souladu s nařízením (EU) 2022/922 a monitorování prováděného v souladu s článkem 10 nařízení (EU) 2024/1356.

2. Vnitrostátní strategie zohlední další příslušné strategie a stávající podpůrná opatření, zejména podpůrná opatření podle nařízení (EU) 2021/1147 a nařízení (EU) 2021/2303, a jsou v souladu s vnitrostátními strategiemi pro evropskou integrovanou správu hranic vypracovanými v souladu s čl. 8 odst. 6 nařízení (EU) 2019/1896 a doplňují je.

3. Členské státy předají své vnitrostátní strategie v oblasti azylu a řízení migrace Komisi šest měsíců před přijetím strategie, jak je uvedeno v článku 8.

4. Finanční a provozní podpora Unie, včetně provozní podpory poskytované jejími institucemi a jinými subjekty, určená na plnění povinností se poskytuje v souladu s nařízením (EU) 2019/1986, (EU) 2021/1147, (EU) 2021/2303 a případně s nařízením (EU) 2021/1148.

5. Komise monitoruje situaci v oblasti migrace a poskytuje o ní informace prostřednictvím pravidelných zpráv založených na údajích a informacích poskytnutých Evropskou službou pro vnější činnost, agenturou pro azyl, Evropskou

([33]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/836 ze dne 20. května 2021, kterým se mění rozhodnutí č. 1313/2013/EU o mechanismu civilní ochrany Unie (Úř. věst. L 185, 26.5.2021, s. 1).

agenturou pro pohraniční a pobřežní stráž, Europolem a Agenturou Evropské unie pro základní práva, a zejména na informacích shromážděných podle doporučení (EU) 2020/1366 a v rámci sítě mechanismu EU pro připravenost na migraci a pro řešení migračních krizí a v případě potřeby na informacích poskytnutých členskými státy.

6. Komise prostřednictvím prováděcích aktů vytvoří vzor, který členské státy použijí s cílem zajistit, že jejich vnitrostátní strategie jsou srovnatelné, pokud jde o konkrétní základní prvky, jako je pohotovostní plánování. Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 77 odst. 2.

Článek 8

Dlouhodobá evropská strategie řízení azylu a migrace

1. Komise po konzultaci s členskými státy a s přihlédnutím k příslušným zprávám a analýzám institucí a jiných subjektů Unie a na základě vnitrostátních strategií uvedených v článku 7 vypracuje pětiletou evropskou strategii řízení azylu a migrace (dále jen „strategie"), která stanoví strategický přístup k zajištění jednotného provádění vnitrostátních strategií. Komise předá strategii Evropskému parlamentu a Radě. Strategie není právně závazná.

2. První strategie bude přijata do 12. prosince 2025 a poté každých pět let.

3. Strategie zahrnuje složky uvedené v článcích 4 a 5, přisuzuje významnou úlohu judikatuře Soudního dvora Evropské unie a Evropského soudu pro lidská práva a rovněž zohledňuje:

a) zavádění vnitrostátních strategií členských států v oblasti řízení azylu a migrace uvedených v článku 7 a jejich soulad s právem Unie a mezinárodním právem;

b) relevantní informace shromážděné Komisí podle doporučení (EU) 2020/1366;

c) informace shromážděné Komisí a agenturou pro azyl týkající se provádění *acquis* Unie v oblasti azylu;

d) informace shromážděné Evropskou službou pro vnější činnost a příslušnými institucemi a jinými subjekty Unie, zejména zprávy agentury pro azyl, Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž a Agentury Evropské unie pro základní práva;

e) veškeré další relevantní informace, včetně informací od členských států, monitorovacích orgánů, mezinárodních organizací a jiných institucí, subjektů nebo organizací.

KAPITOLA II

Roční cyklus řízení migrace

Článek 9

Roční zpráva o azylu a migraci v Evropě

1. Komise každoročně přijme roční zprávu o azylu a migraci v Evropě, v níž posoudí situaci v oblasti azylu, přijímání a migrace za posledních 12 měsíců a možný vývoj a poskytne strategický přehled o situaci v oblasti migrace a azylu, který rovněž slouží jako nástroj včasného varování a informovanosti Unie (dále jen „zpráva").

2. Zpráva vychází z relevantních kvantitativních a kvalitativních údajů a informací poskytnutých členskými státy, Evropskou službou pro vnější činnost, agenturou pro azyl, Evropskou agenturou pro pohraniční a pobřežní stráž, Europolem a Agenturou Evropské unie pro základní práva. Může rovněž zohlednit informace od jiných příslušných institucí a subjektů nebo organizací.

3. Zpráva obsahuje tyto prvky:

a) posouzení celkové situace zahrnující všechny migrační trasy do Unie a ve všech členských státech, zejména:

i) počet žádostí o mezinárodní ochranu a státní příslušnost žadatelů;

ii) počet identifikovaných nezletilých osob bez doprovodu a případně osob se zvláštními potřebami při přijetí nebo zvláštními procesními potřebami, je-li tento údaj k dispozici;

iii) počet státních příslušníků třetích zemí nebo osob bez státní příslušnosti, kterým byla udělena mezinárodní ochrana podle nařízení (EU) 2024/1347;

iv) počet rozhodnutí v prvním stupni a konečných rozhodnutí o azylu;

v) přijímací kapacitu členských států;

vi) počet státních příslušníků třetích zemí, u nichž orgány členských států zjistily, že nesplňují nebo přestali splňovat podmínky vstupu, pobytu nebo bydliště v daném členském státě, včetně osob překračujících délku oprávněného pobytu ve smyslu čl. 3 odst. 1 bodu 19 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2226 ([34]);

vii) počet rozhodnutí o návratu vydaných členskými státy a počet státních příslušníků třetích zemí, kteří opustili území členských států na základě rozhodnutí o návratu, které je v souladu se směrnicí 2008/115/ES;

viii) počet státních příslušníků třetích zemí nebo osob bez státní příslušnosti přijatých členskými státy prostřednictvím programů Unie a vnitrostátních programů pro přesídlení nebo humanitární přijímání;

ix) počet státních příslušníků třetích zemí, na které se vztahuje řízení na hranicích podle nařízení (EU) 2024/1348 a a EU 2024/1349 a jejich státní příslušnost;

x) počet příchozích a odchozích žádostí o převzetí nebo oznámení o přijetí zpět v souladu s články 39 a 41,

(xi) počet rozhodnutí o přemístění a počet přemístění provedených v souladu s tímto nařízením;

xii) počet a státní příslušnost státních příslušníků třetích zemí, kteří byli vyloděni po pátracích a záchranných operacích, a počet žádostí o mezinárodní ochranu, které tito státní příslušníci třetích zemí podali;

xiii) členské státy, které zaznamenaly opakované příchody po moři, zejména v důsledku vylodění po pátracích a záchranných operacích;

xiv) počet státních příslušníků třetích zemí nebo osob bez státní příslušnosti, kterým byl odepřen vstup v souladu s článkem 14 nařízení (EU) 2016/399;

xv) počet státních příslušníků třetích zemí nebo osob bez státní příslušnosti, kteří požívají dočasné ochrany podle směrnice Rady 2001/55/ES ([35]);

xvi) počet osob zadržených v souvislosti s neoprávněným překročením vnější pozemní, námořní nebo vzdušné hranice a počet pokusů o neoprávněné překročení hranic, pokud jsou tyto údaje k dispozici a lze je ověřit;

xvii) podporu poskytnutou členským státům ze strany institucí a jiných subjektů Unie.

b) prognózu na následující rok, včetně počtu předpokládaných příchodů po moři, a to na základě celkové situace v oblasti migrace v předchozím roce a s ohledem na současnou situaci a předchozí tlak;

([34]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2226 ze dne 30. listopadu 2017, kterým se zřizuje Systém vstupu/výstupu (EES) pro registraci údajů o vstupu a výstupu a údajů o odepření vstupu, pokud jde o státní příslušníky třetích zemí překračující vnější hranice členských států, kterým se stanoví podmínky přístupu do systému EES pro účely vymáhání práva a kterým se mění Úmluva k provedení Schengenské dohody a nařízení (ES) č. 767/2008 a (EU) č. 1077/2011 (Úř. věst. L 327, 9.12.2017, s. 20).

([35]) Směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (Úř. věst. L 212, 7.8.2001, s. 12).

c) informace o úrovni připravenosti v Unii a v členských státech a o možném dopadu předpokládaných situací;

d) informace o kapacitě členských států, zejména o přijímací kapacitě;

e) výsledky monitorování prováděného agenturou pro azyl a Evropskou agenturou pro pohraniční a pobřežní stráž, hodnocení prováděného v souladu s nařízením (EU) 2022/922 a monitorování prováděného v souladu s článkem10 nařízení (EU) 2024/1356, jak je uvedeno v čl. 7 odst. 1 druhém pododstavci písmenu c) tohoto nařízení;

f) posouzení toho, zda jsou na podporu dotčeného členského státu nebo dotčených členských států zapotřebí solidární opatření a opatření v rámci stálého souboru nástrojů podpory EU v oblasti migrace.

4. Komise zprávu přijme do 15. října každého roku a předá ji Evropskému parlamentu a Radě.

5. Zpráva poslouží jako základ pro rozhodnutí na úrovni Unie o opatřeních, která jsou zapotřebí pro řízení situací v oblasti migrace.

6. První zpráva bude vydána do 15. října 2025.

7. Pro účely zprávy poskytnou členské státy, agentura pro azyl, Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž, Europol a Agentura Evropské unie pro základní práva informace uvedené v článku 10 do 1. června každého roku.

8. Komise každý rok v první polovině července svolá zasedání mechanismu EU pro připravenost a řešení krizí v souvislosti s migrací s cílem předložit počáteční posouzení situace a vyměnit si informace se členy tohoto mechanismu. Složení a způsob fungování mechanismu EU pro připravenost a řešení krizí v souvislosti s migrací se řídí doporučením (EU) 2020/1366 v jeho původním znění.

9. Členské státy a příslušné instituce a jiné subjekty Unie poskytnou Komisi aktualizované informace do 1. září každého roku.

10. Komise každý rok do 30. září svolá zasedání mechanismu EU pro připravenost a řešení krizí v souvislosti s migrací s cílem předložit konsolidované posouzení situace. Složení a způsob fungování mechanismu EU pro připravenost a řešení krizí v souvislosti s migrací se řídí doporučením (EU) 2020/1366 v jeho původním znění.

Článek 10

Informace pro posouzení celkové situace v oblasti migrace, migračního tlaku, rizika migračního tlaku nebo významné situace v oblasti migrace

1. Komise při posuzování celkové situace v oblasti migrace nebo toho, zda je členský stát vystaven migračnímu tlaku, riziku migračního tlaku nebo významné situaci v oblasti migrace, použije zprávu uvedenou v článku 9 a zohlední veškeré další informace podle čl. 9 odst. 3 písm. a).

2. Komise rovněž zohlední:

a) informace předložené dotčeným členským státem, včetně odhadu jeho potřeb a kapacity, opatření týkajících se připravenosti a veškeré další relevantní informace poskytnuté v rámci vnitrostátní strategie uvedené v článku 7;

b) úroveň spolupráce v oblasti migrace a v oblasti návratů a zpětného přebírání osob, mimo jiné s přihlédnutím k roční zprávě v souladu s článkem 25a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ([36]), s třetími zeměmi původu a tranzitu, prvními zeměmi azylu a bezpečnými třetími zeměmi, jak jsou definovány v nařízení (EU) 2024/1348;

([36]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex) (Úř. věst. L 243, 15.9.2009, s. 1).

c) geopolitickou situaci v příslušných třetích zemích, jakož i hlavní příčiny migrace a možné situace účelového využívání migrantů a možný vývoj v oblasti neoprávněných příchodů přes vnější hranice členských států, což může mít vliv na migrační pohyby;

d) příslušná doporučení stanovená v článku 20 nařízení (EU) 2022/922, článku 15 nařízení (EU) 2021/2303 a čl. 32 odst. 7 nařízení (EU) 2019/1896;

e) informace shromážděné podle doporučení (EU) 2020/1366;

f) zprávy v oblasti integrovaného situačního povědomí a analýzy podle prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2018/1993 ([37]), jsou-li aktivována integrovaná opatření pro politickou reakci na krize, případně pokud integrovaná opatření pro politickou reakci na krize aktivována nejsou, zprávu o situačním povědomí a analýze v oblasti migrace vydanou v rámci první fáze mechanismu EU pro připravenost a řešení krizí v souvislosti s migrací;

g) informace z procesu podávání zpráv o uvolnění vízového režimu a z dialogů se třetími zeměmi;

h) čtvrtletní bulletiny o migraci a další zprávy Agentury Evropské unie pro základní práva;

i) podporu poskytnutou institucemi a jinými subjekty Unie členským státům;

j) příslušné části zprávy o hodnocení zranitelnosti podle článku 32 nařízení (EU) 2019/1896;

k) rozsah a trendy v oblasti nedovoleného pohybu státních příslušníků třetích zemí nebo osob bez státní příslušnosti mezi členskými státy na základě dostupných informací od příslušných institucí a jiných subjektů Unie a analýzy údajů z příslušných informačních systémů.

3. Aby bylo možné posoudit, zda se členský stát potýká s významnou situací v oblasti migrace, zohlední Komise kumulativní účinek současných a předchozích příchodů státních příslušníků třetích zemí nebo osob bez státní příslušnosti za rok.

Článek 11

Prováděcí rozhodnutí Komise o určení členských států, které jsou vystaveny migračnímu tlaku, riziku migračního tlaku nebo významné situaci v oblasti migrace

1. Spolu se zprávou uvedenou v článku 9 přijme Komise prováděcí rozhodnutí, v němž stanoví, zda je určitý členský stát vystaven migračnímu tlaku nebo riziku, že se s migračním tlakem bude potýkat v následujícím roce, nebo zda se potýká s významnou situací v oblasti migrace.

Za tímto účelem Komise konzultuje dotčené členské státy. Komise může pro tyto konzultace stanovit lhůtu.

2. Pro účely odstavce 1 použije Komise informace shromážděné podle článku 10, přičemž zohlední všechny prvky zprávy uvedené v článku 9, všechny migrační trasy, včetně specifik strukturálního jevu vyloďování po pátracích a záchranných operacích a nepovoleného pohybu státních příslušníků třetích zemí a osob bez státní příslušnosti mezi členskými státy, a vezme v úvahu také předchozí tlak na dotčený členský stát a současnou situaci.

3. Pokud během posledních 12 měsíců členský stát čelil vysokému počtu příchodů v důsledku opakovaných vylodění po pátracích a záchranných operacích, má Komise za to, že tento členský stát je vystaven migračnímu tlaku, pokud jsou tyto příchody takového rozsahu, že zakládají nepřiměřené povinnosti i pro dobře připravené azylové, přijímací a migrační systémy daného členského státu.

4. Komise prováděcí rozhodnutí přijme do 15. října každého roku a předá jej Evropskému parlamentu a Radě.

([37]) Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2018/1993 ze dne 11. prosince 2018 o opatřeních pro integrovanou politickou reakci EU na krize (Úř. věst. L 320, 17.12.2018, s. 28).

Článek 12

Návrh Komise na prováděcí akt Rady, kterým se zřizuje roční rezervoár solidarity

1. Komise každý rok na základě zprávy uvedené v článku 9 a společně s ní předloží návrh prováděcího aktu Rady, kterým se zřizuje roční rezervoár solidarity nezbytný k vyváženému a účinnému řešení situace v oblasti migrace v nadcházejícím roce. Tento návrh odráží roční předpokládané potřeby solidarity členských států vystavených migračnímu tlaku.

2. V návrhu Komise uvedeném v odstavci 1 se stanoví celkový roční počet požadovaných relokací a celková roční výše finančních příspěvků do ročního rezervoáru solidarity na úrovni Unie, které budou dosahovat alespoň:

a) 30 000 relokací;

b) 600 milionů EUR ve formě finančních příspěvků.

V návrhu Komise uvedeném v odstavci 1 tohoto článku se rovněž stanoví roční orientační příspěvky pro každý členský stát, jejichž výše se určí na základě referenčního klíče stanoveného v článku 66, aby se usnadnilo přislíbení jeho solidárních příspěvků („jednání o příslibech příspěvků“) podle článku 13.

3. Při určování úrovně odpovědnosti v rámci celé Unie, kterou mají sdílet všechny členské státy, a následné úrovně solidarity Komise zohlední příslušná kvalitativní a kvantitativní kritéria, včetně celkového počtu příchodů, průměrné míry uznaných žádostí a průměrné míry návratů za příslušný rok. Komise rovněž zohlední skutečnost, že členské státy, které začnou využívat pomoci podle čl. 58 odst. 1, nejsou povinny hradit solidární příspěvky, které přislíbily.

Komise může určit vyšší počet relokací nebo vyšší finanční příspěvky, než je stanoveno v odstavci 2 tohoto článku, a může určit jiné formy solidarity, jak je stanoveno v čl. 56 odst. 2 písm. c), v závislosti na potřebnosti takových opatření vzhledem ke specifickým problémům v oblasti migrace v dotčeném členském státě. Aby byla zachována stejná hodnota různých druhů solidárních opatření, zachová se poměr mezi hodnotami stanovenými v odst. 2 písm. a) a b) tohoto článku.

4. Aniž je dotčen odstavec 2 tohoto článku, ve výjimečných situacích, kdy z informací poskytnutých členskými státy a příslušnými institucemi a jinými subjekty Unie podle čl. 9 odst. 2 nebo z konzultací vedených Komisí podle čl. 11 odst. 1 nevyplývá, že solidární opatření v nadcházejícím roce budou zapotřebí, návrh Komise uvedený v odstavci 1 tohoto článku tuto skutečnost náležitě zohlední.

5. Pokud Komise v prováděcím rozhodnutí uvedeném v článku 11 určí, že jeden nebo více členských států je vystaven migračnímu tlaku v důsledku velkého počtu příchodů vyplývajících z opakovaných vylodění po pátracích a záchranných operacích, přičemž zohlední specifika dotčených členských států, stanoví orientační procentní podíl ročního rezervoáru solidarity, který má být těmto členským státům k dispozici.

6. Komise návrh uvedený v odstavci 1 tohoto článku přijme do 15. října každého roku a předá jej Radě. Komise tento návrh zároveň předá Evropskému parlamentu. Dokud Rada prováděcí akt uvedený v článku 57 nepřijme, návrh Komise uvedený v odstavci 1 tohoto článku se nezveřejní. Jako utajovaný je označen „RESTREINT UE/EU RESTRICTED“ a jako s takovým je s ním nakládáno v souladu s rozhodnutím Rady 2013/488/EU o bezpečnostních pravidlech na ochranu utajovaných informací EU ([38]).

Článek 13

Fórum solidarity EU na vysoké úrovni

1. V zájmu zajištění účinného provádění části IV tohoto nařízení se zřizuje fórum solidarity EU na vysoké úrovni (dále jen „fórum na vysoké úrovni“), které se skládá ze zástupců členských států a předsedá mu členský stát vykonávající předsednictví Rady. Členské státy jsou zastoupeny osobami majícími odpovědnost a rozhodovací pravomoci, které jsou vhodné pro plnění úkolů, které byly fóru na vysoké úrovni svěřeny.

([38]) Rozhodnutí Rady 2013/488/EU ze dne 23. září 2013 o bezpečnostních pravidlech na ochranu utajovaných informací EU (Úř. věst. L 274, 15.10.2013, s. 1).

K ad hoc účasti na fóru na vysoké úrovni mohou být případně přizvány třetí země, které s Unií uzavřely dohodu, kterou se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané v některém členském státě nebo v této třetí zemi, aby mohly také přispět k solidaritě.

2. Rada svolá fórum na vysoké úrovni do 15 dnů od přijetí zprávy uvedené v článku 9, rozhodnutí uvedeného v článku 11 a návrhu Komise uvedeného v článku 12.

3. Fórum na vysoké úrovni na zasedání uvedeném v odstavci 2 posoudí zprávu uvedenou v článku 9, rozhodnutí uvedené v článku 11 a návrh Komise uvedený v článku 12 a posoudí celkovou situaci. Dospěje rovněž k závěru o solidárních opatřeních a výši potřebných příspěvků v souladu s postupem podle článku 57 a v případě potřeby o dalších opatřeních, která se týkají reakce na migraci v oblastech odpovědnosti, připravenosti a pohotovostního plánování, a také o vnějším rozměru migrace. Během tohoto zasedání fóra na vysoké úrovni členské státy přislíbí poskytnutí solidárních příspěvků, aby mohl být vytvořen roční rezervoár solidarity podle článku 57.

4. Pokud se Rada z podnětu členského státu nebo na výzvu Komise domnívá, že solidární příspěvky do ročního rezervoáru solidarity jsou ve vztahu ke zjištěným potřebám nedostatečné, včetně případů, kdy bylo schváleno významné snížení příspěvků v souladu s články 61 a 62, nebo pokud má jeden či více členských států vystavených migračnímu tlaku vyšší potřeby, než se předpokládalo, nebo pokud celková situace vyžaduje dodatečnou solidární podporu, Rada prostou většinou znovu svolá fórum na vysoké úrovni, aby požádalo členské státy o poskytnutí dodatečných solidárních příspěvků. Každé jednání o příslibech příspěvků se řídí postupem stanoveným v článku 57.

Článek 14

Fórum solidarity EU na technické úrovni

1. V zájmu zajištění hladkého fungování části IV tohoto nařízení se zřizuje fórum solidarity EU na technické úrovni (dále jen „fórum na technické úrovni“), které jménem Komise svolává koordinátor EU pro solidaritu, který mu rovněž jménem Komise předsedá.

2. Fórum na technické úrovni se skládá ze zástupců příslušných orgánů členských států na dostatečně vysoké úrovni, aby mohlo plnit úkoly, které mu byly svěřeny.

3. K ad hoc účasti na fóru na technické úrovni mohou být případně přizvány třetí země, které s Unií uzavřely dohodu, kterou se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané v některém členském státě nebo v této třetí zemi, aby mohly také přispět k solidaritě.

4. Fóra technické úrovni se účastní agentura pro azyl. Ve vhodných případech a na pozvání koordinátora EU pro solidaritu se jej účastní Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž a Agentura Evropské unie pro základní práva. K účasti mohou být rovněž přizvány agentury Organizace spojených národů, v závislosti na jejich zapojení do mechanismu solidarity.

5. Po přijetí prováděcího aktu Rady uvedeného v článku 57 svolá koordinátor EU pro solidaritu první zasedání fóra na technické úrovni. Po tomto prvním zasedání se fórum na technické úrovni schází pravidelně a tak často, jak je to nezbytné, zejména podle čl. 58 odst. 3 a čl. 59 odst. 6, s cílem uvést mechanismus solidarity mezi členskými státy do praxe a reagovat na potřeby solidarity stanovenými příspěvky.

Článek 15

Koordinátor EU pro solidaritu

1. Komise jmenuje koordinátora EU pro solidaritu, který bude na technické úrovni koordinovat provádění mechanismu solidarity v souladu s částí IV tohoto nařízení.

2. Koordinátor EU pro solidaritu:

a) podporuje relokace z členského státu, který využívá pomoci, do přispívajícího členského státu;

b) koordinuje a podporuje komunikaci mezi členskými státy, institucemi a jinými subjekty a subjekty zapojenými do provádění mechanismu solidarity;

c) vede přehled o potřebách členských států, které využívají pomoci, a o příspěvcích přispívajících členských států a sleduje průběh provádění solidárních opatření;

d) v pravidelných intervalech pořádá schůzky mezi orgány členských států s cílem zajistit účinné a účelné zprovoznění ročního rezervoáru solidarity, aby usnadnil co nejkvalitnější interakci a spolupráci mezi členskými státy;

e) podporuje osvědčené postupy v oblasti provádění mechanismu solidarity;

f) svolává fórum na technické úrovni a předsedá mu;

g) plní úkoly uvedené v článku 7 nařízení (EU) 2024/1359.

3. Pro účely odstavce 2 je koordinátorovi EU pro solidaritu nápomocen úřad a jsou mu poskytnuty nezbytné finanční a lidské zdroje, aby mohl účinně plnit své úkoly. Koordinátor EU pro solidaritu úzce spolupracuje s agenturou pro azyl, mimo jiné v souvislosti s praktickými součástmi relokací podle tohoto nařízení.

4. Ve zprávě uvedené v článku 9 se uvádí stav provádění a fungování mechanismu solidarity.

5. Členské státy poskytnou koordinátorovi EU pro solidaritu údaje a informace nezbytné k tomu, aby mohl účinně plnit své úkoly.

ČÁST III

KRITÉRIA A POSTUPY PRO URČENÍ PŘÍSLUŠNÉHO ČLENSKÉHO STÁTU

KAPITOLA I

Obecné zásady a záruky

Článek 16

Přístup k řízení o posouzení žádosti o mezinárodní ochranu

1. Členské státy posuzují žádost o mezinárodní ochranu učiněnou státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti na území kteréhokoli z nich, včetně na hranicích nebo v tranzitním prostoru. Žádost posuzuje jediný členský stát, který je příslušným členským státem podle kritérií stanovených v kapitole II nebo podle ustanovení uvedených v kapitole III této části.

2. Aniž by byla dotčena pravidla uvedená v části IV tohoto nařízení, pokud nemůže být členský stát příslušný k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu určen na základě kritérií uvedených v tomto nařízení, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný první členský stát, ve kterém byla žádost registrována.

3. Nemůže-li členský stát přemístit žadatele do členského státu, který byl primárně určen jako příslušný, protože existují závažné důvody se domnívat, že žadatel by kvůli přemístění do tohoto členského státu čelil reálnému riziku, že budou porušena jeho základní práva, a to formou nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny, členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, pokračuje v posuzování kritérií stanovených v kapitole II nebo ustanovení uvedených v kapitole III této části, aby zjistil, jestli nemůže být určen jako příslušný jiný členský stát.

Pokud členský stát nemůže provést přemístění podle prvního pododstavce tohoto odstavce do žádného členského státu určeného na základě kritérií stanovených v kapitole II nebo ustanovení kapitoly III této části ani do prvního členského státu, v němž byla žádost zaregistrována, a nemůže zjistit, zda nemůže být jako příslušný určen jiný členský stát, stává se daný členský stát členským státem příslušným k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu.

4. Pokud nebyla bezpečnostní kontrola stanovená v článku 15 nařízení (EU)2024/1356 provedena podle uvedeného nařízení, první členský stát, ve kterém byla žádost o mezinárodní ochranu zaregistrována, přezkoumá, zda existují opodstatněné důvody se domnívat, že žadatel představuje hrozbu pro vnitřní bezpečnost, a to co nejdříve po registraci této žádosti a před uplatněním kritérií pro určení příslušného členského státu podle kapitoly II nebo ustanovení uvedených v kapitole III této části.

Pokud byla provedena bezpečnostní kontrola podle článku 15 nařízení (EU)2024/1356 avšak první členský stát, ve kterém byla žádost o mezinárodní ochranu zaregistrována, má opodstatněné důvody zkoumat, zda existují oprávněné důvody, že žadatel představuje hrozbu pro vnitřní bezpečnost, provede tento členský stát posouzení co nejdříve po registraci této žádosti a před uplatněním kritérií pro určení příslušného členského státu podle kapitoly II nebo ustanovení uvedených v kapitole III této části.

Pokud bezpečnostní kontrola provedená v souladu s článkem 15 nařízení (EU)2024/1356 nebo v souladu s prvním a druhým pododstavcem tohoto odstavce prokáže, že existují opodstatněné důvody se domnívat, že žadatel představuje hrozbu pro vnitřní bezpečnost, je příslušným členským státem členský stát provádějící bezpečnostní kontrolu a článek 39 tohoto nařízení se nepoužije.

5. Všechny členské státy mají nadále právo vrátit žadatele do bezpečné třetí země v souladu s pravidly a zárukami stanovenými v nařízení (EU) 2024/1348.

Článek 17

Povinnosti žadatele a spolupráce s příslušnými orgány

1. Žádost o mezinárodní ochranu se učiní a zaregistruje v členském státě prvního vstupu.

2. Odchylně od odstavce 1 platí, že pokud jsou státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti držiteli platného dokladu o oprávnění k pobytu nebo platného víza, žádost o mezinárodní ochranu se učiní a zaregistruje v členském státě, který tento doklad o oprávnění k pobytu nebo vízum vydal.

Pokud jsou státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti držiteli dokladu o oprávnění k pobytu nebo víza, jejichž platnost skončila, které byly prohlášeny za neplatné, byly odňaty nebo zrušeny, žádost o mezinárodní ochranu se učiní a zaregistruje v členském státě, v němž se daná osoba nachází.

3. Žadatel plně spolupracuje s příslušnými orgány členských států při shromažďování biometrických údajů v souladu s nařízením (EU) 2024/1358 a v záležitostech, na které se vztahuje toto nařízení, zejména tím, že co nejdříve, avšak nejpozději během pohovoru uvedeného v článku 22 tohoto nařízení, předloží nebo uvede veškeré údaje a informace, které má k dispozici a které jsou důležité pro určení příslušného členského státu, což se týká i předložení jeho dokladů totožnosti, pokud žadatel tyto doklady má. Není-li žadatel v době pohovoru schopen předložit důkazy na podporu poskytnutých údajů a informací nebo vyplnit formulář uvedený v čl. 22 odst. 1 tohoto nařízení, stanoví příslušný orgán přiměřenou lhůtu pro předložení těchto důkazů s ohledem na individuální situaci daného žadatele v období uvedeném v čl. 39 odst. 1.

4. Žadatel musí být přítomen:

a) v členském státě uvedeném v odstavcích 1 a 2 až do určení příslušného členského státu a případně do provedení přemístění;

b) v příslušném členském státě;

c) v členském státě relokace po přemístění podle čl. 67 odst. 11.

5. Je-li rozhodnutí o přemístění oznámeno žadateli v souladu s čl. 42 odst. 2 a s čl. 67 odst. 10, žadatel spolupracuje s příslušnými orgány a řídí se tímto rozhodnutím.

Článek 18

Důsledky porušení povinnosti

1. Pokud byl žadatel informován o svých povinnostech a důsledcích jejich nesplnění v souladu s čl. 11 odst. 1 písm. b) nařízení (EU) 2024/1356 o nebo čl. 5 odst. 1 a článku 21 směrnice (EU) 2024/1346 o, žadatel nemá nárok na podmínky přijetí stanovené v článcích 17 až 20 uvedené směrnice v žádném jiném členském státě, než ve kterém musí být přítomen podle čl. 17 odst. 4 tohoto nařízení od okamžiku, kdy mu bylo oznámeno rozhodnutí o tom, že bude přemístěn do příslušného členského státu.

Prvním pododstavcem není dotčena potřeba zajistit životní podmínky v souladu s právem Unie, včetně Listiny, a s mezinárodními závazky.

2. Příslušné orgány zohlední údaje a informace důležité pro určení příslušného členského státu předložené po uplynutí lhůty pouze tehdy, pokud poskytují důkazy, které jsou rozhodující pro správné uplatňování tohoto nařízení, zejména pokud jde o nezletilé osoby bez doprovodu a sloučení rodiny.

3. Odstavec 1 se nepoužije, pokud se žadatel nenachází v členském státě, v němž musí být přítomen, a příslušné orgány členského státu, v němž se žadatel nachází, mají důvodné podezření, že žadatel mohl být obětí některého z trestných činů uvedených v článcích 2 a 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/36/EU ([39]).

4. Při uplatňování tohoto článku členské státy přihlédnou k individuální situaci žadatele, včetně reálného rizika porušení základních práv v členském státě, v němž má být žadatel přítomen. Veškerá opatření přijatá členskými státy musí být přiměřená.

Článek 19

Právo na informace

1. Příslušný orgán členského státu žadatele informuje co nejdříve, v každém případě však do dne registrace žádosti o mezinárodní ochranu v některém členském státě, o uplatňování tohoto nařízení, jeho právech podle tohoto nařízení a o povinnostech stanovených v článku 17, jakož i o důsledcích porušení povinností uvedených v článku 18. Tyto informace se týkají zejména:

a) cílů tohoto nařízení;

b) spolupráce s příslušnými orgány, která se od žadatele očekává, jak je stanoveno v článku 17;

c) skutečnosti, že právo požádat o mezinárodní ochranu nezahrnuje možnost, aby si žadatel zvolil, který členský stát je příslušný k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu nebo členský stát, který je členským státem relokace;

d) důsledků učinění další žádosti v jiném členském státě, jakož i důsledků opuštění členského státu, kde je vyžadována přítomnost žadatele podle čl. 17 odst. 4, a zejména toho, že žadatel má nárok pouze na podmínky přijetí podle čl. 18 odst. 1;

e) kritérií pro určení příslušného členského státu a řízení o určení příslušného členského státu a jejich pořadí v jednotlivých stadiích řízení a délku řízení;

f) ustanovení týkajících se sloučení rodiny a v tomto ohledu platných definic rodinných příslušníků a příbuzných, práva požadovat a obdržet formulář uvedený v čl. 22 odst. 1, včetně informací o osobách a subjektech, které jsou schopny při vyplňování tohoto formuláře asistovat, jakož i informací o vnitrostátních, mezinárodních nebo jiných příslušných organizacích, které jsou schopny usnadnit identifikování a vyhledávání rodinných příslušníků;

([39]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/36/EU ze dne 5. dubna 2011 o prevenci obchodování s lidmi, boji proti němu a o ochraně obětí, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2002/629/SVV (Úř. věst. L 101, 15.4.2011, s. 1).

g) práva na osobní pohovor a jeho cíle podle článku 22, postupu a povinnosti předložit ústně nebo poskytnutím dokumentů nebo dalších informací, v příslušných případech i prostřednictvím formuláře uvedeného v čl. 22 odst. 1, co nejdříve v řízení všechny důležité informace, které by mohly pomoci zjistit přítomnost rodinných příslušníků, příbuzných nebo jiných členů rodiny v členských státech, včetně informací o způsobech, jakými žadatel může tyto informace předložit, jakož i o jakékoli pomoci, kterou může členský stát nabídnout, pokud jde o vyhledávání rodinných příslušníků nebo příbuzných;

h) povinnosti žadatele poskytnout v řízení co nejdříve veškeré relevantní informace, které by mohly pomoci zjistit jakýkoliv předchozí doklad o oprávnění k pobytu, víza nebo diplomy;

i) možnosti uvést náležitě podložené důvody k tomu, aby příslušné orgány zvážily použití čl. 35 odst. 1;

j) povinnosti žadatele předložit doklady své totožnosti, pokud je má, a spolupracovat s příslušnými orgány při shromažďování biometrických údajů v souladu s nařízením (EU) 2024/1358;

k) existence práva na účinný opravný prostředek před soudem pro účely napadnutí rozhodnutí o přemístění ve lhůtě stanovené v čl. 43 odst. 2 a o skutečnosti, že rozsah tohoto odvolání je omezen, jak je stanoveno v čl. 43 odst. 1;

l) práva na bezplatné poskytování právních informací ve věcech týkajících se uplatňování kritérií stanovených v kapitole II nebo ustanovení uvedených v kapitole III této části ve všech fázích řízení o určení příslušného členského státu podle článku 21;

m) v případě odvolání nebo přezkumu práva na bezplatnou právní pomoc na základě žádosti, pokud si dotčená osoba nemůže dovolit uhradit náklady s ní spojené;

n) skutečnosti, že útěk povede k prodloužení lhůty v souladu s článkem 46;

o) skutečnosti, že příslušné orgány členských států a agentura pro azyl budou zpracovávat osobní údaje žadatele včetně výměny údajů za účelem plnění povinností podle tohoto nařízení a v plném souladu s požadavky na ochranu fyzických osob s ohledem na zpracovávání osobních údajů podle práva Unie a vnitrostátních právních předpisů;

p) kategorií dotčených osobních údajů;

q) práva na přístup k údajům, které se žadatele týkají, a práva požadovat, aby nepřesné údaje, které se ho týkají, byly opraveny, nebo aby byly vymazány protiprávně zpracované údaje, které se ho týkají, jakož i postupů při uplatňování těchto práv včetně kontaktních údajů orgánů uvedených v článku 52 a vnitrostátních orgánů na ochranu údajů, u kterých lze podat stížnost ohledně ochrany osobních údajů, a o kontaktních údajích úředníka pro ochranu údajů;

r) v případě nezletilé osoby bez doprovodu záruk a práv, která se v tomto ohledu vztahují se na žadatele, úlohy a povinností jejího zástupce a postupu podávání stížností na zástupce, který proběhne důvěrně, bezpečně a způsobem, který plně respektuje práo dítěte být vyslechnuto;

s) skutečnosti, že pokud nepřímé důkazy nejsou ucelené, ověřitelné a dostatečně podrobné k určení příslušnosti, může členský stát požádat o test DNA nebo krevní test k prokázání existence rodinných vazeb nebo posouzení věku žadatele;

t) případně řízení o relokaci stanoveném v článcích 67 a 68.

2. Žadatel má možnost požádat o informace o průběhu řízení a příslušné orgány žadatele o této možnosti informují. Je-li žadatelem nezletilá osoba, mají nezletilá osoba i rodič nebo zástupce dítěte možnost požádat o tyto informace.

Článek 20

Dostupnost informací

1. Informace uvedené v článku 19 se poskytují písemně, stručnou, transparentní, srozumitelnou a snadno přístupnou formou s použitím jasných a jednoduchých jazykových prostředků a v jazyce, jemuž žadatel rozumí nebo o němž se lze důvodně domnívat, že mu rozumí. Členské státy za tímto účelem používají společný informační materiál podle odstavce 2 tohoto článku. Společný informační materiál je dostupný také on-line na otevřené a snadno přístupné platformě pro žadatele o mezinárodní ochranu.

Pokud je nutné, aby žadatel informacím správně porozuměl, jsou informace podávány i ústně, a tam, kde to je vhodné, v souvislosti s ústním pohovorem uvedeným v článku 22. Za tímto účelem má žadatel možnost klást otázky, potřebuje-li poskytnuté informace upřesnit. Členské státy mohou využívat podporu multimediálních zařízení.

2. Agentura pro azyl vypracuje v úzké spolupráci s příslušnými vnitrostátními orgány společné informační materiály a zvláštní informace pro nezletilé osoby bez doprovodu a zranitelné žadatele, případně pro žadatele se zvláštními potřebami při přijetí nebo zvláštními procesními potřebami, obsahující alespoň informace podle odstavce 19. Tento společný informační materiál obsahuje rovněž informace o použití nařízení (EU) 2024/1358 a zejména o účelu, za jakým mohou být údaje o dotčeném žadateli o azyl v rámci systému Eurodac zpracovány.

Společný informační materiál musí být vypracován takovým způsobem, aby měly členské státy možnost doplnit do něj další informace týkající se konkrétního členského státu.

3. Pokud je žadatelem nezletilá osoba, musí být informace uvedené v článku 19 poskytovány způsobem vhodným pro děti, náležitě vyškoleným personálem a za účasti zástupce.

Článek 21

Právo na poskytnutí právních informací

1. Žadatelé mají právo účinným způsobem konzultovat právního poradce či jiného poradce, kteří jsou k poskytování daných služeb oprávněni podle vnitrostátního práva, ve věcech týkajících se uplatňování kritérií stanovených v kapitole II nebo ustanovení uvedených v kapitole III této části ve všech fázích řízení o určení příslušného členského státu stanoveného v tomto nařízení.

2. Aniž je dotčeno právo žadatele zvolit si na vlastní náklady vlastního právního poradce či jiného poradce, může žadatel požádat v řízení o určení příslušného členského státu o bezplatné poskytnutí právních informací.

3. Bezplatné poskytování právních informací je poskytováno právními poradci nebo jinými poradci, kteří jsou k poskytování informací nebo pomoci žadatelům nebo k jejich zastupování oprávněni podle vnitrostátního práva, nebo je poskytováno nevládními organizacemi, které jsou podle vnitrostátního práva k poskytování právních služeb žadatelům nebo k jejich zastupování oprávněny.

Pro účely prvního pododstavce může být účinný přístup k bezplatnému poskytování právních informací zajištěn pověřením osoby k poskytování právních informací ve správní fázi řízení několika žadatelům současně.

4. Členské státy mohou organizovat poskytování právních informací v souladu se svými vnitrostátními systémy.

5. Členské státy stanoví zvláštní procesní pravidla týkající se opatření pro podávání a vyřizování žádostí o bezplatné poskytování právních informací, jak je stanoveno v tomto článku.

6. Pro účely řízení o určení příslušného členského státu zahrnuje bezplatné poskytování právních informací poskytování:

a) pokynů a vysvětlení kritérií a postupů pro určení příslušného členského státu, včetně informací o právech a povinnostech ve všech fázích daného řízení;

b) pokynů a pomoci spočívajících v poskytování informací, které by mohly pomoci určit příslušný členský stát v souladu s kritérii stanovenými v kapitole II této části;

c) pokynů a pomoci při vyplňování formuláře uvedeného v čl. 22 odst. 1.

7. Aniž je dotčen odstavec 1, může být od poskytování bezplatných právních informací v řízení o určení příslušného členského státu upuštěno, pokud je žadateli již nápomocen jiný právní poradce a je již jiným právním poradcem zastupován.

8. Pro účely provádění tohoto článku mohou členské státy požádat o pomoc agenturu pro azyl. Kromě toho může být členským státům poskytována finanční podpora z fondů Unie v souladu s právními akty, jimiž se toto financování řídí.

Článek 22

Osobní pohovor

1. Za účelem usnadnění řízení o určení příslušného členského státu uskuteční příslušné orgány členského státu, který vede řízení o určení příslušného členského státu podle čl. 38 odst. 1, osobní pohovor s žadatelem pro účely uplatnění článku 39. Prostřednictvím pohovoru je žadateli rovněž poskytnuta možnost, aby správně pochopil informace obdržené v souladu s článkem 19.

Příslušné orgány shromažďují informace o konkrétní situaci žadatele aktivním kladením otázek, které mohou pomoci určit členský stát příslušný pro účely uplatnění článku 39.

Existují-li náznaky toho, že žadatel má v nějakém členském státě rodinné příslušníky nebo příbuzné, obdrží žadatel formulář, který vypracuje agentura pro azyl. Žadatel v zájmu uplatnění článku 39 vyplní tento formulář údaji, které zná. Je-li to možné, měl by žadatel tento formulář vyplnit před osobním pohovorem.

Agentura pro azyl formulář uvedený ve třetím pododstavci tohoto odstavce vypracuje nejpozději do 12. dubna 2025. Agentura pro azyl rovněž vypracuje pokyny pro identifikování a vyhledávání rodinných příslušníků v zájmu uplatňování článků 25 až 28 a článku 34 dožadujícím a dožádaným členským státem v souladu s články 39 a 40.

Žadatel má možnost uvést náležitě podložené důvody k tomu, aby příslušné orgány zvážily použití čl. 35 odst. 1.

2. Od osobního pohovoru lze upustit, pokud:

a) žadatel je na útěku;

b) žadatel se osobního pohovoru nezúčastnil a svou nepřítomnost řádně nezdůvodnil;

c) žadatel po obdržení informací uvedených v článku 19 již poskytl informace důležité k určení příslušného členského státu jiným způsobem.

Pro účely prvního pododstavce písm. c) tohoto odstavce členský stát, který upustí od pohovoru, poskytne žadateli možnost předložit veškeré další informace důležité pro správné určení příslušného členského státu ve lhůtě uvedené v čl. 39 odst. 1, včetně náležitě podložených důvodů, proč by daný orgán měl zvážit potřebu osobního pohovoru.

3. Osobní pohovor se musí uskutečnit bez zbytečného prodlení a v každém případě před podáním žádosti o převzetí podle článku 39.

4. Osobní pohovor probíhá v jazyce, který žadatel upřednostňuje, ledaže žadatel rozumí jinému jazyku a je v něm schopen srozumitelně komunikovat. Pohovory s nezletilými osobami bez doprovodu a případně s doprovodem vede osoba, která má nezbytné znalosti o právech a zvláštních potřebách nezletilých osob, způsobem citlivým k potřebám dětí a přiměřeným okolnostem, s přihlédnutím k věku a vyspělosti nezletilé osoby, za přítomnosti zástupce a případně právního poradce nezletilé osoby. Je-li to nezbytné, je poskytnut tlumočník, který je schopen zajistit odpovídající komunikaci mezi žadatelem a osobou, která vede pohovor. Během osobního pohovoru může být přítomen interkulturní mediátor. Pokud si to žadatel žádá a pokud je to možné, je osoba, která pohovor vede, a případně tlumočník takového pohlaví, které žadatel upřednostňuje.

5. Je-li to řádně odůvodněno okolnostmi, mohou členské státy vést osobní pohovor prostřednictvím videokonference. V takovém případě členský stát učiní nezbytná opatření pro zajištění vhodného vybavení a zajistí procesní a technické standardy právní pomoc a tlumočení s přihlédnutím k pokynům agentury pro azyl.

6. Osobní pohovor musí probíhat za podmínek, které zajistí dostatečnou důvěrnost. Vede jej osoba způsobilá podle vnitrostátního práva. Žadatelům, u nichž bylo zjištěno, že potřebují zvláštní procesní záruky podle nařízení (EU) 2024/1348 musí být poskytnuta náležitá podpora, aby se vytvořily podmínky nezbytné pro účinné poskytnutí všech informací umožňujících určení příslušného členského státu. Pracovníci, kteří vedou pohovory s žadateli, musí mít obecné znalosti o skutečnostech, které by mohly nepříznivě ovlivnit schopnost žadatele pohovor absolvovat, například o známkách toho, že žadatel byl minulosti mučen nebo byl obětí obchodování s lidmi.

7. Členský stát, který osobní pohovor vede, pořídí zvukový záznam pohovoru a vypracuje jeho písemné shrnutí obsahující alespoň nejdůležitější informace, které žadatel během pohovoru poskytnul. Žadatel je předem informován o skutečnosti, že je tento záznam pořizován, a o jeho účelu. V případě pochybností ohledně prohlášení učiněných žadatelem během osobního pohovoru má přednost zvukový záznam. Toto shrnutí může mít formu zprávy nebo standardního formuláře. Členský stát zajistí, aby žadatel nebo právní poradce či jiný poradce, kteří jsou k poskytování daných služeb oprávněni podle vnitrostátního práva, měl toto shrnutí včas k dispozici, a to co nejdříve po pohovoru a v každém případě předtím, než příslušný orgán přijme rozhodnutí o příslušném členském státě. Žadatel má možnost vyjádřit se nebo poskytnout ústní či písemné vysvětlení k jakýmkoli nesprávným překladům, nedorozuměním nebo jiným věcným chybám uvedeným v písemném shrnutí na konci osobního pohovoru nebo ve stanovené lhůtě.

Článek 23

Záruky pro nezletilé osoby

1. Během všech řízení podle tohoto nařízení se členské státy řídí především nejlepším zájmem dítěte. Řízení, jichž se účastní nezletilé osoby, musí být vedena přednostně.

2. Každý členský stát, v němž se nachází nezletilá osoba bez doprovodu, zajistí, aby byla tato nezletilá osoba bez doprovodu během příslušných řízení podle tohoto nařízení zastupována zástupcem a aby jí byl tento zástupce nápomocen. Zástupce musí mít zdroje, kvalifikaci, odbornou přípravu, odborné znalosti a být nezávislý, aby zajistil, že během řízení prováděných podle tohoto nařízení je zohledněn nejlepší zájem dítěte. Zástupce musí mít přístup k obsahu příslušných dokumentů žadatelova spisu, včetně zvláštního informačního materiálu pro nezletilé osoby bez doprovodu, a musí nezletilou osobu o postupu řízení podle tohoto nařízení průběžně informovat.

Učiní-li žádost osoba, která tvrdí, že je nezletilá, nebo u níž existují objektivní důvody se domnívat, že je nezletilou osobou, a která je bez doprovodu, příslušné orgány:

a) co nejdříve a v každém případě včas, určí, za účelem pomoci nezletilé osobě v řízení o určení příslušného členského státu, osobu s potřebnými dovednostmi a odbornými znalostmi, která bude nezletilé osobě dočasně nápomocna s cílem chránit její nejlepší zájmy a celkové blaho, což nezletilé osobě umožní požívat práv podle tohoto nařízení, a která bude případně vystupovat jako její zástupce, dokud nebude zástupce jmenován;

b) co nejdříve, a nejpozději do patnácti pracovních dnů ode dne, kdy byla žádost učiněna, jmenují zástupce.

V případě nadměrného počtu žádostí učiněných nezletilými osobami bez doprovodu nebo v jiných výjimečných situacích může být lhůta pro jmenování zástupce podle druhého pododstavce písm. b) prodloužena o deset pracovních dnů.

Pokud příslušný orgán dospěje k závěru, že žadatel, který tvrdí, že je nezletilou osobou, je bez jakýchkoli pochybností starší osmnácti let, není povinen určit zástupce v souladu s tímto odstavcem.

Povinnosti zástupce a osoby uvedené ve druhém pododstavci písm. a) zaniknou, pokud příslušné orgány po posouzení věku podle čl. 25 odst. 1 nařízení (EU) 2024/1348 nemají za to, že žadatel je nezletilá osoba, nebo se domnívají, že žadatel nezletilá osoba není, nebo pokud žadatel již nadále není nezletilou osobou bez doprovodu.

Pokud je zástupcem jmenována organizace, určí osobu odpovědnou za plnění povinností zástupce vůči nezletilé osobě bez doprovodu. Na tuto osobu se vztahuje první pododstavec.

Zástupcem uvedeným v prvním pododstavci může být stejná osoba nebo organizace, která je uvedena v článku 23 nařízení (EU) 2024/1348.

3. Členské státy zapojí zástupce nezletilé osoby bez doprovodu do všech fází řízení o určení příslušného členského státu podle tohoto nařízení. Zástupce je nezletilé osobě bez doprovodu nápomocen při poskytování informací důležitých pro posouzení nejlepšího zájmu dítěte v souladu s odstavcem 4, včetně výkonu práva být vyslechnuta, a tam, kde je to za tímto účelem vhodné, podporuje její spolupráci s dalšími aktéry, jako jsou například organizace pro vyhledávání rodinných příslušníků, a to s náležitým ohledem na povinnost mlčenlivosti vůči nezletilé osobě.

4. Při posuzování nejlepšího zájmu dítěte členské státy navzájem úzce spolupracují a zejména berou v úvahu následující faktory:

a) možnost opětovného sloučení rodiny;

b) blaho a sociální rozvoj nezletilé osoby v krátkodobém, střednědobém a dlouhodobém horizontu, včetně faktorů způsobujících další zranitelnost, jako jsou traumatizace, specifické zdravotní potřeby nebo zdravotní postižení, se zvláštním přihlédnutím k jejímu původnímu etnickému, náboženskému, kulturnímu a jazykovému prostředí, a s ohledem na potřebu stability a kontinuity sociální a vzdělávací péče;

c) hledisko bezpečnosti a ochrany, zejména pokud existuje riziko, že je nezletilá osoba obětí jakékoli formy násilí či zneužívání, včetně obchodování s lidmi;

d) názory nezletilé osoby s přihlédnutím k jejímu věku a vyspělosti;

e) je-li žadatelem nezletilá osoba bez doprovodu, informace poskytnuté zástupcem v členském státě, v němž se nezletilá osoba bez doprovodu nachází;

f) veškeré další důvody, které mají význam z hlediska posouzení nejlepšího zájmu dítěte.

5. Před přemístěním nezletilé osoby bez doprovodu vyrozumí přemisťující členský stát příslušný členský stát nebo členský stát relokace, který potvrdí, že všechna relevantní opatření uvedená v článcích 16 a 27 směrnice (EU) 2024/1346 a v článku 23 nařízení EU) 2024/1348 budou neodkladně přijata, a to včetně jmenování zástupce v příslušném členském státě nebo v členském státě relokace. Před jakýmkoli rozhodnutím o přemístění nezletilé osoby bez doprovodu se musí provést individuální posouzení nejlepšího zájmu dítěte. Toto posouzení se zakládá na relevantních faktorech uvedených v odstavci 4 tohoto článku a závěry posouzení těchto faktorů musí být v rozhodnutí o přemístění jasně uvedeny. Posouzení musí být neodkladně provedeno náležitě proškolenými pracovníky, kteří mají nezbytnou kvalifikaci a odborné znalosti, aby bylo zajištěno zohlednění nejlepšího zájmu dítěte.

6. Pro účely článku 25 členský stát, v němž byla poprvé zaregistrována žádost nezletilé osoby bez doprovodu o mezinárodní ochranu, učiní okamžitě příslušné kroky s cílem zjistit totožnost všech rodinných příslušníků, sourozenců nebo příbuzných nezletilé osoby bez doprovodu, kteří se nacházejí na území některého členského státu, přičemž chrání nejlepší zájem dítěte.

Za tímto účelem mohou členské státy požádat o pomoc mezinárodní či jiné příslušné organizace a usnadňovat přístup nezletilé osoby k vyhledávacím službám těchto organizací.

Pracovníci příslušných orgánů uvedených v článku 52, kteří vyřizují žádosti týkající se nezletilých osob bez doprovodu, jsou náležitě vyškoleni ohledně zvláštních potřeb nezletilých osob, které jsou z hlediska uplatňování tohoto nařízení relevantní.

7. Za účelem usnadnění příslušných kroků podle odstavce 6 tohoto článku s cílem zjistit totožnost rodinných příslušníků nebo příbuzných nezletilé osoby bez doprovodu, kteří žijí na území jiného členského státu, přijme Komise prováděcí akty, kterými stanoví vzor standardního formuláře pro výměnu příslušných informací mezi členskými státy. Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 77 odst. 2.

KAPITOLA II

Kritéria pro určení příslušného členského státu

Článek 24

Pořadí kritérií

1. Kritéria pro určení příslušného členského státu se použijí v pořadí, v jakém jsou uvedena v této kapitole.

2. Členský stát, který je příslušný podle kritérií stanovených v této kapitole, se určuje na základě stavu v době, kdy byla žádost o mezinárodní ochranu poprvé zaregistrována v některém členském státě.

Článek 25

Nezletilé osoby bez doprovodu

1. Pokud je žadatelem nezletilá osoba bez doprovodu, použijí se pouze kritéria stanovená v tomto článku. Tato kritéria se použijí v pořadí, v jakém jsou uvedena v odstavcích 2 až 5.

2. Příslušným členským státem je ten členský stát, ve kterém se oprávněně nachází rodinný příslušník či sourozenec nezletilé osoby, neprokáže-li se, že to není v nejlepším zájmu dítěte. Je-li žadatelem vdaná či ženatá nezletilá osoba, jejíž manžel či manželka se nenacházejí oprávněně na území členských států, je příslušným členským státem ten členský stát, v němž se oprávněně nachází otec, matka nebo jiný dospělý, jenž je za tuto nezletilou osobu zodpovědný podle práva nebo praxe daného členského státu, nebo sourozenec, neprokáže-li se, že to není v nejlepším zájmu dítěte.

3. Pokud je žadatelem nezletilá osoba bez doprovodu, která má příbuzného, jenž se oprávněně nachází v jiném členském státě, a pokud se na základě posouzení jednotlivého případu dojde k závěru, že tento příbuzný se o ni může postarat, tento členský stát sloučí nezletilou osobu s jejím příbuzným a je příslušným členským státem, pokud není prokázáno, že to není v nejlepším zájmu dítěte.

4. Pokud se rodinní příslušníci žadatele, sourozenci nebo jeho příbuzní uvedení v odstavcích 2 a 3 zdržují ve více než jednom členském státě, rozhodne se o příslušném členském státě s ohledem na nejlepší zájem dítěte.

5. V případě, že není přítomen žádný rodinný příslušník, sourozenec nebo příbuzný uvedený v odstavcích 2 a 3, je příslušným členským státem ten členský stát, ve kterém byla poprvé zaregistrována žádost nezletilé osoby bez doprovodu o mezinárodní ochranu, pokud to je v nejlepším zájmu dítěte.

6. Komisi je svěřena pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 78, pokud jde o:

a) identifikování rodinných příslušníků, sourozenců nebo příbuzných nezletilé osoby bez doprovodu;

b) kritéria, na jejichž základě se stanoví, zda existují prokázané rodinné vazby;

c) kritéria, na jejichž základě se posoudí schopnost příbuzného postarat se o nezletilou osobu bez doprovodu, včetně případů, kdy se rodinní příslušníci, sourozenci či příbuzní nezletilé osoby bez doprovodu zdržují ve více než jednom členském státě.

Při přijímání aktů v přenesené pravomoci Komise nepřekročí meze dané nejlepším zájmem dítěte, jak je stanoveno v čl. 23 odst. 4.

7. Komise stanoví prostřednictvím prováděcích aktů jednotný postup pro konzultace a výměnu informací mezi členskými státy pro účely tohoto článku. Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 77 odst. 2.

Článek 26

Rodinní příslušníci, kteří oprávněně pobývají v členském státě

1. Pokud má žadatel rodinného příslušníka, který může pobývat jako osoba požívající mezinárodní ochrany v některém členském státě, nebo který pobývá v členském státě na základě povolení k dlouhodobému pobytu v souladu se směrnicí Rady 2003/109/ES ([40]) nebo na základě povolení k dlouhodobému pobytu uděleného v souladu s vnitrostátním právem v případě, že se uvedená směrnice v dotyčném členském státě neuplatňuje, je tento členský stát příslušný k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu za předpokladu, že dotčené osoby vyjádřily v tomto smyslu své přání písemně.

2. Pokud rodinný příslušník dříve získal povolení k pobytu jako osoba požívající mezinárodní ochrany, ale později se stal občanem některého členského státu, je příslušným státem k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu tento členský stát za předpokladu, že dotčené osoby vyjádřily v tomto smyslu své přání písemně.

3. Odstavce 1 a 2 se vztahují rovněž na děti narozené poté, co rodinný příslušník na území daného členského státu vstoupil.

Článek 27

Rodinní příslušníci, kteří jsou žadateli o mezinárodní ochranu

Pokud má žadatel rodinného příslušníka, o jehož žádosti o mezinárodní ochranu dosud nebylo v členském státě přijato první rozhodnutí ve věci samé, je tento členský stát příslušný k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu za předpokladu, že dotčené osoby vyjádřily v tomto smyslu své přání písemně.

Článek 28

Postup v případě rodiny

Pokud žádosti o mezinárodní ochranu několika rodinných příslušníků nebo svobodných nezletilých sourozenců byly registrovány ve stejném členském státě současně nebo tak brzy po sobě, že řízení o určení příslušného členského státu může probíhat společně, a pokud by uplatnění kritérií stanovených tímto nařízením vedlo k oddělení těchto osob, určí se členský stát příslušný k posuzování žádostí podle tohoto pořadí:

a) členský stát, který je podle kritérií příslušný k převzetí největšího počtu těchto osob;

b) členský stát, který je podle kritérií příslušný k posouzení žádosti nejstaršího z nich.

Článek 29

Vydávání dokladů o oprávnění k pobytu nebo víz

1. Pokud je žadatel držitelem platného dokladu o oprávnění k pobytu, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný členský stát, který tento doklad vydal.

2. Pokud je žadatel držitelem platného víza, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný členský stát, který toto vízum udělil, ledaže bylo vízum uděleno jménem jiného členského státu v rámci ujednání o zastupování podle článku 8 nařízení (ES) č. 810/2009. V tom případě je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný zastupovaný členský stát.

3. Pokud je žadatel držitelem více platných dokladů o oprávnění k pobytu nebo víz vydaných různými členskými státy, určí se členský stát příslušný k posuzování žádostí o mezinárodní ochranu v tomto pořadí:

a) členský stát, který vydal doklad o oprávnění k pobytu přiznávající právo na nejdelší pobyt, nebo pokud jsou doby platnosti stejné, členský stát, který vydal doklad o oprávnění k pobytu, jehož doba platnosti skončí jako poslední;

([40]) Směrnice Rady 2003/109/ES ze dne 25. listopadu 2003 o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty (Úř. věst. L 16, 23.1.2004, s. 44).

b) pokud se jedná o stejný druh víz, členský stát, který udělil vízum, jehož doba platnosti skončí jako poslední;

c) pokud se jedná o různé typy víz, členský stát, který udělil vízum s nejdelší dobou platnosti, nebo pokud jsou doby platnosti stejné, členský stát, který udělil vízum, jehož doba platnosti skončí jako poslední.

4. Pokud je žadatel držitelem jednoho nebo více dokladů o oprávnění k pobytu, jejichž platnost skončila, nebo byly prohlášeny za neplatné, byly zrušeny nebo odňaty méně než tři roky předtím, než byla žádost zaregistrována, nebo jednoho či více víz, jejichž platnost skončila, nebo jež byla prohlášena za neplatná, byla zrušena nebo odňata před méně než 18 měsíci předtím, než byla žádost zaregistrována, použijí se odstavce 1, 2 a 3.

5. Okolnost, že doklad o oprávnění k pobytu nebo vízum byly vydány na základě nepravdivé nebo neoprávněně užívané totožnosti nebo po předložení pozměněných, padělaných či neplatných dokladů, nebrání tomu, aby jako příslušný byl určen členský stát, který tento doklad o oprávnění k pobytu nebo vízum vydal. Členský stát, který vydal doklad o oprávnění k pobytu nebo udělil vízum, však není příslušný, pokud může prokázat, že k podvodu došlo po vydání dokladu o oprávnění k pobytu či udělení víza.

Článek 30

Diplomy nebo jiné kvalifikace

1. Pokud je žadatel držitelem diplomu nebo kvalifikace vydaných vzdělávací institucí usazenou v členském státě, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný tento členský stát, za předpokladu, že žádost byla zaregistrována méně než šest let po udělení diplomu nebo dosažení kvalifikace.

2. Je-li žadatel držitelem více než jednoho diplomu nebo kvalifikace vydaných vzdělávacími institucemi v různých členských státech, převezme odpovědnost za posouzení žádosti o mezinárodní ochranu členský stát, který vydal diplom nebo kvalifikaci, na základě nejdelší doby studia, případně pokud jsou doby studia totožné, členský stát, ve kterém byl získán poslední diplom nebo kvalifikace.

Článek 31

Vstup s osvobozením od vízové povinnosti

1. Jestliže státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti vstoupí na území členských států přes členský stát, ve kterém jsou osvobozeni od vízové povinnosti, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný tento členský stát.

2. Odstavec 1 se nepoužije, pokud je žádost o mezinárodní ochranu státního příslušníka třetí země nebo osoby bez státní příslušnosti registrována v jiném členském státě, v němž také nepotřebuje mít vízum pro vstup na jeho území. V tom případě je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný posledně jmenovaný členský stát.

Článek 32

Žádost o mezinárodní ochranu v mezinárodním tranzitním prostoru letiště

Je-li žádost o mezinárodní ochranu učiněna v mezinárodním tranzitním prostoru letiště členského státu, je k posouzení žádosti příslušný tento členský stát.

Článek 33

Vstup

1. Pokud je na základě přímých nebo nepřímých důkazů popsaných v seznamech, které jsou uvedeny v čl. 40 odst. 4 tohoto nařízení, včetně údajů ve smyslu nařízení (EU) 2024/1358, zjištěno, že žadatel neoprávněně překročil pozemní, námořní nebo vzdušnou cestou hranici některého členského státu ze třetí země, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný první členský stát, do něhož žadatel takto vstoupil. Tato příslušnost zaniká, je-li žádost zaregistrována více než 20 měsíců ode dne, kdy k tomuto překročení hranice došlo.

2. Aniž je dotčen první odstavec tohoto článku, pokud je na základě přímých nebo nepřímých důkazů popsaných v seznamech, které jsou uvedeny v čl. 40 odst. 4 tohoto nařízení, včetně údajů ve smyslu nařízení (EU) 2024/1358 zjištěno, že žadatel byl na území některého členského státu vyloděn po pátrací a záchranné operaci, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný tento členský stát. Tato příslušnost zaniká, je-li žádost zaregistrována více než 12 měsíců ode dne, kdy k tomuto vylodění došlo.

3. Odstavce 1 a 2 tohoto článku se nepoužijí, pokud lze na základě přímých nebo nepřímých důkazů popsaných v seznamech, které jsou uvedeny v čl. 40 odst. 4 tohoto nařízení, včetně údajů uvedených v nařízení (EU) 2024/1358, určit, že žadatel byl po překročení hranice relokován do jiného členského státu podle článku 67 tohoto nařízení. V tom případě je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný posledně jmenovaný členský stát.

KAPITOLA III

Závislé osoby a diskreční ustanovení

Článek 34

Závislé osoby

1. Pokud je žadatel z důvodu svého těhotenství či nedávného narození dítěte, vážného duševního nebo fyzického onemocnění, vážného postižení, vážného psychického traumatu nebo vysokého věku závislý na pomoci svého dítěte, sourozence nebo rodiče oprávněně pobývajícího na území některého členského státu, nebo pokud je dítě, sourozenec nebo rodič žadatele oprávněně pobývající na území některého členského státu závislý na pomoci žadatele, členský stát obvykle ponechá spolu nebo sloučí žadatele s tímto dítětem, sourozencem nebo rodičem za předpokladu, že tyto rodinné vazby existovaly již dříve, než žadatel přicestoval na území těchto členských států, toto dítě, sourozenec, rodič nebo žadatel jsou schopni se o závislou osobu postarat a dotyčné osoby poté, co byly o této možnosti informovány, vyjádřily své přání písemně.

Existují-li náznaky toho, že dítě, sourozenec nebo rodič oprávněně pobývají na území členského státu, v němž se nachází závislá osoba, ověří tento členský stát před podáním žádosti o převzetí podle článku 39, zda se toto dítě, sourozenec nebo rodič může o tuto závislou osobu postarat.

2. Pokud dítě, sourozenec nebo rodič uvedení v odstavci 1 oprávněně pobývají v jiném členském státě, než ve kterém se nachází žadatel, je příslušným členským státem ten členský stát, v němž oprávněně pobývá toto dítě, tento sourozenec nebo tento rodič, ledaže zdravotní stav dotčeného žadatele mu dlouhodobě nedovoluje vycestovat do tohoto členského státu. V takovém případě je příslušným členským státem ten členský stát, v němž se žadatel nachází. Tímto se nezakládá povinnost členského státu přivézt na území tohoto členského státu toto dítě, tohoto sourozence nebo tohoto rodiče.

3. Komisi je svěřena pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 78, pokud jde o:

a) prvky, na jejichž základě se posoudí vztah závislosti;

b) kritéria, na jejichž základě se stanoví, zda existují prokázané rodinné vazby;

c) kritéria, na jejichž základě se posoudí schopnost dotčené osoby postarat se o závislou osobu;

d) prvky, jež je třeba zohlednit za účelem posouzení dlouhodobé neschopnosti dotčené osoby vycestovat.

4. Komise stanoví prostřednictvím prováděcích aktů jednotný postup pro konzultace a výměnu informací mezi členskými státy pro účely tohoto článku. Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 77 odst. 2.

Článek 35

Diskreční ustanovení

1. Odchylně od čl. 16 odst. 1 se může členský stát rozhodnout posoudit žádost o mezinárodní ochranu, kterou u něj zaregistroval státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, i když podle kritérií stanovených tímto nařízením není příslušný.

2. Členský stát, ve kterém je žádost o mezinárodní ochranu zaregistrována a který vede řízení o určení příslušného členského státu, nebo příslušný členský stát může kdykoli před vydáním prvního rozhodnutí ve věci samé požadovat od jiného členského státu, aby žadatele převzal z humanitárních důvodů, které vyplývají zejména z důležitých rodinných vazeb, sociálních nebo kulturních důvodů, s cílem sloučit i jiné členy rodiny, i když tento členský stát není příslušný podle kritérií stanovených v článcích 25 až 18 a 34. Dotčené osoby s tím za tímto účelem vyjádří písemný souhlas.

Žádost o převzetí musí obsahovat všechny dokumenty, které má dožadující členský stát k dispozici a které jsou nezbytné pro to, aby dožádanému státu umožnily vyhodnocení situace.

Dožádaný stát provede v případě potřeby veškeré nezbytné kontroly pro posouzení humanitárních důvodů uvedených v žádosti a do dvou měsíců ode dne, kdy žádost obdrží, odpoví dožadujícímu členskému státu prostřednictvím elektronické komunikační sítě zřízené podle článku 18 nařízení (ES) č. 1560/2003. Zamítnutí žádosti musí obsahovat odůvodnění.

KAPITOLA IV

Povinnosti příslušného členského státu

Článek 36

Povinnosti příslušného členského státu

1. Členský stát příslušný podle tohoto nařízení je povinen:

a) převzít za podmínek stanovených v článcích 39, 40 a 46 žadatele, jehož žádost byla zaregistrována v jiném členském státě;

b) přijmout zpět za podmínek stanovených v článcích 41 a 46 tohoto nařízení žadatele, státního příslušníka třetí země nebo osobu bez státní příslušnosti, ve vztahu k nimž byl tento členský stát označen jako příslušný členský stát podle čl. 16 odst. 1 nařízení (EU) 2024/1358;

c) přijmout zpět za podmínek stanovených v článcích 41 a 46 tohoto nařízení, přijatou osobu, která učinila žádost o mezinárodní ochranu nebo která neoprávněně pobývá v jiném členském státě, než je členský stát, který souhlasil s jejím přijetím v souladu s (EU) 2024/1350 nebo který jí poskytl mezinárodní ochranu nebo jí udělil humanitární status v rámci vnitrostátního programu pro přesídlování.

2. Pro účely tohoto nařízení není možné oddělit situaci nezletilé osoby, která doprovází žadatele a splňuje definici rodinného příslušníka, od jejího rodinného příslušníka a tato nezletilá osoba bude převzata nebo přijata zpět členským státem příslušným k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu tohoto rodinného příslušníka, aniž by byl nutný písemný souhlas dotčené osoby, třebaže nezletilá osoba není sama žadatelem, neprokáže-li se, že to není v nejlepším zájmu dítěte. Stejná zásada se uplatní v případě dětí narozených po příchodu žadatele na území některého členského státu, aniž je nutné zahájit nové řízení o jejich převzetí.

Bez ohledu na požadavek písemného souhlasu stanovený v článku 26, je-li zahájeno nové řízení o převzetí nezletilé osoby vůči členskému státu, který je označen jako příslušný členský stát podle článku 26, nevyžaduje se písemný souhlas dotčených osob, neprokáže-li se, že přemístění do příslušného členského státu není v nejlepším zájmu dítěte.

3. V situacích uvedených v odst. 1 písm. a) a b) tohoto článku příslušný členský stát posoudí žádost o mezinárodní ochranu nebo dokončí její posouzení v souladu s nařízením (EU) 2024/1348.

Článek 37

Zánik povinností

1. Pokud některý členský stát vydá žadateli doklad o oprávnění k pobytu, rozhodne se použít článek 35, domnívá se, že není v nejlepším zájmu dítěte přemístit tuto nezletilou osobu do příslušného členského státu nebo nepřemístí dotčenou osobu do příslušného členského státu ve lhůtách stanovených v článku 46, stane se tento členský stát příslušným členským státem a povinnosti podle článku 36 přecházejí na tento členský stát. Tento stát případně uvědomí původně příslušný členský stát, členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, nebo členský stát, který byl požádán o převzetí žadatele nebo přijetí žadatele zpět, s využitím elektronické komunikační sítě zřízené podle článku 18 nařízení (ES) č. 1560/2003.

Členský stát, který se stane příslušným podle prvního pododstavce tohoto odstavce, uvede, že se stal příslušným členským státem podle čl. 16 odst. 3 nařízení (EU) 2024/1358.

2. Po posouzení žádosti v řízení na hranicích podle nařízení (EU) 2024/1348 zanikají povinnosti stanovené v čl. 36 odst. 1 tohoto nařízení 15 měsíců poté, co se stane konečný, moci rozhodnutí, kterým se žádost zamítá jako nepřípustná, nedůvodná nebo zjevně nedůvodná, pokud jde o postavení uprchlíka nebo status doplňkové ochrany, nebo rozhodnutí, kterým se žádost prohlašuje za výslovně nebo konkludentně vzatou zpět.

Žádost zaregistrovaná po uplynutí lhůty uvedené v prvním pododstavci se pro účely tohoto nařízení považuje za novou žádost, na základě které je tudíž zahájeno nové řízení o určení příslušného členského státu.

3. Bez ohledu na první pododstavec odstavce 2 toho článku platí, že pokud osoba požádá o mezinárodní ochranu v jiném členském státě během 15měsíční lhůty uvedené ve zmíněném pododstavci a řízení o přijetí zpět ke dni uplynutí této 15měsíční lhůty dosud probíhá, příslušnost nezaniká, dokud není toto řízení o přijetí zpět ukončeno nebo dokud neuplynuly lhůty, které má přemisťující členský stát k provedení přemístění, v souladu s článkem 46.

4. Povinnosti stanovené v čl. 36 odst. 1 tohoto nařízení zanikají, pokud je příslušný členský stát na základě údajů zaznamenaných a uložených v souladu s nařízením (EU) 2017/2226 nebo jiných důkazů schopen doložit, že dotčená osoba opustila území členských států na dobu nejméně devíti měsíců, ledaže je dotčená osoba držitelem platného dokladu o oprávnění k pobytu vydaného příslušným členským státem.

Žádost zaregistrovaná po uplynutí období nepřítomnosti uvedené v prvním pododstavci se pro účely tohoto nařízení považuje za novou žádost, na základě které je tudíž zahájeno nové řízení o určení příslušného členského státu.

5. Povinnost přijmout zpět státního příslušníka třetí země nebo osobu bez státní příslušnosti stanovená v čl. 36 odst. 1 písm. b) tohoto nařízení zaniká, pokud se na základě aktualizace souboru údajů podle čl. 16 odst. 2 písm. d) nařízení (EU) 2024/1358 určí, že dotyčná osoba opustila území členských států, a to buď povinně, nebo dobrovolně, v souladu s rozhodnutím o návratu nebo rozhodnutím o vyhoštění vydanými po zpětvzetí či zamítnutí žádosti.

Žádost zaregistrovaná po provedeném vyhoštění nebo dobrovolném návratu se pro účely tohoto nařízení považuje za novou žádost, na základě které je tudíž zahájeno nové řízení o určení příslušného členského státu.

KAPITOLA V

Řízení

ODDÍL I

Zahájení řízení

Článek 38

Zahájení řízení

1. Členský stát, v němž je poprvé zaregistrována žádost o mezinárodní ochranu podle nařízení (EU) 2024/1348, nebo případně členský stát relokace neprodleně zahájí řízení o určení příslušného členského státu.

2. Pokud žadatel uprchl, členský stát, v němž je žádost poprvé zaregistrována, nebo případně členský stát relokace pokračuje v řízení o určení příslušného členského státu.

3. Členský stát, který provedl řízení o určení příslušného členského státu nebo který se stal příslušným podle čl. 16 odst. 4 tohoto nařízení, neprodleně uvede v systému Eurodac podle čl. 16 odst. 1 nařízení (EU) 2024/1358:

a) svou příslušnost podle čl. 16 odst. 2;

b) svou příslušnost podle čl. 16 odst. 3;

c) svou příslušnost podle čl. 16 odst. 4;

d) svou příslušnost z důvodu, že nedodržel lhůty stanovené v článku 39;

e) příslušnost členského státu, který přijal žádost o převzetí žadatele podle článku 40.

f) svou příslušnost podle čl. 68 odst. 3.

Dokud nebudou tyto informace doplněny, použijí se postupy uvedené v odstavci 4 tohoto článku.

4. Členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, přijme za podmínek uvedených v článcích 41 a 46 zpět žadatele, který se nachází v jiném členském státě bez dokladu o oprávnění k pobytu nebo který v tomto členském státě učinil žádost o mezinárodní ochranu v průběhu řízení o určení příslušného členského státu.

Tato povinnost zaniká, pokud členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu doloží, že žadatel mezitím obdržel doklad o oprávnění k pobytu od jiného členského státu.

5. Členský stát relokace přijme za podmínek uvedených v článcích 41 a 46 zpět žadatele, který se nachází v členském státě bez dokladu o oprávnění k pobytu nebo který v tomto členském státě učinil žádost o mezinárodní ochranu poté, co jiný členský stát potvrdil relokaci dotčené osoby podle čl. 67 odst. 9, ale dříve, než bylo provedeno přemístění do členského státu relokace podle čl. 67 odst. 11. Tato povinnost zaniká, pokud členský stát relokace doloží, že žadatel mezitím obdržel doklad o oprávnění k pobytu od jiného členského státu.

ODDÍL II

Řízení týkající se žádostí o převzetí

Článek 39

Předložení žádosti o převzetí

1. Pokud se členský stát uvedený v čl. 38 odst. 1 domnívá, že k posouzení žádosti je příslušný jiný členský stát, požádá okamžitě a v každém případě do dvou měsíců ode dne, kdy byla žádost zaregistrována, tento druhý členský stát, aby žadatele převzal. Členské státy upřednostní žádosti podané na základě článků 25 až 28 a článku 34.

Bez ohledu na první pododstavec tohoto odstavce platí, že v případě nalezení shody v rámci systému Eurodac s údaji zaznamenanými podle článku 22 a článku 24 nařízení (EU) 2024/1358 nebo nalezení shody v systému VIS s údaji zaznamenanými podle článku 21 nařízení (ES) č. 767/2008 se žádost o převzetí zašle do jednoho měsíce od nalezení dané shody.

Pokud není žádost o převzetí žadatele předložena ve lhůtách stanovených v prvním a druhém pododstavci, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný členský stát, ve kterém byla žádost zaregistrována.

Pokud je žadatelem nezletilá osoba bez doprovodu, musí členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, kdykoli před vydáním prvního rozhodnutí ve věci samé, pokud se domnívá, že je to v nejlepším zájmu dítěte, pokračovat v řízení o určení příslušného členského státu a požádat jiný členský stát, aby žadatele převzal, zejména je-li žádost založena na článku 26, 27 nebo 34, přestože již uplynuly lhůty stanovené v prvním a druhém pododstavci tohoto odstavce.

2. Dožadující členský stát může požádat o urychlenou odpověď, pokud byla žádost o mezinárodní ochranu zaregistrována po vydání rozhodnutí o zamítnutí vstupu nebo rozhodnutí o návratu.

V žádosti musí být uvedeny důvody pro urychlenou odpověď a lhůta, ve které je odpověď vyžádána. Tato lhůta musí činit alespoň jeden týden.

3. Žádost o převzetí musí obsahovat úplné a podrobné odůvodnění na základě všech okolností případu, včetně příslušných prvků z prohlášení žadatele, vztahujícím se k příslušným kritériím stanoveným v kapitole II a případně z formuláře uvedeného v čl. 22 odst. 1. Žádost se předkládá na standardním formuláři a obsahuje přímé nebo nepřímé důkazy, které jsou popsány v seznamech uvedených v čl. 40 odst. 4, nebo jakékoli jiné dokumenty nebo informace důležité pro odůvodnění žádosti, z nichž mohou orgány dožádaného členského státu ověřit, zda je tento členský stát příslušný na základě kritérií stanovených tímto nařízením.

Komise zavede prostřednictvím prováděcích aktů jednotný postup pro vypracování a předkládání žádostí o převzetí. Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 77 odst. 2.

Článek 40

Odpověď na žádost o převzetí

1. Dožádaný členský stát provede nezbytné kontroly a na žádost o převzetí žadatele odpoví neprodleně a v každém případě do jednoho měsíce ode dne obdržení žádosti. Členské státy upřednostní žádosti podané na základě článků 25 až 28 a článku 34. Za tímto účelem může dožádaný členský stát požádat vnitrostátní, mezinárodní nebo jiné příslušné organizace o pomoc při ověřování přímých a nepřímých důkazů předložených dožadujícím členským státem, zejména za účelem identifikování a vyhledávání rodinných příslušníků.

2. Aniž je dotčen odstavec 1, v případě nalezení shody údajů zaznamenaných podle článků 22 a 24 nařízení (EU) 2024/1358 s údaji v systému Eurodac nebo shody údajů zaznamenaných podle čl. 21 odst. 2 nařízení (ES) č. 767/2008 s údaji v systému VIS odpoví dožádaný členský stát na žádost do dvou týdnů po obdržení žádosti.

3. V řízení o určení příslušného členského státu se používají přímé a nepřímé důkazy.

4. Komise prostřednictvím prováděcích aktů vypracuje a pravidelně přezkoumává dva seznamy, na nichž jsou podle kritérií uvedených v druhém a třetím pododstavci tohoto odstavce uvedeny relevantní přímé a nepřímé důkazy. Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 77 odst. 2.

Pro účely prvního pododstavce se přímým důkazem rozumí formální důkaz, který určuje příslušnost podle tohoto nařízení, pokud není vyvrácen důkazem o opaku. Členské státy poskytnou Komisi vzory jednotlivých typů správních dokumentů v souladu s typologií uvedenou na seznamu formálních důkazů.

Pro účely prvního pododstavce se nepřímým důkazem rozumí orientační ukazatele, které mohou být i přes svou vyvratitelnost dostačující podle důkazní síly, která jim je přisuzována. Důkazní síla nepřímých důkazů se v souvislosti s příslušností k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu posuzuje případ od případu.

5. Požadavky kladené na přímé a nepřímé důkazy by neměly přesáhnout mez, která je nezbytná pro řádné uplatňování tohoto nařízení.

6. Dožádaný členský stát uzná svou příslušnost, za předpokladu že nepřímé důkazy jsou ucelené, ověřitelné a dostatečně podrobné, aby mohla být příslušnost určena.

Je-li žádost podána na základě článků 25 až 28 nebo článku 34 a dožádaný členský stát nepovažuje nepřímé důkazy za ucelené, ověřitelné a dostatečně podrobné k určení příslušnosti, uvede v odpovědi uvedené v odstavci 8 tohoto článku příslušné důvody.

7. Pokud dožadující členský stát žádal v souladu s čl. 39 odst. 2 o urychlenou odpověď, odpoví dožádaný členský stát v požadované lhůtě, případně do dvou týdnů od obdržení této žádosti.

8. Pokud dožádaný členský stát ve lhůtě jednoho měsíce podle odstavce 1 tohoto článku, případně v dvoutýdenní lhůtě podle odstavců 2 a 7 tohoto článku nepředloží námitky vůči žádosti, a to ve formě odpovědi obsahující opodstatněné důvody na základě všech okolností případu souvisejících s relevantními kritérii stanovenými v kapitole II, absencí námitky se rozumí, že žádosti bylo vyhověno, což má za následek vznik povinnosti převzít osobu včetně povinnosti zajistit její řádný příchod. Tyto opodstatněné důvody musí být podpořeny přímými a nepřímými důkazy, jsou-li k dispozici.

Komise prostřednictvím prováděcích aktů stanoví standardní formulář pro odpovědi, v němž uvede opodstatněné důvody podle tohoto článku. Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 77 odst. 2.

ODDÍL III

Řízení týkající se oznámení o přijetí zpět

Článek 41

Předložení oznámení o přijetí zpět

1. V případech uvedených v čl. 36 odst. 1 písm. b) nebo c) podá členský stát, v němž se daná osoba nachází, oznámení o přijetí zpět okamžitě, v každém případě však do dvou týdnů od zjištění shody v systému Eurodac. Nepodáním oznámení o přijetí zpět v dané lhůtě není dotčena povinnost příslušného členského státu přijmout dotčenou osobu zpět.

2. Oznámení o přijetí dotčené osoby zpět se předkládá na standardním formuláři a obsahuje přímé nebo nepřímé důkazy popsané v seznamech uvedených v čl. 40 odst. 4 nebo odpovídající údaje z prohlášení dotčené osoby.

3. Vyrozuměný členský stát potvrdí obdržení oznámení členskému státu, jenž oznámení podal, do dvou týdnů, ledaže vyrozuměný členský stát v této lhůtě prokáže, že není příslušný podle článku 37 nebo že je oznámení o přijetí zpět založeno na nesprávných informacích od příslušného členského státu podle nařízení (EU) 2024/1358.

4. Pokud není dodržena dvoutýdenní lhůta uvedená v odstavci 3, má se za to, že bylo potvrzeno přijetí oznámení.

5. Komise zavede prostřednictvím prováděcích aktů jednotný postup pro vypracování a předkládání oznámení o přijetí zpět. Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 77 odst. 2.

ODDÍL IV

Procesní záruky

Článek 42

Oznámení rozhodnutí o přemístění

1. Členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu a jehož žádost o převzetí týkající se žadatele podle čl. 36 odst. 1 písm. a) byla přijata nebo který učinil oznámení o přijetí zpět týkající se osob podle čl. 36 odst. 1 písm. b) a c), rozhodne o přemístění do dvou týdnů od přijetí nebo od potvrzení.

2. Pokud dožádaný nebo vyrozuměný členský stát vyhoví žádosti o převzetí žadatele nebo potvrdí, že přijme osobu uvedenou v čl. 36 odst. 1 písm. b) zpět, oznámí přemisťující členský stát dotčené osobě rozhodnutí přemístit ji do příslušného členského státu bezodkladně písemně v jednoduchém jazyce a případně i skutečnost, že nebude posuzovat její žádost o mezinárodní ochranu, lhůty pro provedení přemístění a povinnost dodržet dané rozhodnutí podle čl. 17 odst. 5.

3. Pokud dotčenou osobu právně zastupuje právní poradce nebo jiný poradce, kteří jsou k poskytování daných služeb oprávněni podle vnitrostátního práva, může členský stát místo dotčené osobě oznámit rozhodnutí uvedené v odstavci 1 tomuto právnímu poradci nebo jinému poradci, a v příslušných případech o něm vyrozumět dotčenou osobu.

4. Rozhodnutí podle odstavce 1 tohoto článku obsahuje rovněž informace o dostupných právních opravných prostředcích podle článku 43 včetně práva požádat o odkladný účinek, o lhůtách pro jejich uplatnění a pro provedení přemístění a v případě potřeby též informace o tom, kde a kdy je dotyčná osoba povinna se ohlásit, jestliže cestuje do příslušného členského státu sama.

Členské státy zajistí, aby dotčené osobě byly spolu s rozhodnutím podle odstavce 1 sděleny informace o osobách nebo subjektech, které této osobě mohou poskytnout právní pomoc, pokud tyto informace již neobdržela.

5. Pokud dotčené osobě nepomáhá ani ji právně nezastupuje právní poradce nebo jiný poradce, kteří jsou k poskytování daných služeb oprávněni podle vnitrostátního práva, sdělí jí členský stát hlavní prvky rozhodnutí, které musí zahrnovat informace o dostupných právních opravných prostředcích a lhůty pro jejich uplatnění, v jazyce, kterému dotčená osoba rozumí nebo o němž se lze důvodně domnívat, že mu rozumí.

Článek 43

Opravné prostředky

1. Žadatel nebo jiná osoba uvedená v čl. 36 odst. 1 písm. b) a c) má právo na účinný soudní opravný prostředek co do skutkové i právní stránky ve formě odvolání proti rozhodnutí o přemístění nebo jeho přezkumu.

Rozsah tohoto opravného prostředku je omezen na posouzení toho:

a) zda by přemístění s sebou neslo riziko nelidského či ponižujícího zacházení s dotčenou osobou ve smyslu článku 4 Listiny;

b) zda po rozhodnutí o přemístění nastaly okolnosti, které jsou rozhodující pro správné uplatňování tohoto nařízení;

c) zda došlo k porušení článků 25 až 28 a článku 34 v případě osob převzatých podle čl. 36 odst. 1 písm. a).

2. Členské státy stanoví lhůtu nejméně jednoho týdne, avšak ne více než tří týdnů od oznámení rozhodnutí o přemístění, v níž může dotčená osoba uplatnit své právo na účinný opravný prostředek podle odstavce 1.

3. Dotčená osoba má právo v přiměřené lhůtě od oznámení rozhodnutí o přemístění, avšak v žádném případě ne po delší dobu, než je lhůta stanovená členskými státy podle odstavce 2, požádat soud o odložení výkonu rozhodnutí o přemístění, dokud nebude rozhodnuto o jejím odvolání nebo o přezkumu. Členské státy mohou ve vnitrostátním právu stanovit, že žádost o odložení výkonu rozhodnutí o přemístění musí být podána společně s odvoláním podle odstavce 1. Členské státy zajistí přístup k účinnému opravnému prostředku odložením výkonu přemístění až do přijetí rozhodnutí o první žádosti o odložení výkonu rozhodnutí o přemístění. Jakékoli rozhodnutí o odložení výkonu rozhodnutí o přemístění musí být přijato do jednoho měsíce ode dne, kdy tuto žádost obdržel příslušný soud.

Pokud dotčená osoba nevyužije svého práva požádat o odkladný účinek, odvolání proti rozhodnutí o přemístění nebo jeho přezkum neodkládá výkon rozhodnutí o přemístění.

Rozhodnutí neodložit výkon rozhodnutí o přemístění musí obsahovat důvody, na nichž je založeno.

Je-li poskytnut odkladný účinek, soud vyvine úsilí k tomu, aby rozhodl o podstatě odvolání nebo přezkumu do jednoho měsíce od rozhodnutí o poskytnutí odkladného účinku.

4. Členské státy zajistí, aby dotyčná osoba měla přístup k právní pomoci, a je-li to nutné, i k jazykové pomoci.

5. Členské státy zajistí, aby byla na žádost poskytnuta právní pomoc a zastoupení v odvolacím řízení bezplatně, pokud si dotčená osoba nemůže dovolit uhradit náklady s nimi spojené. Členské státy mohou stanovit, že pokud jde o poplatky a jiné náklady, nebude osobám, na které se vztahuje toto nařízení, poskytnuto příznivější zacházení, než je zacházení obecně poskytované v záležitostech týkajících se právní pomoci a zastupování vlastním státním příslušníkům.

Členské státy mohou stanovit, že bezplatná právní pomoc a zastupování nebude poskytnuto, pokud se příslušný orgán či soud domnívají, že odvolání nebo přezkum nemají reálnou naději na úspěch, pokud tím není přístup k právní pomoci a zastoupení svévolně omezen.

Přijme-li rozhodnutí o neposkytnutí bezplatné právní pomoci a zastupování podle druhého pododstavce jiný orgán než soud, členské státy stanoví právo podat u soudu účinný opravný prostředek proti tomuto rozhodnutí. V případě napadnutí tohoto rozhodnutí je uvedený opravný prostředek nedílnou součástí opravného prostředku uvedeného v odstavci 1.

Členské státy zajistí, že právní pomoc a zastupování nebudou svévolně omezovány a že dotčené osobě nebude bráněno v účinném přístupu ke spravedlnosti.

Právní pomoc musí zahrnovat alespoň vypracování požadovaných procesních dokumentů. Právní zastupování musí zahrnovat alespoň zastupování před soudem a může být omezeno na právní poradce nebo jiné poradce určené vnitrostátním právem pro poskytování právní pomoci a zastupování.

Ve vnitrostátním právu se stanoví postupy, kterými se řídí přístup k právní pomoci a zastupování.

ODDÍL V

Zajištění za účelem přemístění

Článek 44

Zajištění

1. Členské státy nezajistí osobu pouze proto, že se na ni vztahuje řízení podle tohoto nařízení.

2. Členské státy mohou zajistit dotčenou osobu za účelem jejího přemístění podle tohoto nařízení, existuje-li riziko útěku nebo vyžaduje-li to ochrana národní bezpečnosti nebo veřejného pořádku, a to na základě individuálního posouzení situace dané osoby a pouze pokud je zajištění přiměřené a nelze účinně použít jiná mírnější donucovací opatření.

3. Zajištění musí být co nejkratší a nesmí trvat déle než po dobu, která je nezbytná k náležitému provedení požadovaných správních řízení do doby provedení přemístění podle tohoto nařízení.

4. Pokud jde o podmínky zajištění a záruky vztahující se na žadatele zajištěné podle tohoto článku, použijí se články 11, 12 a 13 směrnice (EU) 2024/1346.

5. Zajištění podle tohoto článku je nařizováno písemně správními nebo justičními orgány. Příkaz k zajištění musí obsahovat odůvodnění po skutkové i právní stránce. V případech, kdy zajištění nařizuje správní orgán, zajistí členské státy, aby mohl být proveden rychlý soudní přezkum zákonnosti zajištění, a to z moci úřední nebo na žádost žadatele, nebo z moci úřední i na žádost žadatele.

Článek 45

Lhůty pro zajištěné žadatele

1. Odchylně od článků 39 a 41, pokud je osoba zajištěna podle článku 44, lhůta pro předložení žádosti o převzetí nebo oznámení o přijetí zpět nesmí překročit dva týdny od okamžiku registrace žádosti o mezinárodní ochranu nebo dva týdny od nalezení shody v systému Eurodac, pokud v oznamujícím členském státě nebyla zaregistrována žádná nová žádost.

Pokud je daná osoba zajištěna v pozdější fázi, než je registrace žádosti, nesmí lhůta pro podání žádosti o převzetí nebo oznámení o přijetí zpět překročit jeden týden ode dne, kdy byla daná osoba zajištěna.

2. Odchylně od čl. 40 odst. 1, dožádaný členský stát odpoví co nejdříve a v každém případě do jednoho týdne od obdržení žádosti. Není-li odpověď poskytnuta v této jednotýdenní lhůtě, má se za to, že bylo žádosti o převzetí vyhověno, což má za následek vznik povinnosti převzít dotyčnou osobu včetně povinnosti zajistit její řádný příchod.

3. Odchylně od článku 46, je-li osoba zajištěna, přemístění této osoby z přemisťujícího členského státu do příslušného členského státu se provede, jakmile je to z praktického hlediska možné, a do pěti týdnů ode:

a) dne přijetí žádosti o převzetí nebo potvrzení oznámení o přijetí zpět; nebo

b) dne, od kterého skončí odkladný účinek odvolání nebo přezkumu podle čl. 43 odst. 3.

4. V případě, že přemisťující členský stát nedodrží lhůty pro předložení žádosti o převzetí nebo oznámení o přijetí zpět, případně pro přijetí rozhodnutí o přemístění ve lhůtě uvedené v čl. 42 odst. 1, nebo pokud se přemístění neuskuteční ve lhůtě pěti týdnů uvedené v odstavci 3 tohoto článku, nesmí být osoba dále zajištěna. Články 39, 41 a 46 se použijí i nadále obdobně.

ODDÍL VI

Přemístění

Článek 46

Podrobná pravidla a lhůty

1. Přemístění žadatele nebo jiné osoby uvedené v čl. 36 odst. 1 písm. b) a c) z přemisťujícího členského státu do příslušného členského státu se provádí po konzultaci dotčených členských států v souladu s vnitrostátním právem přemisťujícího členského státu, jakmile je to z praktického hlediska možné, a šest měsíců od přijetí žádosti o převzetí, od potvrzení oznámení o přijetí zpět jiným členským státem nebo od vydání konečného rozhodnutí o odvolání proti rozhodnutí o přemístění nebo o jeho přezkumu, pokud se podle čl. 43 odst. 3 uplatňuje odkladný účinek.

Členské státy upřednostňují přemístění žadatelů po přijetí žádostí podaných na základě článků 25 až 28 a článku 34.

Pokud se přemístění provádí za účelem relokace, musí být provedeno ve lhůtě stanovené v čl. 67 odst. 11.

Pokud se přemístění do příslušného členského státu provádí formou kontrolovaného vycestování nebo jako přemístění s doprovodem, členské státy zajistí, aby se provádělo humánně a při plném respektování lidské důstojnosti a dodržování základních práv.

V případě potřeby vystaví přemisťující členský stát dotčené osobě dokument (laissez passer). Komise stanoví prostřednictvím prováděcích aktů vzor tohoto dokumentu. Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 77 odst. 2.

Příslušný členský stát podle potřeby uvědomí přemisťující členský stát o bezpečném příchodu dotčené osoby nebo o skutečnosti, že se ve stanovené lhůtě nedostavila.

2. Pokud k přemístění nedojde ve lhůtě stanovené v odst. 1 prvním pododstavci, příslušnému členskému státu zanikne jeho povinnost převzít nebo přijmout dotčenou osobu zpět a příslušným státem se stává přemisťující členský stát. Tato lhůta může být prodloužena nejvýše na jeden rok, pokud přemístění nemohlo být uskutečněno z důvodu uvěznění dotčené osoby, nebo nejvýše na tři roky ode dne, kdy žádající členský stát informoval příslušný členský stát, že dotčená osoba nebo rodinný příslušník, který měl být přemístěn spolu s dotčenou osobou, jsou na útěku, fyzicky se brání přemístění, úmyslně se stávají nezpůsobilými k přemístění nebo nesplňují zdravotní požadavky pro přemístění.

Pokud je dotčená osoba orgánům znovu k dispozici a zbývající čas ze lhůty uvedené v odstavci 1 je kratší než tři měsíce, má přemisťující členský stát k provedení přemístění lhůtu tří měsíců.

3. Pokud je osoba přemístěna chybně, nebo pokud je rozhodnutí o přemístění v rámci odvolacího nebo přezkumného řízení zrušeno poté, co bylo přemístění provedeno, přijme členský stát, který přemístění provedl, tuto osobu bezodkladně zpět.

4. Komise stanoví prostřednictvím prováděcích aktů jednotný postup pro konzultace a výměnu informací mezi členskými státy pro účely tohoto článku, zejména v případech odložených či zpožděných přemístění, přemístění po konkludentním přijetí nebo v případech přemístění nezletilých nebo závislých osob, jakož i v případech kontrolovaného přemístění. Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 77 odst. 2.

Článek 47

Náklady spojené s přemístěním

1. V souladu s článkem 20 nařízení (EU) 2021/1147 se členskému státu, který provádí přemístění, vyplácí za přemístění žadatele nebo jiné osoby podle čl. 36 odst. 1 písm. b) nebo c) tohoto nařízení příspěvek podle článku 46 tohoto nařízení.

2. Pokud má být dotčená osoba přemístěna zpět do členského státu v důsledku chybného přemístění nebo chybného rozhodnutí o přemístění, které bylo v rámci odvolacího nebo přezkumného řízení zrušeno poté, co bylo přemístění provedeno, nese náklady spojené s přemístěním dotčené osoby zpět na své území členský stát, který původně přemístění provedl.

3. Od osob, které jsou být přemístěny podle tohoto nařízení, nelze požadovat náhradu nákladů na přemístění.

Článek 48

Výměna důležitých informací před provedením přemístění

1. Členský stát, který provádí přemístění žadatele nebo jiné osoby uvedené v čl. 36 odst. 1 písm. b) nebo c), sdělí příslušnému členskému státu o osobě, jež má být přemístěna, osobní údaje, které jsou odpovídající, důležité a omezené na to, co je nezbytné, za účelem, aby příslušné orgány v souladu s vnitrostátním právem v příslušném členském státě mohly poskytnout této osobě vhodnou pomoc, včetně okamžité zdravotní péče nezbytné za účelem ochrany jejích životně důležitých zájmů, a zajistit návaznost, pokud jde o ochranu a práva, na které má nárok podle tohoto nařízení a podle dalších použitelných právních nástrojů v oblasti azylu. Tyto údaje se sdělují příslušnému členskému státu v přiměřené době před provedením přemístění, aby příslušné orgány měly dostatek času přijmout nezbytná opatření.

2. Přemisťující členský stát předává příslušnému členskému státu veškeré informace, které jsou nezbytné k ochraně práv a k zajištění jakýchkoli bezprostředních zvláštních potřeb osoby, jež má být přemístěna, a zejména:

a) informace o veškerých opatřeních, jež musí příslušný členský stát bezodkladně provést, aby zajistil náležité řešení zvláštních potřeb osoby, jež má být přemístěna, včetně veškeré neodkladné zdravotní péče, a případně jakákoli opatření potřebná k zajištění ochrany nejlepšího zájmu dítěte;

b) kontaktní údaje o případných rodinných příslušnících, příbuzných nebo jiných členech rodiny v přijímajícím členském státě;

c) v případě nezletilých osob informace o posouzení nejlepšího zájmu dítěte a o jejich vzdělání;

d) případně odhadovaný věk žadatele;

e) případně prověřovací formulář podle článku 17 nařízení (EU) 2024/1356, včetně veškerých důkazů uvedených ve formuláři;

f) veškeré další důležité informace.

3. Výměna informací podle tohoto článku se uskutečňuje pouze mezi orgány, které jsou oznámeny Komisi podle článku 52 tohoto nařízení prostřednictvím elektronické komunikační sítě zřízené podle článku 18 nařízení (ES) č. 1560/2003. Vyměňované informace se použijí pouze pro účely stanovené v odstavci 1 tohoto článku a nestanou se předmětem dalšího zpracování.

4. Za účelem usnadnění výměny informací mezi členskými státy vypracuje Komise prostřednictvím prováděcích aktů vzor standardního formuláře pro předávání údajů požadovaných podle tohoto článku. Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 77 odst. 2.

5. Na výměnu informací podle tohoto článku se použije čl. 51 odst. 8 a 9.

Článek 49

Výměna informací důležitých pro bezpečnost před provedením přemístění

Pro účely použití článku 41, má-li členský stát provádějící přemístění k dispozici informace, z nichž vyplývá, že existují oprávněné důvody domnívat se, že žadatel nebo jiná osoba podle čl. 36 odst. 1 písm. b) nebo c) představuje hrozbu pro národní bezpečnost nebo veřejný pořádek v členském státě, příslušné orgány tohoto členského státu oznámí existenci těchto informací příslušnému členskému státu. Donucovací orgány nebo jiné příslušné orgány daného členského státu tyto informace sdílejí prostřednictvím vhodných kanálů pro výměnu takových informací.

Článek 50

Výměna údajů o zdravotním stavu před provedením přemístění

1. Přemisťující členský stát předá, jsou-li k dispozici příslušným orgánům podle vnitrostátního práva, příslušnému členskému státu informace o jakýchkoli zvláštních potřebách osoby, která má být přemístěna, pouze za účelem poskytnutí lékařské péče nebo léčby, zejména pokud jde o zranitelné osoby, zahrnující zdravotně postižené osoby, starší osoby, těhotné ženy, nezletilé osoby a osoby, které byly vystaveny mučení, znásilnění nebo jiným závažným formám psychologického, fyzického či sexuálního násilí; mezi tyto informace mohou v konkrétních případech patřit i informace o fyzickém a duševním zdraví osoby, jež má být přemístěna. Tyto informace se předávají formou obecného zdravotního osvědčení s přiloženou nezbytnou dokumentací. Příslušný členský stát zajistí, aby tyto zvláštní potřeby byly dostatečně uspokojeny, zejména včetně veškeré nezbytné základní lékařské péče.

Komise vypracuje prostřednictvím prováděcích aktů vzor obecného zdravotního osvědčení uvedeného v prvním pododstavci. Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 77 odst. 2.

2. Informace uvedené v odstavci 1 předá přemisťující členský stát příslušnému členskému státu buď pouze s výslovným souhlasem žadatele, nebo jeho zástupce, nebo pokud je to nutné z důvodu ochrany veřejného zdraví a veřejné bezpečnosti nebo, pokud není dotčená osoba fyzicky schopna nebo je právně nezpůsobilá dát svůj souhlas, pro ochranu životně důležitých zájmů dotčené osoby nebo jiné osoby. Absence souhlasu, včetně odmítnutí souhlasu, nepředstavuje překážku pro přemístění žadatele.

3. Zpracovávání osobních údajů o zdravotním stavu uvedených v odstavci 1 provádí pouze odborný zdravotnický pracovník, který je podle vnitrostátního práva, vázán povinností zachovávat profesní tajemství, nebo jiná osoba podléhající obdobné povinnosti zachovávat profesní tajemství.

4. Výměna informací podle tohoto článku se uskutečňuje pouze mezi odbornými zdravotnickými pracovníky či jinými osobami uvedenými v odstavci 3. Vyměňované informace smějí být použity pouze pro účely uvedené v odstavci 1 a nesmějí být dále zpracovávány.

5. Komise zavede prostřednictvím prováděcích aktů jednotný postup a praktická opatření pro výměnu informací podle odstavce 1. Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 77 odst. 2.

6. Na výměnu informací podle tohoto článku se použije čl. 51 odst. 8 a 9.

KAPITOLA VI

Správní spolupráce

Článek 51

Sdílení informací

1. Každý členský stát sdělí kterémukoli členskému státu, který o to požádá, osobní údaje o osobě spadající do oblasti působnosti tohoto nařízení, které jsou odpovídající, důležité a omezené na to, co je nezbytné pro účel:

a) určení příslušného členského státu;

b) posouzení žádosti o mezinárodní ochranu;

c) plnění jakékoli jiné povinnosti vyplývající z tohoto nařízení;

d) provedení rozhodnutí o návratu.

2. Informace uvedené v odstavci 1 se týkají pouze:

a) osobních údajů o dotčené osobě a případně o jejích rodinných příslušnících, příbuzných nebo jiných členech rodiny, zejména příjmení a jméno, případně dřívější příjmení; přezdívky nebo převzatá jména, současná a předchozí státní příslušnost; den a místo narození;

b) informací o průkazech totožnosti a cestovních dokladech, včetně informací o čísle, platnosti, datu vydání, vydávajícím orgánu a místu vydání;

c) jakýkoliv jiných skutečností, které jsou nezbytné pro zjištění totožnosti dotčené osoby, včetně biometrických údajů získaných od žadatele dotčeným členským státem, zejména pro účely čl. 67 odst. 8 tohoto nařízení, v souladu s nařízením (EU) 2024/1358;

d) informací o místě pobytu a trasy cesty;

e) informací o dokladech o oprávnění k pobytu nebo víz vydaných členským státem;

f) informací o místě registrace žádosti;

g) informací o dni registrace předchozí žádosti o mezinárodní ochranu, dni registrace současné žádosti, stavu řízení a případného rozhodnutí, pokud bylo vydáno.

3. Pokud je to nezbytné pro posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, může příslušný členský stát požádat jiný členský stát, aby mu sdělil důvody, které žadatel pro svou žádost uvedl, a v příslušných případech důvody pro přijatá rozhodnutí týkající se žadatele. Pokud příslušný členský stát použije článek 55 nařízení (EU) 2024/1348, může si tento členský stát rovněž vyžádat informace, které příslušným orgánům umožní rozhodnout, zda se objevily nebo byly žadatelem předloženy nové prvky. Dožádaný členský stát může odmítnout odpovědět na takovou žádost, jestliže sdělení takových informací může ohrozit důležité zájmy tohoto členského státu nebo ochranu svobod a základních práv dotčené osoby či jiných osob. Žadatel je dožadujícím členským státem předem informován o konkrétních požadovaných informacích a o důvodech takové žádosti.

4. Žádost o informace je zasílána pouze v souvislosti s konkrétní žádostí o mezinárodní ochranu nebo s přemístěním pro účely relokace. Tato žádost je odůvodněna, a pokud je jejím účelem ověřit, zda existuje kritérium, které může zakládat příslušnost dožádaného členského státu, musí v ní být uvedeno, o jaké důkazy o způsobech a prostředcích, pomocí nichž žadatel vstoupil na území některého členského státu, včetně relevantních informací ze spolehlivých zdrojů, nebo o jakou konkrétní a ověřitelnou část prohlášení žadatele se opírá. Takovéto relevantní informace ze spolehlivých zdrojů nejsou samy o sobě dostatečné pro určení příslušnosti a pravomoci členského státu podle tohoto nařízení, ale mohou přispět k vyhodnocení jiných indicií týkajících se daného žadatele.

5. Dožádaný členský stát je povinen odpovědět do tří týdnů. Každé prodlení s odpovědí musí být řádně zdůvodněno. Neposkytnutí odpovědi do tří týdnů nezbavuje dožádaný členský stát povinnosti poskytnout odpověď. Pokud dožádaný členský stát zatají informaci, která ukazuje na jeho příslušnost, nemůže se dovolávat uplynutí lhůty podle článku 39 jako důvodu jeho odmítnutí vyhovět žádosti o převzetí. V tomto případě se lhůty stanovené v článku 39 pro předložení žádosti o převzetí prodlouží o dobu odpovídající prodlevě v odpovědi ze strany dožádaného členského státu.

6. Výměna informací se provádí na žádost členského státu a může proběhnout pouze mezi orgány, které členské státy oznámily Komisi jako orgány podle čl. 52 odst. 1.

7. Vyměněné informace smějí být použity pouze pro účely stanovené v odstavci 1. V každém členském státě smí být taková informace sdělena v závislosti na jejím druhu a pravomocích přijímajícího orgánu pouze orgánům a soudům, které jsou pověřeny:

a) určením příslušného členského státu;

b) posouzením žádosti o mezinárodní ochranu;

c) plněním jakékoli jiné povinnosti vyplývající z tohoto nařízení.

8. Členský stát, který informace předává, zajistí jejich přesnost a aktuálnost. Pokud se ukáže, že tento členský stát předal informace, které jsou nepřesné nebo které neměly být předány, jsou o tom přijímající členské státy neprodleně informovány. Tyto členské státy jsou povinny tyto údaje opravit nebo je vymazat.

9. V každém dotčeném členském státě je v individuálním spise dotčené osoby nebo v registru zápis o předání a přijetí vyměněných informací.

Článek 52

Příslušné orgány a zdroje

1. Každý členský stát neprodleně oznámí Komisi konkrétní orgány pověřené plněním povinností, které vyplývají z tohoto nařízení nebo z kterékoli jeho změny. Členské státy zajistí, aby tyto orgány měly potřebné lidské, materiální a finanční zdroje pro plnění svých úkolů souvisejících s uplatňováním postupů rychlého a účinného určení členského státu příslušného k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, a zejména pro ochranu procesních a základních práv, zajištění rychlého postupu pro sloučení rodinných příslušníků a příbuzných nacházejících se v různých členských státech a pro vypracování odpovědí na žádosti o informace, žádosti o převzetí nebo oznámení o přijetí žadatelů zpět a případně splnění jejich povinností podle části IV ve stanovených lhůtách.

2. Komise zveřejní v *Úředním věstníku Evropské unie* souhrnný seznam orgánů uvedených v odstavci 1. V případě změn v tomto seznamu zveřejní Komise jednou za rok aktualizovaný konsolidovaný seznam.

3. Členské státy zajistí, že pracovníkům orgánů uvedených v odstavci 1 bude poskytováno nezbytné proškolení, pokud jde o uplatňování tohoto nařízení.

4. Komise prostřednictvím prováděcích aktů zavede zabezpečené elektronické komunikační kanály mezi orgány uvedenými v odstavci 1 a mezi těmito orgány a agenturou pro azyl pro přenos informací, biometrických údajů získaných v souladu s nařízením 2024/1358 žádostí, oznámení, odpovědí a jakékoli jiné písemné korespondence a pro zajištění, že odesílatelé automaticky obdrží elektronický doklad o doručení. Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 77 odst. 2.

Článek 53

Správní ujednání

1. Členské státy mohou mezi sebou přijmout dvoustranná správní ujednání ohledně praktických aspektů provádění tohoto nařízení, aby zjednodušily jeho uplatňování a zvýšily jeho účinnost. Tato ujednání se mohou týkat:

a) výměny styčných úředníků;

b) zjednodušení postupů a zkrácení lhůt pro předávání a posuzování žádostí o převzetí žadatelů nebo oznámení o přijetí žadatelů zpět;

c) solidárních příspěvků podle části IV.

2. Členské státy mohou rovněž ponechat v platnosti správní ujednání uzavřená podle nařízení Rady (ES) č. 343/2003 ([41]) a nařízení (EU) č. 604/2013. Nejsou-li tato ujednání v souladu s tímto nařízením, dotčené členské státy je pozmění tak, aby byl jakýkoli nesoulad odstraněn.

3. Před uzavřením či změnou jakéhokoli ujednání podle odst. 1 písm. b) dotčené členské státy konzultují Komisi, pokud jde o slučitelnost daného ujednání s tímto nařízením.

4. Pokud se Komise domnívá, že ujednání podle odst. 1 písm. b) nejsou slučitelná s tímto nařízením, oznámí to v přiměřené době dotčeným členským státům. Dotčené členské státy přijmou veškerá náležitá opatření, aby dotčená ujednání v přiměřené době změnily tak, aby tento nesoulad odstranily.

5. Členské státy oznámí Komisi veškerá ujednání podle odstavce 1 a jejich případné vypovězení nebo změny.

Článek 54

Síť příslušných jednotek

Agentura pro azyl stanovuje a podporuje činnost jedné nebo více sítí příslušných orgánů uvedených v čl. 52 odst. 1 s cílem posílit praktickou spolupráci zahrnující přemístění a sdílení informací o všech záležitostech souvisejících s plným uplatňováním tohoto nařízení, včetně vytváření praktických nástrojů, osvědčených postupů a pokynů.

V těchto sítích mohou být v případě potřeby zastoupeny Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž a další příslušné instituce a jiné subjekty Unie.

KAPITOLA VII

Dohodovací postup

Článek 55

Dohodovací postup

1. Aby se usnadnilo řádné fungování mechanismů zřízených podle tohoto nařízení a vyřešily se obtíže při jeho uplatňování, platí, že v situaci, kdy se dva nebo více členských států setkají s obtížemi při spolupráci podle tohoto nařízení nebo při jeho vzájemném uplatňování, zahájí dotčené členské státy na žádost jednoho nebo více z nich neprodleně konzultace s cílem nalézt v přiměřené lhůtě vhodná řešení v souladu se zásadou loajální spolupráce zakotvené v čl. 4 odst. 3 Smlouvy o EU.

Informace o zjištěných obtížích a nalezeném řešení mohou být případně sdíleny s Komisí a s ostatními členskými státy v rámci výboru uvedeného v článku 77.

2. Pokud se nepodaří nalézt řešení podle odstavce 1 nebo pokud obtíže přetrvávají, může jeden nebo více dotčených členských států požádat Komisi, aby s dotčenými členskými státy uspořádala konzultace s cílem nalézt vhodná řešení. Komise tyto konzultace neprodleně uspořádá. Dotčené členské státy se těchto konzultací aktivně zúčastní. Členské státy a Komise přijmou veškerá vhodná opatření k rychlému vyřešení dané záležitosti. Komise může přijmout doporučení určená dotčeným členským státům s uvedením opatření, která mají být přijata, a vhodných lhůt.

([41]) Nařízení Rady (ES) č. 343/2003 ze dne 18. února 2003, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států (Úř. věst. L 50, 25.2.2003, s. 1).

Informace o zjištěných obtížích, poskytnutých doporučeních a nalezeném řešení mohou být případně sdíleny s ostatními členskými státy v rámci výboru uvedeného v článku 77.

Postupem stanoveným v tomto článku nejsou dotčeny lhůty stanovené v tomto nařízení pro jednotlivé případy.

3. Tímto článkem nejsou dotčeny pravomoci Komise dohlížet na uplatňování práva Unie podle článků 258 a 260 Smlouvy o fungování EU. Rovněž není dotčena možnost dotčených členských států předložit svůj spor Soudnímu dvoru Evropské unie v souladu s článkem 273 Smlouvy o fungování EU, ani možnost kteréhokoli členského státu předložit věc Soudnímu dvoru v souladu s článkem 259 Smlouvy o fungování EU.

ČÁST IV

SOLIDARITA

KAPITOLA I

Mechanismus solidarity

Článek 56

Roční rezervoár solidarity

1. Roční rezervoár solidarity, který zahrnuje příspěvky obsažené v prováděcím aktu Rady uvedeném v článku 57, jak přislíbily členské státy během zasedání fóra na vysoké úrovni, slouží jako hlavní nástroj solidární reakce pro členské státy vystavené migračnímu tlaku na základě potřeb uvedených v návrhu Komise, jak je uvedeno v článku 12.

2. Roční rezervoár solidarity sestává z následujících druhů solidárních opatření, která se považují za rovnocenná:

a) relokací v souladu s články 67 a 68:

   i) žadatelů o mezinárodní ochranu;

   ii) v případě dvoustranné dohody mezi přispívajícím členským státem a dotčeným členským státem, který využívá pomoci, osob požívajících mezinárodní ochrany, kterým byla poskytnuta mezinárodní ochrana méně než tři roky před přijetím prováděcího aktu Rady uvedeného v článku 57;

b) finančních příspěvků poskytovaných členskými státy, které jsou primárně zaměřeny na opatření v členských státech související s oblastí migrace, přijímání, azylu, opětovného začlenění před odjezdem, správy hranic a provozní podpory, které mohou rovněž podpořit opatření ve třetích zemích nebo ve vztahu k těmto zemím, která mohou mít přímý dopad na migrační toky na vnějších hranicích členských států nebo zlepšit azylové, přijímací a migrační systémy dotčené třetí země, včetně programů asistovaného dobrovolného návratu a opětovného začlenění v souladu s článkem 64.

c) alternativních solidárních opatření v oblasti migrace, přijímání, azylu, návratů a opětovného začlenění a správy hranic se zaměřením na provozní podporu, budování kapacit, služby, podporu personálu, zařízení a technické vybavení v souladu s článkem 65.

Opatření ve třetích zemích uvedených v prvním pododstavci písm. b) tohoto odstavce nebo ve vztahu k těmto zemím provádějí členské státy, které využívají pomoci, v souladu s oblastí působnosti a cíli tohoto nařízení a nařízení (EU) 2021/1147.

3. Finanční příspěvky uvedené v odst. 2 písm. b) na projekty ve třetích zemích se zaměřují zejména na:

a) zvýšení kapacity v oblasti azylu a přijímání ve třetích zemích, a to i posílením lidských a institucionálních odborných znalostí a kapacit;

b) prosazování legální migrace a dobře řízené mobility, včetně posílení dvoustranných, regionálních a mezinárodních partnerství v oblasti migrace, nuceného vysídlování, legálních cest a partnerství v oblasti mobility;

c) podporu asistovaného dobrovolného návratu a programů udržitelného opětovného začlenění vracejících se migrantů a jejich rodin;

d) snížení zranitelnosti způsobené převaděčstvím migrantů a obchodováním s lidmi, jakož i na programy pro boj proti převaděčství a obchodování s lidmi;

e) podporu účinné migrační politiky založené na lidských právech;

Článek 57

Prováděcí akt Rady, kterým se zřizuje roční rezervoár solidarity

1. Na základě návrhu Komise uvedeného v článku 12 a v souladu s jednáním o příslibech příspěvků provedeným na fóru na vysoké úrovni uvedeném v článku 13 přijme Rada každoročně před koncem každého kalendářního roku prováděcí akt za účelem vytvoření ročního rezervoáru solidarity, včetně referenčního počtu požadovaných relokací a finančních příspěvků pro roční rezervoár solidarity na úrovni Unie a konkrétních příslibů, které každý členský stát učinil pro každý druh solidárních příspěvků uvedených v čl. 56 odst. 2 během zasedání fóra na vysoké úrovni uvedeného v článku 13. Rada přijme prováděcí akt uvedený v tomto odstavci kvalifikovanou většinou. Rada může kvalifikovanou většinou návrh Komise uvedený v článku 12 změnit.

2. Prováděcí akt Rady uvedený v odstavci 1 tohoto článku v případě potřeby rovněž stanoví orientační procentní podíl ročního rezervoáru solidarity, který může být dán k dispozici členským státům vystaveným migračnímu tlaku v důsledku velkého počtu příchodů vyplývajících z opakovaných vylodění po pátracích a záchranných operacích, s přihlédnutím k zeměpisným zvláštnostem dotčených členských států. Může rovněž určit jiné formy solidarity, jak je stanoveno v čl. 56 odst. 2 písm. c), v závislosti na potřebách těchto opatření vyplývajících ze specifických výzev v oblasti migrace v dotčených členských státech.

3. Během zasedání fóra na vysoké úrovni uvedeného v článku 13 dospějí členské státy k závěru ohledně celkového referenčního čísla pro každé solidární opatření v ročním rezervoáru solidarity, a to na základě návrhu Komise uvedeného v článku 12. Během tohoto zasedání členské státy rovněž přislíbí své příspěvky do ročního rezervoáru solidarity v souladu s odstavcem 4 tohoto článku a povinným spravedlivým podílem vypočtený podle referenčního klíče stanoveného v článku 66.

4. Při provádění odstavce 3 tohoto článku je výběr mezi druhy solidárních opatření uvedených v čl. 56 odst. 2 nebo jejich kombinaci plně na uvážení členských států. Členské státy, které přislíbí alternativní solidární opatření, uvedou finanční hodnotu těchto opatření na základě objektivních kritérií. Členské státy se mohou k alternativním solidárním opatřením zavázat i v případě, že tato opatření nejsou uvedena v návrhu Komise podle článku 12. Jestliže členské státy, které využívají pomoci, o tato opatření v daném roce nepožádají, měla by se přeměnit na finanční příspěvky.

Článek 58

Informování o záměru využít roční rezervoár solidarity členským státem, který je v rozhodnutí Komise označen za stát vystavený migračnímu tlaku

1. Členský stát, který je v rozhodnutí uvedeném v článku 11 označen za stát vystavený migračnímu tlaku, informuje po přijetí prováděcího aktu Rady uvedeného v článku 57 Komisi a Radu o svém záměru využít roční rezervoár solidarity. Komise o tom uvědomí Evropský parlament.

2. Dotčený členský stát zahrne informace o druhu a úrovni solidárních opatření podle čl. 56 odst. 2, která jsou nezbytná k řešení situace, případně včetně využití jakýchkoliv složek stálého souboru nástrojů EU na podporu migrace. Má-li tento členský stát v úmyslu využít finanční příspěvky, určí rovněž příslušné výdajové programy Unie.

3. Po obdržení informací uvedených v odstavci 2, má dotčený členský stát přístup k ročnímu rezervoáru solidarity v souladu s článkem 60. Koordinátor EU pro solidaritu neprodleně a v každém případě do deseti dnů od obdržení informací svolá fórum na technické úrovni, aby se solidární opatření uvedla do praxe.

Článek 59

Oznámení potřeby využít roční rezervoár solidarity členským státem, který se sám považuje za stát vystavený migračnímu tlaku

1. Pokud členský stát nebyl v rozhodnutí uvedeném v článku 11 označen za stát vystavený migračnímu tlaku, ale domnívá se, že je vystavený migračnímu tlaku, oznámí Komisi svou potřebu využít roční rezervoár solidarity a uvědomí o tom Radu. Komise o tom uvědomí Evropský parlament.

2. Oznámení uvedené v odstavci 1 zahrnuje:

a) řádně podložené odůvodnění existence a rozsahu migračního tlaku v oznamujícím členském státě, včetně aktualizovaných údajů o ukazatelích uvedených v čl. 9 odst. 3 písm. a);

b) informace o druhu a úrovni solidárních opatření podle článku 56 potřebných k řešení situace, včetně případného využití jakýchkoliv složek stálého souboru nástrojů EU na podporu migrace, a pokud dotčený členský stát hodlá použít finanční příspěvky, určení příslušných výdajových programů Unie;

c) popis, jak by využití ročního rezervoáru solidarity mohlo situaci stabilizovat;

d) popis, jak dotčený členský stát hodlá řešit případné zjištěné zranitelnosti, pokud jde o odpovědnost, připravenost nebo odolnost.

3. Požádá-li o to Komise, agentura pro azyl, Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž a Agentura Evropské unie pro základní práva, jakož i příslušný členský stát jsou nápomocny při vypracovávání posouzení migračního tlaku.

4. Komise oznámení urychleně posoudí, přičemž zohlední informace stanovené v článcích 9 a 10, to, zda byl oznamující členský stát v rozhodnutí uvedeném v článku 11 označen za stát vystavený riziku migračního tlaku, celkovou situaci v Unii, situaci v oznamujícím členském státě během předchozích 12 měsíců a potřeby vyjádřené oznamujícím členským státem, a přijme rozhodnutí o tom, zde se členský stát považuje za stát vystavený migračnímu tlaku. Pokud Komise rozhodne, že je daný členský stát vystaven migračnímu tlaku, dotčený členský stát se stane členským státem, který využívá pomoci, pokud mu není v souladu s odstavcem 6 tohoto článku přístup k ročnímu rezervoáru solidarity odepřen.

5. Komise předá bezodkladně své rozhodnutí příslušnému členskému státu, Evropskému parlamentu a Radě.

6. Pokud se v rozhodnutí Komise stanoví, že oznamující členský stát je vystaven migračnímu tlaku, svolá koordinátor EU pro solidaritu neprodleně fórum na technické úrovni, do dvou týdnů od předání rozhodnutí Komise danému členskému státu, Evropskému parlamentu a Radě, aby se solidární opatření uvedla do praxe. Koordinátor EU pro solidaritu svolá fórum na technické úrovni, s výjimkou situací, kdy se Komise domnívá, nebo kdy Rada prostřednictvím prováděcího aktu rozhodne do dvou týdnů od předání rozhodnutí Komise dotčenému členskému státu, Evropskému parlamentu a Radě, že v ročním rezervoáru solidarity není dostatečná kapacita k tomu, aby dotčený členský stát mohl využívat roční rezervoár solidarit, nebo že existují jiné objektivní důvody, proč tomuto členskému státu přístup do ročního rezervoáru solidarity neumožní.

7. Pokud Rada rozhodne, že v ročním rezervoáru solidarity není dostatečná kapacita, použije se čl. 13 odst. 4 a fórum na vysoké úrovni se svolá nejpozději jeden týden po rozhodnutí Komise.

V případě, že Komise svým rozhodnutím žádost členského státu o to, aby byl považován za stát vystavený migračnímu tlaku, zamítne, může oznamující členský stát předložit Komisi a Radě nové oznámení s příslušnými dodatečnými informacemi.

Článek 60

Zprovoznění a koordinace solidárních příspěvků

1. Na fóru na technické úrovni spolupracují členské státy mezi sebou navzájem a s Komisí, aby zajistily účinné a účelné zprovoznění solidárních příspěvků v rámci ročního rezervoáru solidarity pro daný rok, a to vyváženým a včasným způsobem s ohledem na zjištěné a posouzené potřeby a dostupné solidární příspěvky.

2. Koordinátor EU pro solidaritu při zohlednění vývoje situace v oblasti migrace koordinuje praktické uplatňování solidárních příspěvků tak, aby zajistil vyvážené rozdělení solidárních příspěvků, jež jsou k dispozici, mezi členské státy, které využívají pomoci.

3. Aniž je dotčen čl. 65 odst. 3 a čl. 67 odst. 12, uplatňují členské státy při provádění určených solidárních opatření své přislíbené solidární příspěvky uvedené v článku 56 za daný rok před koncem uvedeného roku, s výjimkou uplatňování finančních příspěvků.

Přispívající členské státy splní své přísliby úměrně k celkovému příspěvku, který do ročního rezervoáru solidarity na daný rok přislíbily, před koncem dotčeného roku.

Členské státy, kterým bylo přiznáno úplné snížení solidárních příspěvků v souladu s články 61 nebo 62 nebo které samy využívají pomoci podle čl. 58 odst. 1 a čl. 59 odst. 4, nejsou povinny své přislíbené solidární příspěvky podle čl. 56 odst. 2 na daný rok splnit.

Přispívající členské státy nejsou povinny plnit své přísliby učiněné podle čl. 56 odst. 2 nebo uplatňovat kompenzace v oblasti příslušnosti podle článku 63 vůči členskému státu, který využívá pomoci, jestliže Komise zjistila v rozhodnutí uvedeném v článku 11 nebo čl. 59 odst. 4 v daném členském státě, který využívá pomoci, systémové nedostatky, pokud jde o pravidla stanovená v části III tohoto nařízení, které by mohly mít závažné negativní důsledky pro fungování tohoto nařízení.

4. V průběhu prvního zasedání fóra na technické úrovni v ročním cyklu mohou přispívající členské státy, i členské státy, které využívají pomoci, vyjádřit přiměřené preference s ohledem na zjištěné potřeby, pokud jde o profily dostupných kandidátů na relokaci a potenciální plánování provádění jejich solidárních příspěvků, s přihlédnutím k potřebě naléhavých opatření pro členské státy, které využívají pomoci.

Koordinátor EU pro solidaritu usnadňuje interakci a spolupráci mezi členskými státy v těchto aspektech.

Při provádění relokací členské státy berou v první řadě ohled na relokace zranitelných osob.

5. Instituce a jiné subjekty Unie příslušné v oblasti azylu a správy hranic a řízení migrace poskytují na požádání a v rámci svých příslušných mandátů podporu členským státům a Komisi s cílem zajistit řádné provádění a fungování ustanovení této části. Tato podpora může mít podobu analýzy, odborných znalostí a provozní podpory. Koordinátor EU pro solidaritu koordinuje veškerou pomoc odborníků nebo týmů vyslaných agenturou pro azyl nebo Evropskou agenturou pro pohraniční a pobřežní stráž nebo jakoukoliv jinou institucí nebo jiným subjektem Unie v souvislosti s prováděním solidárních příspěvků.

6. Každý rok v lednu od roku 2025 a dále, členské státy potvrdí koordinátorovi EU pro solidaritu úrovně každého solidárního opatření provedeného v předchozím roce.

Článek 61

Snížení solidárních příspěvků v případech migračního tlaku

1. Členský stát, který je v rozhodnutí uvedeném v článku 11 označen za stát vystavený migračnímu tlaku nebo který se sám považuje za stát vystavený migračnímu tlaku a který roční rezervoár solidarity v souladu s článkem 58 nevyužil nebo neoznámil potřebu roční rezervoár solidarity v souladu s článkem 59 využít, může kdykoli požádat o částečné nebo úplné snížení svých přislíbených příspěvků stanovených v prováděcím aktu Rady uvedeném v článku 57.

Dotčený členský stát předloží žádost Komisi. Dotčený členský stát předá svou žádost Radě pro informaci.

2. Pokud je žádající členský stát uvedený v odstavci 1 tohoto článku členským státem, který není v rozhodnutí uvedeném v článku 11 označen jako stát vystavený migračnímu tlaku, ale je státem, který se domnívá, že je vystavený migračnímu tlaku, uvede tento členský stát ve své žádosti:

a) popis, jak by mohlo úplné nebo částečné snížení přislíbených příspěvků přispět ke stabilizaci situace;

b) informaci, zda lze přislíbený příspěvek nahradit jiným druhem solidárního příspěvku;

c) popis, jak tento členský stát vyřeší případné zjištěné slabiny, pokud jde o odpovědnost, připravenost nebo odolnost;

d) řádně podložené odůvodnění existence a rozsahu migračního tlaku v dožadujícím členském státě;

Při posuzování takové žádosti Komise rovněž zohlední informace uvedené v článcích 9 a 10.

3. Komise informuje Radu o svém posouzení žádosti do čtyř týdnů od obdržení žádosti předložené v souladu s tímto článkem. Pro informaci Komise rovněž o tomto posouzení informuje Evropský parlament.

4. Po obdržení posouzení Komise přijme Rada prováděcí akt, v němž rozhodne, zda je členský stát oprávněn odchýlit se od prováděcího aktu Rady uvedeného v článku 57.

Článek 62

Snížení solidárních příspěvků ve významných situacích v oblasti migrace

1. Členský stát, který je v rozhodnutí uvedeném v článku 11 označen za stát, který se potýká s významnou situací v oblasti migrace, nebo který se sám považuje za stát, který se potýká s významnou situací v oblasti migrace, může kdykoli požádat o částečné nebo úplné snížení přislíbených příspěvků stanovených v prováděcím aktu Rady uvedeném v článku 57.

Dotčený členský stát předloží žádost Komisi. Dotčený členský stát předá svou žádost Radě pro informaci.

2. Je-li dožadujícím členským státem členský stát označený v rozhodnutí uvedeném v článku 11 za stát, který se potýká s významnou situací v oblasti migrace, žádost zahrnuje:

a) popis, jak by mohlo úplné nebo částečné snížení přislíbených příspěvků přispět ke stabilizaci situace;

b) informaci, zda lze přislíbený příspěvek nahradit jiným druhem solidárního příspěvku;

c) popis, jak tento členský stát vyřeší případné zjištěné slabiny, pokud jde o odpovědnost, připravenost nebo odolnost;

d) řádně podložené odůvodnění týkající se oblasti azylového, přijímacího a migračního systému, v němž byla naplněna kapacita, a toho, jak dosažení mezí kapacity tohoto členského státu v konkrétní oblasti ovlivňuje jeho schopnost splnit svůj příslib.

3. Pokud dožadující členský stát není v rozhodnutí uvedeném v článku 11 označen za stát, který se potýká s významnou situací v oblasti migrace, ale sám se považuje za stát, který se potýká s významnou situací v oblasti migrace, žádost kromě informací uvedených v odstavci 2 tohoto článku zahrnuje rovněž řádně podložené odůvodnění významnosti situace v oblasti migrace v dožadujícím členském státě. Při posuzování takové žádosti Komise rovněž zohlední informace stanovené v článku 9 a 10 a to, zda byl členský stát v rozhodnutí uvedeném v článku 11 označen za stát vystavený riziku migračního tlaku.

4. Komise informuje Radu o svém posouzení žádosti do čtyř týdnů od obdržení žádosti předložené v souladu s tímto článkem. Komise rovněž o tomto posouzení informuje Evropský parlament.

5. Po obdržení posouzení Komise přijme Rada prováděcí akt, v němž rozhodne, zda je členský stát oprávněn odchýlit se od prováděcího aktu Rady uvedeného v článku 57.

Článek 63

Kompenzace v oblasti příslušnosti

1. Pokud přísliby relokací v rámci ročního rezervoáru solidarity stanovené v prováděcím aktu Rady uvedeném v článku 57 dosáhnou alespoň 50 % z hodnoty uvedené v návrhu Komise, jak uvádí článek 12, může členský stát, který využívá pomoci, požádat ostatní členské státy, aby převzaly příslušnost k posuzování žádostí o mezinárodní ochranu, pro něž byl členský stát, který využívá pomoci, určen jako příslušný, namísto relokací v souladu s postupem stanoveným v článku 69.

2. Přispívající členský stát může členské státy, které využívají pomoci, informovat, že je ochoten převzít příslušnost k posuzování žádostí o mezinárodní ochranu, pro něž byl členský stát, který využívá pomoci, určen jako příslušný, namísto relokací:

a) pokud bylo dosaženo prahové hodnoty stanovené v odstavci 1; nebo

b) pokud přispívající členský stát přislíbil alespoň 50 % ze svého povinného spravedlivého podílu do ročního rezervoáru solidarity stanoveného v prováděcím aktu Rady uvedeném v článku 57 v podobě relokací.

Pokud přispívající členský stát o takové ochotě informoval a členský stát, který využívá pomoci, s tím souhlasí, použije členský stát, který využívá pomoci, postup stanovený v článku 69.

3. Přispívající členské státy převezmou příslušnost u žádostí o mezinárodní ochranu, u nichž byl členský stát, který využívá pomoci, určen jako příslušný, až do vyšší z obou hodnot uvedených v písmenech a) a b), pokud jsou v návaznosti na zasedání fóra na vysoké úrovni svolaného v souladu s čl. 13 odst. 4 přísliby relokací v rámci ročního rezervoáru solidarity stanovené v prováděcím aktu Rady uvedeném v článku 57:

a) nižší než počet uvedený v čl. 12 odst. 2 písm. a); nebo

b) nižší než 60 % referenční hodnoty použité pro výpočet povinného spravedlivého podílu každého členského státu na relokace pro účely vytvoření ročního rezervoáru solidarity v souladu s článkem 57.

4. Odstavec 3 tohoto článku se použije i v případech, kdy přísliby, které mají být provedeny v průběhu daného roku, klesnou pod vyšší ze dvou hodnot uvedených v písmenech a) nebo b) tohoto odstavce v důsledku úplného nebo částečného snížení poskytnutého v souladu s články 61 nebo 62 nebo proto, že členské státy, které využívají pomoci podle čl. 58 odst. 1 a čl. 59 odst. 4, nejsou povinny plnit své přislíbené solidární příspěvky na daný rok.

5. Přispívající členský stát, který do konce daného roku neprovedl své přísliby nebo nepřijal relokace podle čl. 67 odst. 9 rovnající se jeho přislíbeným relokacím podle čl. 57 odst. 3, převezme na žádost členského státu, který využívá pomoci, příslušnost u žádostí o mezinárodní ochranu, u nichž byl členský stát, který využívá pomoci, určen jako příslušný, až do počtu relokací přislíbených v souladu s čl. 57 odst. 3 co nejdříve po konci daného roku.

6. Přispívající členský stát určí jednotlivé žádosti, u nichž přebírá příslušnost podle odstavců 2 a 3 tohoto článku, a s využitím elektronické komunikační sítě zřízené podle článku 18 nařízení (ES) č. 1560/2003 informuje členský stát, který využívá pomoci.

Přispívající členský stát se u určených žádostí stává příslušným členským státem a o své příslušnosti informuje podle čl. 16 odst. 3 nařízení (EU) 2024/1358.

7. Členské státy nejsou povinny převzít odpovědnost podle odst. 6 prvního pododstavce tohoto článku nad rámec svého spravedlivého podílu vypočteného podle referenčního klíče stanoveného v článku 66.

8. Tento článek se použije pouze v případě, že:

a) žadatel není nezletilou osobou bez doprovodu;

b) členský stát, který využívá pomoci, byl určen jako příslušný na základě kritérií stanovených v článcích 29–33;

c) dosud neuplynula lhůta pro přemístění stanovená v čl. 39 odst. 1;

d) žadatel neutekl z přispívajícího členského státu;

e) dotčená osoba není osobou, které byla přiznána mezinárodní ochrana;

f) dotčená osoba není přijatou osobou.

9. Přispívající členský stát může použít tento článek na státní příslušníky třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, jejichž žádosti byly v členském státě, který využívá pomoci, s konečnou platností zamítnuty. Použijí se články 55 a 56 nařízení (EU) 2024/1348.

Článek 64

Finanční příspěvky

1. Finanční příspěvky sestávají z převodů částek od přispívajících členských států do rozpočtu Unie a představují vnější účelově vázané příjmy v souladu s čl. 21 odst. 5 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ([42]). Finanční příspěvky se použijí k provádění akcí v rámci ročního rezervoáru solidarity podle čl. 56 odst. 2 písm. b) tohoto nařízení.

2. Členské státy, které využívají pomoci, určí akce, které mohou být z finančních příspěvků uvedených v odstavci 1 tohoto článku financovány, a předloží je fóru na technické úrovni. Komise úzce spolupracuje s členskými státy, které využívají pomoci, s cílem zajistit, aby tato opatření odpovídala cílům stanoveným v čl. 56 odst. 2 písm. b) a čl. 56 odst. 3. Koordinátor EU pro solidaritu vede seznam opatření a zpřístupní jej prostřednictvím fóra na technické úrovni.

3. Komise přijme prováděcí akt týkající se pravidel fungování finančních příspěvků. Tento prováděcí akt se přijme přezkumným postupem podle čl. 77 odst. 2.

4. Pokud není částka uvedená v čl. 57 odst. 1 tohoto nařízení přidělena v plné výši, může být zbývající částka přidána k částce uvedené v čl. 10 odst. 2 písm. b) nařízení (EU) 2021/1147.

5. Členské státy podávají Komisi a fóru na technické úrovni zprávu o pokroku při provádění akcí financovaných z finančních příspěvků podle tohoto článku.

6. Komise zahrne do své zprávy uvedené v článku 9 informace o provádění akcí financovaných z finančních příspěvků podle tohoto článku, včetně informací o otázkách, které by mohly ovlivnit provádění, a o veškerých opatřeních přijatých k jejich řešení.

Článek 65

Alternativní solidární opatření

1. Příspěvky ve formě alternativních solidárních opatření jsou založeny na konkrétní žádosti členského státu, který využívá pomoci. Tyto příspěvky se počítají jako finanční solidarita a jejich konkrétní hodnota je stanovena společně a realisticky dotčenými přispívajícími členskými státy a členskými státy, které využívají pomoci, a sdělena koordinátorovi solidarity EU před jejich provedením.

([42]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, mění nařízení (EU) č. 1296/2013, (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 1304/2013, (EU) č. 1309/2013, (EU) č. 1316/2013, (EU) č. 223/2014, (EU) č. 283/2014, a rozhodnutí č. 541/2014/EU a zrušuje nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 (Úř. věst. L 193, 30.7.2018, s. 1).

2. Členské státy poskytují alternativní solidární opatření pouze nad rámec a nikoliv duplicitně k opatřením poskytovaným v rámci operací institucí a jiných subjektů Unie nebo financovaných Unií v oblasti řízení azylu a migrace v členských státech, které využívají pomoci. Členské státy poskytují alternativní solidární opatření pouze nad rámec toho, co jsou povinny poskytovat prostřednictvím institucí a jiných subjektů Unie.

3. Přijímající a přispívající členské státy dokončí provádění dohodnutých alternativních solidárních opatření, a to i v případě, že platnost příslušných prováděcích aktů vypršela.

Článek 66

Referenční klíč

Podíl solidárních příspěvků, které mají poskytnout jednotlivé členské státy podle čl. 57 odst. 3, se vypočte podle vzorce uvedeného v příloze I a pro každý členský stát je založen na následujících kritériích podle nejnovějších dostupných údajů Eurostatu:

a) velikost populace (50 % váhy);

b) celkový HDP (50 % váhy).

KAPITOLA II

Procesní požadavky

Článek 67

Postup před relokací

1. Postup stanovený v tomto článku se vztahuje na relokace osob uvedených v čl. 56 odst. 2 písm. a).

2. Před uplatněním postupu stanoveného v tomto článku se členský stát, který využívá pomoci, ujistí, že neexistují žádné oprávněné důvody domnívat se, že dotčená osoba představuje riziko pro vnitřní bezpečnost. Pokud oprávněné důvody domnívat se, že tato osoba představuje riziko pro vnitřní bezpečnost, existují před zahájením postupu uvedeného v tomto článku nebo v jeho průběhu, včetně případů, kdy existence rizika pro vnitřní bezpečnost byla stanovena v souladu s článkem 15 nařízení (EU) 2024/1356, členský stát, který využívá pomoci, postup stanovený v tomto článku nepoužije, nebo jej neprodleně ukončí. Členský stát, který využívá pomoci, dotčenou osobu vyloučí z jakékoli budoucí relokace nebo přemístění do kteréhokoli členského státu. V případě, že je dotčená osoba žadatelem o mezinárodní ochranu, členský stát, který využívá pomoci, je příslušným členským státem v souladu s čl. 16 odst. 4 tohoto nařízení.

3. V případě, že se má být provedena relokace, určí členský stát, který využívá pomoci, osoby, které by mohly být relokovány. Na žádost členského státu, který využívá pomoci, agentura pro azyl podpoří členský stát, který využívá pomoci, při identifikaci osob, které mají být relokovány, a při jejich párování s členskými státy relokace v souladu s čl. 2 odst. 1 písm. k) nařízení (EU) 2021/2303.

Tento členský stát případně zohlední existenci důležitých vazeb, jež jsou založeny zejména na rodinných nebo kulturních důvodech, mezi dotčenou osobou a členským státem relokace. Za tímto účelem poskytne členský stát, který využívá pomoci, osobám, které mají být relokovány, příležitost poskytnout informace o existenci důležitých vazeb s konkrétními členskými státy a předložit příslušné informace a dokumentaci k určení těchto vazeb. Tato příležitost neznamená právo zvolit si konkrétní členský stát relokace podle tohoto článku.

4. Pro účely identifikace osob, které mají být relokovány, a jejich přiřazení k členským státům relokace mohou členské státy, které využívají pomoci, používat nástroje vyvinuté koordinátorem EU pro solidaritu.

Žadatelé, kteří nemají důležité vazby na žádný členský stát, jsou spravedlivě rozděleni mezi zbývající členské státy relokace.

Je-li určená osoba, která má být relokována, osobou požívající mezinárodní ochrany, je přemístěna až poté, co s relokací písemně souhlasila.

5. Má-li být provedena relokace, informuje členský stát, který využívá pomoci, osoby uvedené v odstavci 1 tohoto článku o postupu stanoveném v tomto článku a v článku 68 a v příslušných případech také o povinnostech stanovených v čl. 17 odst. 3, 4 a 5 a o důsledcích porušení těchto povinností, stanovených v článku 18.

První pododstavec tohoto odstavce se nevztahuje na žadatele, pro které může být členský stát, který využívá pomoci, určen jako příslušný členský stát podle kritérií stanovených v článcích 25 až 28 a v článku 34, s výjimkou uvedenou v čl. 25 odst. 5. Tito žadatelé nejsou způsobilí k relokaci.

6. Členské státy zajistí, aby rodinní příslušníci byli relokováni na území téhož členského státu.

7. V případech uvedených v odstavcích 2 a 3 předá členský stát, který využívá pomoci, členskému státu relokace prostřednictvím standardního formuláře co nejrychleji veškeré příslušné informace a dokumenty týkající se dotčené osoby, čímž mimo jiné umožní, aby orgány členského státu relokace zkontrolovaly, zda existují důvody domnívat se, že dotčená osoba představuje riziko pro vnitřní bezpečnost.

8. Členský stát relokace přezkoumá informace předané podle odstavce 7 členským státem, který využívá pomoci, a ověří, že neexistují žádné oprávněné důvody domnívat se, že dotčená osoba představuje riziko pro vnitřní bezpečnost. Členský stát relokace se může rozhodnout, že tyto informace ověří během osobního pohovoru s dotčenou osobou. Dotčená osoba musí být o povaze a účelu tohoto pohovoru řádně informována. Osobní pohovor proběhne ve lhůtách stanovených v odstavci 9.

9. Pokud neexistují žádné oprávněné důvody domnívat se, že dotčená osoba představuje riziko pro vnitřní bezpečnost, potvrdí členský stát relokace do jednoho týdne od obdržení příslušných informací od členského státu, který využívá pomoci, že provede relokaci dotčené osoby.

Pokud se na základě kontrol potvrdí, že existují oprávněné důvody domnívat se, že dotčená osoba představuje riziko pro vnitřní bezpečnost, členský stát relokace informuje členský stát, který využívá pomoci, o povaze a základních prvcích záznamu z jakékoli příslušné databáze, a to do jednoho týdne od obdržení příslušných informací od daného členského státu. V takových případech se relokace dotčené osoby neuskuteční.

Ve výjimečných případech, kdy lze prokázat, že přezkoumání informací je obzvláště složité nebo že je třeba v dané době současně ověřit velký počet případů, může členský stát relokace odpovědět po uplynutí týdenní lhůty uvedené v prvním a druhém pododstavci, v každém případě však do dvou týdnů. V těchto situacích sdělí členský stát relokace členskému státu, který využívá pomoci, své rozhodnutí o tom, že odpověď poskytne později, v původní týdenní lhůtě.

Pokud není dodržena týdenní lhůta uvedená v prvním a druhém pododstavci nebo dvoutýdenní lhůta uvedená ve třetím pododstavci, má se za to, že obdržení informací bylo potvrzeno, a vzniká tím povinnost provést relokaci dotčené osoby včetně povinnosti zajistit její řádný příchod.

10. Členský stát, který využívá pomoci, přijme rozhodnutí o přemístění do jednoho týdne od potvrzení členským státem relokace. Neprodleně písemně oznámí dotčené osobě rozhodnutí o jejím přemístění do tohoto členského státu, a to v případě žadatelů nejpozději dva dny před přemístěním a v případě osob požívajících ochrany týden před přemístěním.

Je-li osoba, která má být přemístěna, žadatelem, musí rozhodnutí o relokaci splnit.

11. Přemístění dotčené osoby z členského státu, který využívá pomoci, do členského státu relokace se provádí po konzultaci mezi dotčenými členskými státy v souladu s vnitrostátním právem členského státu, který využívá pomoci, jakmile je to z praktického hlediska možné, a do čtyř týdnů od potvrzení členským státem relokace nebo od vydání konečného rozhodnutí o odvolání proti rozhodnutí o přemístění nebo o jeho přezkumu s odkladným účinkem podle čl. 43 odst. 3.

12. Členský stát, který využívá pomoci, a členský stát relokace pokračují v procesu relokace i poté, co uplynula lhůta pro provedení nebo platnost prováděcích aktů Rady uvedených v článcích 57, 61 a 62.

13. V případě řízení o relokaci se použijí obdobně ustanovení čl. 42 odst. 3, 4 a 5, článků 43 a 44, čl. 46 odst. 1 a 3, čl. 47 odst. 2 a 3 a článků 48 a 50.

Členský stát, který využívá pomoci, provádějící přemístění osoby požívající mezinárodní ochrany předá členskému státu relokace veškeré informace uvedené v čl. 51 odst. 2, informace o tom, jaké důvody osoba požívající mezinárodní ochrany uvedla ve své žádosti, a důvody pro veškerá přijatá rozhodnutí týkající se této osoby.

14. Komise zavede prostřednictvím prováděcích aktů jednotný postup pro vypracování a předkládání informací a dokumentů pro účely relokace. Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 77 odst. 2. Při přípravě uvedených prováděcích aktů může Komise konzultovat agenturu pro azyl.

Článek 68

Postup po relokaci

1. Členský stát relokace informuje členský stát, který využívá pomoci, agenturu pro azyl a koordinátora EU pro solidaritu o bezpečném příchodu dotčené osoby nebo o skutečnosti, že se nedostavila ve stanovené lhůtě.

2. Pokud členský stát relokace provedl relokaci žadatele, pro kterého nebyl dosud určen příslušný členský stát, použije členský stát relokace postupy stanovené v části III s výjimkou ustanovení čl. 16 odst. 2, čl. 17 odst. 1 a 2, čl. 25 odst. 5, článku 29, článku 30 a čl. 33 odst. 1 a 2.

Pokud nemůže být určen příslušný členský stát podle prvního pododstavce tohoto odstavce, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný členský stát relokace.

Členský stát relokace uvede svou příslušnost v systému Eurodac podle čl. 16 odst. 1 (EU) 2024/1358.

3. Pokud byla uskutečněna relokace žadatele, pro kterého byl členský stát, který využívá pomoci, určen jako příslušný již dříve z jiných důvodů, než jsou kritéria uvedená v čl. 67 odst. 5 druhém pododstavci, přenáší se odpovědnost za posouzení žádosti o mezinárodní ochranu na členský stát relokace

Odpovědnost za přezkoumání jakýchkoli dalších prohlášení nebo jakékoli následné žádosti dotčené osoby v souladu s články 55 a 56 nařízení (EU) 2024/1348 se rovněž převedou do členského státu relokace.

Členský stát relokace uvede svou příslušnost v systému Eurodac podle čl. 16 odst. 3 (EU) 2024/1358.

4. Pokud byla osoba požívající mezinárodní ochrany relokována, členský stát relokace automaticky udělí status mezinárodní ochrany při dodržení příslušného statusu přiznaného členským státem, který využívá pomoci.

Článek 69

Postup pro kompenzace v oblasti příslušnosti podle čl. 63 odst. 1 a 2

1. V případě, že členský stát, který využívá pomoci, požádá, aby jiný členský stát převzal příslušnost k posuzování určitého počtu žádostí o mezinárodní ochranu podle čl. 63 odst. 1 a 2, předá svou žádost přispívajícímu členskému státu a uvede počet žádostí o mezinárodní ochranu, v souvislosti s nimiž je třeba převzít příslušnost místo relokací.

2. Přispívající členský stát na žádost odpoví do 30 dnů od jejího obdržení.

Přispívající členský stát se může rozhodnout, že příslušnost k posuzování převezme u nižšího počtu žádostí o mezinárodní ochranu, než požadoval členský stát, který využívá pomoci.

3. Členský stát, který vyhověl žádosti podle odstavce 2 tohoto článku, určí jednotlivé žádosti o mezinárodní ochranu, v souvislosti s nimiž převezme příslušnost, a tuto svou příslušnost uvede podle čl. 16 odst. 3 nařízení (EU) 2024/1358.

Článek 70

Jiné povinnosti

Členské státy průběžně informují Komisi, především koordinátora EU pro solidaritu, o provádění solidárních opatření, včetně opatření pro spolupráci se třetí zemí.

KAPITOLA III

Finanční podpora poskytovaná unií

Článek 71

Finanční podpora

V souladu se zásadou solidarity a spravedlivého sdílení odpovědnosti se finanční podpora po relokaci podle kapitol I a II této části provádí v souladu s článkem 20 nařízení (EU) 2021/1147.

ČÁST V

OBECNÁ USTANOVENÍ

Článek 72

Zabezpečení a ochrana údajů

1. Tímto nařízením není dotčeno právo Unie o ochraně osobních údajů, zejména nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 a (EU) 2018/1725 ([43]) a směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680 ([44]).

2. Členské státy provedou vhodná technická a organizační opatření, aby zajistily zabezpečení osobních údajů zpracovávaných podle tohoto nařízení, a zejména aby předcházely protiprávnímu či neoprávněnému přístupu ke zpracovávaným osobním údajům, jejich zveřejnění, pozměnění či ztrátě.

3. Příslušný orgán či orgány dozoru každého členského státu nezávisle dohlížejí na zákonnost zpracování osobních údajů orgány dotčeného členského státu uvedenými v článku 52, a to v souladu s vnitrostátními právními předpisy.

Článek 73

Důvěrnost

Členské státy zajistí, aby orgány uvedené v článku 52 byly ve vztahu k veškerým informacím získaným v rámci své činnosti vázány pravidly důvěrnosti stanovenými vnitrostátním právem.

([43]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1725 ze dne 23. října 2018 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány, institucemi a jinými subjekty Unie a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení nařízení (ES) č. 45/2001 a rozhodnutí č. 1247/2002/ES (Úř. věst. L 295, 21.11.2018, s. 39).

([44]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, o volném pohybu těchto údajů a o zrušení rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV (Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 89).

Článek 74

Sankce

Členské státy stanoví pravidla pro sankce podle vnitrostátního práva, včetně správních nebo trestních sankcí, jež se použijí v případě porušení tohoto nařízení, a přijmou veškerá nezbytná opatření, aby zajistily jejich uplatňování. Stanovené sankce musí být účinné, přiměřené a odrazující.

Článek 75

Výpočet lhůt

Lhůty stanovené tímto nařízením se počítají takto:

a) pokud se má lhůta vyjádřená ve dnech, týdnech či měsících počítat od okamžiku, v němž došlo k události nebo kdy proběhlo jednání, den, kdy došlo k události nebo kdy proběhlo jednání, se do dané lhůty nezapočítává;

b) lhůta vyjádřená v týdnech či měsících končí uplynutím toho dne v posledním týdnu či měsíci dané lhůty, který odpovídá dni v týdnu nebo připadá na stejný den měsíce, jako den, ve kterém došlo k události nebo ve kterém proběhlo jednání, od nichž se lhůta počítá;

c) pokud ve lhůtě vyjádřené v měsících není v posledním měsíci lhůty den, na který by měl připadnout konec lhůty, končí lhůta o půlnoci posledního dne posledního měsíce dané lhůty;

d) lhůty zahrnují soboty, neděle a státem uznané svátky v dotčeném členském státě; pokud konec lhůty připadá na sobotu, neděli nebo státem uznaný svátek, za poslední den lhůty je považován následující pracovní den.

Článek 76

Územní působnost

Pokud jde o Francouzskou republiku, vztahuje se toto nařízení pouze na její evropské území.

Článek 77

Postup projednávání ve výboru

1. Komisi je nápomocen výbor. Tento výbor je výborem ve smyslu nařízení (EU) č. 182/2011.

2. Odkazuje-li se na tento odstavec, použije se článek 5 nařízení (EU) č. 182/2011.

Pokud výbor nevydá žádné stanovisko, Komise navrhovaný prováděcí akt nepřijme a použije se čl. 5 odst. 4 třetí pododstavec nařízení (EU) č. 182/2011.

Článek 78

Výkon přenesené pravomoci

1. Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci je svěřena Komisi za podmínek stanovených v tomto článku.

2. Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci uvedená v čl. 25 odst. 6 a čl. 34 odst. 3 je svěřena Komisi na dobu pěti let ode dne 11. června 2024. Komise vypracuje zprávu o výkonu přenesení pravomoci nejpozději devět měsíců před koncem tohoto pětiletého období. Přenesení pravomoci se automaticky prodlužuje o stejně dlouhá období, pokud Evropský parlament ani Rada nevysloví proti tomuto prodloužení námitku nejpozději tři měsíce před koncem každého z těchto období.

3. Evropský parlament nebo Rada mohou přenesení pravomoci uvedené v čl. 25 odst. 6 a čl. 34 odst. 3 kdykoli zrušit. Rozhodnutím o zrušení se ukončuje přenesení pravomoci v něm určené. Rozhodnutí nabývá účinku prvním dnem po zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie* nebo k pozdějšímu dni, který je v něm upřesněn. Nedotýká se platnosti již platných aktů v přenesené pravomoci.

4. Před přijetím aktu v přenesené pravomoci Komise vede konzultace s odborníky jmenovanými jednotlivými členskými státy v souladu se zásadami stanovenými v interinstitucionální dohodě ze dne 13. dubna 2016 o zdokonalení tvorby právních předpisů.

5. Přijetí aktu v přenesené pravomoci Komise neprodleně oznámí současně Evropskému parlamentu a Radě.

6. Akt v přenesené pravomoci přijatý podle čl. 25 odst. 6 nebo čl. 34 odst. 3 vstoupí v platnost pouze tehdy, pokud proti němu Evropský parlament ani Rada nevysloví námitky ve lhůtě čtyř měsíců ode dne, kdy jim byl tento akt oznámen, nebo pokud Evropský parlament i Rada před uplynutím této lhůty informují Komisi o tom, že námitky nevysloví. Z podnětu Evropského parlamentu nebo Rady se tato lhůta prodlouží o dva měsíce.

Článek 79

Sledování a hodnocení

Do 1. února 2028 a poté každoročně přezkoumá Komise fungování opatření stanovených v části IV tohoto nařízení a podá zprávu o provádění opatření stanovených v tomto nařízení. O zprávě je informován Evropský parlament a Rada.

Komise pravidelně, nejméně však každé tři roky, přezkoumá relevantnost hodnot uvedených v čl. 12 odst. 2 písm. a) a b) a celkové fungování části III tohoto nařízení, včetně toho, zda by definice rodinných příslušníků měla být upravena, a délky lhůt stanovených v uvedené části s ohledem na celkovou situaci v oblasti migrace.

Do 1. července 2031 a poté každých pět let provede Komise hodnocení tohoto nařízení, se zvláštním ohledem na zásadu solidarity a spravedlivého rozdělení odpovědnosti, jak je zakotveno v článku 80 Smlouvy o fungování EU. Komise předloží zprávy o hlavních zjištěních tohoto hodnocení Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru. Členské státy poskytnou Komisi všechny informace nezbytné pro přípravu těchto zpráv nejpozději šest měsíců před uplynutím lhůty pro předložení každé zprávy.

Článek 80

Statistické údaje

Podle čl. 4 odst. 4 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 862/2007 ([45]) členské státy předkládají Komisi (Eurostatu) statistiky o uplatňování tohoto nařízení a nařízení (ES) č. 1560/2003.

ČÁST VI

ZMĚNY DALŠÍCH AKTŮ UNIE

Článek 81

Změny nařízení (EU) 2021/1147

Nařízení (EU) 2021/1147 se mění takto:

1) Článek 2 se mění takto:

([45]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 862/2007 ze dne 11. července 2007 o statistice Společenství v oblasti migrace a mezinárodní ochrany a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 311/76 o sestavování statistik o zahraničních pracovnících (Úř. věst. L 199, 31.7.2007, s. 23).

a) body 1) a 2) se nahrazují tímto:

„1) ‚žadatelem o mezinárodní ochranu' žadatel ve smyslu čl. 2 bodu 4) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1351 (*);

2) ‚osobou požívající mezinárodní ochrany' se rozumí osoba, které byla přiznána mezinárodní ochrana ve smyslu čl. 2 bodu 7 nařízení (EU) 2024/1351;

(*) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1351 ze dne 14. května 2024 o azylu a řízení migrace a o změně nařízení (EU) 2021/1147 a (EU) 2021/1160 a o zrušení nařízení (EU) č. 604/2013 (Úř. věst. L, 2024/1351, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1351/oj).";

b) bod 4 se nahrazuje tímto:

„4) ‚rodinným příslušníkem' se rozumí člen rodiny ve smyslu čl. 2 bodu 8 nařízení (EU) č. 2024/1351";

c) body 11) a 12) se nahrazují tímto:

„11) ‚státním příslušníkem třetí země' státní příslušník třetí země ve smyslu čl. 2 bodu 1 nařízení (EU) 2024/1351;

12) ‚nezletilou osobou bez doprovodu' nezletilá osoba bez doprovodu podle definice uvedené v čl. 2 bodě 11 nařízení (EU) 2024/1351;"

d) doplňuje se nové písmeno, které zní:

„15) ‚solidární akcí' akce, jejíž oblast působnosti je stanovena v čl. 56 odst. 2 písm. b) nařízení (EU) 2024/1351, financovaná z finančních příspěvků poskytnutých členskými státy, jak je uvedeno v čl. 64 odst. 1 uvedeného nařízení.";

2) V článku 15 se doplňuje nový odstavec, který zní:

„6a. Příspěvek z rozpočtu Unie lze zvýšit na 100 % celkových způsobilých výdajů na solidární akce.";

3) Článek 20 se nahrazuje tímto:

„Článek 20

Zdroje určené na přemístění žadatelů o mezinárodní ochranu nebo osob požívajících mezinárodní ochrany

1. Členský stát obdrží navíc ke svému přídělu podle čl. 13 odst. 1 písm a) tohoto nařízení dodatečnou částku ve výši:

a) 10 000 EUR na žadatele o mezinárodní ochranu, pro něhož se tento členský stát stane příslušným v důsledku relokace v souladu s články 67 a 68 nařízení (EU) 2024/1351;

b) 10 000 EUR na osobu požívající mezinárodní ochrany relokovanou do tohoto členského státu v souladu s články 67 a 68 nařízení (EU) 2024/1351.

Částky uvedené v prvním pododstavci písm. a) a b) se zvyšují na 12 000 EUR na každého žadatele o mezinárodní ochranu nebo osobu požívající mezinárodní ochrany, která je nezletilou osobou bez doprovodu relokovanou do tohoto členského státu v souladu s články 67 a 68 nařízení (EU) 2024/1351.

2. Členský stát pokrývající náklady na přemístění podle odstavce 1 obdrží příspěvek ve výši 500 EUR za každého žadatele o mezinárodní ochranu nebo osobu požívající mezinárodní ochrany přemístěné do jiného členského státu.

3. Členský stát, který hradí náklady na přemístění podle čl. 36 odst. 1 písm. a), b) nebo c) nařízení (EU) 2024/1351 provedené v souladu s článkem 46 uvedeného nařízení, obdrží příspěvek ve výši 500 EUR za každého žadatele o mezinárodní ochranu přemístěného do jiného členského státu.

4. Částky uvedené v odstavcích 1 až 3 tohoto článku se přidělí na programy členských států za předpokladu, že osoba, za kterou se daná částka přiděluje, byla skutečně přemístěna do tohoto členského státu nebo zaregistrována jako žadatel v členském státě příslušném v souladu s nařízením (EU) 2024/1351. Tyto částky se nepoužijí pro jiné akce v programu členského státu s výjimkou řádně odůvodněných případů a se schválením Komise prostřednictvím změny uvedeného programu.

5. Finanční prostředky uvedené v tomto článku mají formu financování nesouvisejícího s náklady v souladu s článkem 125 finančního nařízení.

6. Členské státy pro účely auditu a kontroly uchovávají informace nezbytné k tomu, aby umožnily řádné zjištění totožnosti přemístěných osob a k určení data jejich přemístění.

7. Za účelem zohlednění stávající míry inflace, relevantního vývoje v oblasti relokací a dalších faktorů, které mohou optimalizovat využití finančních pobídek obdržených ve formě částek uvedených v odstavcích 1, 2 a 3 tohoto článku, je Komisi svěřena pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 37 upravující tyto částky, pokud je to považováno za vhodné a v mezích dostupných zdrojů.“;

4) V čl. 35 odst. 2 se vkládá nové písmeno, které zní:

„ha) provádění solidárních akcí, včetně rozpisu finančních příspěvků podle jednotlivých akcí a popisu hlavních výsledků dosažených v důsledku financování;“

5) v příloze II bodě 4 se doplňuje nový bod, který zní:

„c) podpora solidárních akcí v souladu s rozsahem podpory stanoveným v příloze III.“;

6) V příloze VI tabulce 1, bodě IV se doplňuje tento kód:

„007 Solidární akce“;

7) V příloze VI tabulce 3 se doplňují tyto kódy:

„006 Přesídlování a humanitární přijímání

007 Mezinárodní ochrana (převody do)

008 Mezinárodní ochrana (převody z)

009 Solidární akce“.

Článek 82

Změny nařízení (EU) 2021/1060

Nařízení (EU) 2021/1060 se mění takto:

1) V článku 36 se vkládá nový odstavec, který zní:

„3a. Odchylně od odstavce 3 tohoto článku se příspěvek Unie na technickou pomoc neposkytuje na podporu solidárních akcí ve smyslu čl. 2 bodu 15 nařízení o AMIF a čl. 2 bodu 11 nařízení o BMVI.“;

2) Článek 63 se mění takto:

a) v odstavci 6 se doplňuje nový pododstavec, který zní:

„První pododstavec tohoto odstavce se nepoužije na podporu solidárních akcí ve smyslu čl. 2 bodu 15 nařízení o AMIF a čl. 2 bodu 11 nařízení o BMVI.“;

b) V odstavci 7 se vkládá nový pododstavec, který zní:

„Pokud je program změněn tak, aby zavedl finanční podporu solidárních akcí ve smyslu čl. 2 bodu 15 nařízení o AMIF a čl. 2 bodu 11 nařízení o BMVI, může program stanovit, že způsobilost výdajů souvisejících s touto změnou začíná 11. června 2024.“

ČÁST VII

PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 83

Zrušení nařízení (EU) č. 604/2013

Nařízení (EU) č. 604/2013 se zrušuje s účinkem ode dne 1. července 2026.

Odkazy na zrušené nařízení se považují za odkazy na toto nařízení v souladu se srovnávací tabulkou obsaženou v příloze II.

Nařízení (ES) č. 1560/2003 zůstává v platnosti, pokud a dokud nebude změněno prováděcími akty přijatými na základě tohoto nařízení.

Článek 84

***Přechodná* opatření**

1. Pokud byla žádost zaregistrována po 1. červenci 2026, zohlední se všechny události, které mohou mít za následek stanovení příslušnosti členského státu podle tohoto nařízení, i když uvedenému dni předcházejí.

2. Členský stát příslušný k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, která byla zaregistrována před 1. červencem 2026, se určí v souladu s kritérii, která jsou stanovena v nařízení (EU) č. 604/2013.

3. Do 12. září 2024 předloží Komise v úzké spolupráci s příslušnými institucemi a jinými subjekty Unie a členskými státy Radě společný prováděcí plán s cílem zajistit, aby byly členské státy nejpozději do 1. července 2026 náležitě připraveny jej provádět, a posoudí při tom nedostatky a potřebné operativní kroky a informují o tom Evropský parlament.

Na základě tohoto společného prováděcího plánu každý členský stát do 12. prosince 2024 vypracuje s podporou Komise a příslušných institucí a jiných subjektů Unie vnitrostátní prováděcí plán, v němž stanoví opatření a harmonogram jejich provedení. Každý členský stát dokončí provádění svého plánu do 1. července 2026.

Pro účely provádění tohoto článku mohou členské státy využít podpory příslušných institucí a jiných subjektů Unie a mohou získat finanční podporu z fondů Unie v souladu s právními akty, jimiž se tyto instituce a jiné subjekty a fondy řídí.

Komise provádění vnitrostátních prováděcích plánů uvedených v druhém pododstavci pečlivě monitoruje.

Komise v prvních dvou zprávách uvedených v článku 9 informuje o aktuálním stavu provádění společného prováděcího plánu a vnitrostátních prováděcích plánů uvedených v tomto odstavci.

Až do předložení zpráv uvedených v pátém pododstavci tohoto odstavce Komise každých šest měsíců informuje Evropský parlament a Radu o aktuálním stavu provádění společného prováděcího plánu a vnitrostátních prováděcích plánů uvedených v tomto odstavci.

Článek 85

Vstup v platnost a použitelnost

Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Použije se ode dne 1. července 2026.

Články 7 až 15, čl. 22 odst. 1 čtvrtý pododstavec, čl. 23 odst. 7, čl. 25 odst. 6 a 7, čl. 34 odst. 3 a 4, čl. 39 odst. 3 druhý pododstavec, čl. 40 odst. 4 a čl. 40 odst. 8 druhý pododstavec, čl. 41 odst. 5, čl. 46 odst. 1 pátý pododstavec, čl. 46 odst. 4, čl. 46 odst. 4, čl. 48 odst. 4, čl. 50 odst. 1 druhý pododstavec, čl. 50 odst. 5, čl. 52 odst. 4, články 56 a 57, čl. 64 odst. 3, čl. 67 odst. 14 a články 78 a 84 se však použijí ode dne 11. června 2024.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné v členských státech v souladu se Smlouvami.

V Bruselu dne 14. května 2024.

Za Evropský parlament	*Za Radu*
předsedkyně	*předsedkyně*
R. METSOLA	H. LAHBIB

PŘÍLOHA I

Vzorec pro referenční klíč podle článku 66:

$$\text{Faktor populace}_{\text{ČS}} = \frac{\text{Populace}_{\text{ČS}}}{\sum_{i=1}^{n} \text{Populace}_{\text{ČS}}}$$

$$\text{Faktor HDP}_{\text{ČS}} = \frac{\text{HDP}_{\text{ČS}}}{\sum_{i=1}^{n} \text{HDP}_{\text{ČS}}}$$

$\text{Podíl}_{\text{ČS}}$ = 50 % faktor $\text{populace}_{\text{ČS}}$ + 50 % faktor $\text{HDP}_{\text{ČS}}$

n: celkový počet ČS

PŘÍLOHA II

Srovnávací tabulka

Nařízení (EU) č. 604/2013	Toto nařízení
Článek 1	Článek 1
Čl. 2 písm. a)	Čl. 2 bod. 1
Čl. 2 písm. b)	Čl. 2 bod. 3
Čl. 2 písm. c)	Čl. 2 bod. 4
Čl. 2 písm. d)	Čl. 2 bod. 5
Čl. 2 písm. e)	Čl. 2 bod. 6
Čl. 2 písm. f)	Čl. 2 bod. 7
Čl. 2 písm. g)	Čl. 2 bod. 8
Čl. 2 písm. h)	Čl. 2 bod. 9
Čl. 2 písm. i)	Čl. 2 bod. 10
Čl. 2 písm. j)	Čl. 2 bod. 11
Čl. 2 písm. k)	Čl. 2 bod. 12
Čl. 2 písm. l)	Čl. 2 bod. 13
Čl. 2 písm. m)	Čl. 2 bod. 14
Čl. 2 písm. n)	Čl. 2 bod. 18
Článek 3	Článek 16
Článek 4	Článek 19
Článek 5	Článek 22
Článek 6	Článek 23
Článek 7	Článek 24
Článek 8	Článek 25
Článek 9	Článek 26
Článek 10	Článek 27
Článek 11	Článek 28
Článek 12	Článek 29
Článek 14	Článek 31
Článek 15	Článek 32
Článek 13	Článek 33
Článek 16	Článek 34
Článek 17	Článek 35
Článek 18	Článek 36
Článek 19	Článek 37
Článek 20	Článek 38
Článek 21	Článek 39
Článek 22	Článek 40

Nařízení (EU) č. 604/2013	Toto nařízení
Článek 23	Článek 41
Článek 24	Článek 41
Článek 25	Článek 41
Článek 26	Článek 42
Článek 27	Článek 43
Článek 28	Článek 44
Článek 29	Článek 46
Článek 30	Článek 47
Článek 31	Článek 48
Článek 32	Článek 50
Článek 34	Článek 51
Článek 35	Článek 52
Článek 36	Článek 53
Článek 37	Článek 55